

Цели за устойчиво развитие

1. Ликвидиране на бедността
2. Подобряване на изхранването чрез устойчиво земеделие
3. Здраве и добруване за всички, във всички възрасти
4. Качествено образование за всички, за цял живот
5. Равенство и овластяване на жените
6. Достъп до вода и добри санитарни условия
7. Достъп до модерни енергийни източници
8. Устойчив икономически растеж, заетост и достоен труд за всички
9. Подкрепа за устойчива индустриализация и иновации
10. Намаляване на неравенството в страните и между тях
11. Градовете и селищата да са включващи, сигурни и устойчиви
12. Устойчиво потребление и производство
13. Незабавни действия срещу климатичните промени
14. Устойчиво използване на световните водни ресурси
15. Поддържане на екосистемите и на биологичното разнообразие
16. Мирни, включващи и отговорни общества за устойчиво развитие
17. Глобално партньорство за устойчиво развитие

ДА ПРОМЕНИМ НАШИЯ СВЯТ: ПРОГРАМА 2030 ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ Сборник документи

TRANSFORMING OUR WORLD: THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT Documents

---

ДА ПРОМЕНИМ НАШИЯ СВЯТ:

Програма 2030 за устойчиво развитие

TRANSFORMING OUR WORLD:

The 2030 Agenda for Sustainable Development

Дружество за Обединените нации в България
Председател: Иван Гарвалов

Дружеството за Обединените нации в България е юридическо лице с нестопанска цел със седалище в София. Цел на Дружеството е да съдейства за сплотяване на българската общественост в подкрепа на Устава на ООН за заздравяване на международния мир и сигурност, за развитие на разбирателството между народите и за зачитане на основните права и свободи на човека.

Други издания на Дружеството за ООН в България, разпространявани свободно:

Устав на ООН. Статут на Международния съд. С., 1985

Международна харта за правата на човека. С., 1988

Бежанците и ние. С., 2014

Чанта на мира. С., 2015

Изданието е осъществено със съдействието на Министерство на външните работи на Република България и с финансовата подкрепа на Службата на ВКБООН в България.

ДА ПРОМЕНИМ НАШИЯ СВЯТ:

Програма 2030 за устойчиво развитие
Сборник документи

TRANSFORMING OUR WORLD:

The 2030 Agenda for Sustainable Development
Documents

Дружество за Обединените Нации в България, София 2016
United Nations Association of Bulgaria, Sofia 2016

***The kind support of
the Ministry of Foreign Affairs
and
the Office of the UNHCR in Sofia
is gratefully acknowledged***

A publication of the United Nations Association of Bulgaria
1000 Sofia, Prof. Nikola Mihailov 2
Tel. 00359 2 9434318
E-mail: unassoc@online.bg
Web: www.una.bg

ISBN 978-954-90883-0-4
Sofia 2016

© United Nations Association of Bulgaria

Съдържание

Предговор.....	7
Да преобразим нашия свят: Програма за устойчиво развитие до 2030 година	10
Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 (A/70/L.1) 70/1.	57
Декларация от Инчхон. Образование 2030: Към приобщаващо и равноправно качествено образование и учене през целия живот за всички.	97
Incheon Declaration. Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all	104
Изказване на президента Росен Плевнелиев на Срещата на върха на ООН за устойчивото развитие	109
Statement by President Rosen Plevneliev, at the United Nations Sustainable Development Summit 2015	111
Изказване на президента Росен Плевнелиев на 21-вата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, 30 ноември 2015 г.	113
Speech by President Rosen Plevneliev on 2015 United Nations Climate Change Conference, 30 November 2015 г.	115
Изказване на г-жа Цеца Цачева, Председател на 43-то Народно събрание на Република България, Четвърта Световна конференция на Председателите на парламенти, Ню Йорк, 31 август–2 септември 2015 г.	117
Presentation by H.E. Ms. Tsetska Tsacheva, President of the National Assembly of the Republic of Bulgaria, Fourth World Conference of Speakers of Parliament , New York, 31 August –2 September 2015.....	120
Изказване на Председателя на Националната комисия за ЮНЕСКО на България, г-н Румен Александров пред 38-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО	123
Statement by President of the Bulgarian National Commission for UNESCO, Mr. Rumen Alexandrov, at the 38 th session of the General Conference of UNESCO	126
Заклучения на Младежкия Форум на ЮНЕСКО 38 С/19, 30 октомври 2015..	129
Conclusions of the Youth Forum 38 C/19, 30 October 2015.....	136

Предговор

70 години след създаването на Организацията на Обединените нации светът ни е изправен пред стари и нови предизвикателства, които се опитва да реши с помощта на многостранното сътрудничество. За посрещането им членовете на международната общност приеха през септември 2015 година нов пакет от глобални цели 2015-2030, очертавайки нова епоха в международното развитие. Дефинирани като Цели за устойчиво развитие, събрани в 17 общи цели и 169 задачи, те наследяват осемте Цели на Хилядолетието за развитие 2000-2015 г, конкретизирани с 21 задачи. Макар че Целите на Хилядолетието отбелязаха успех, като освободиха 700 млн. души от крайна бедност, те не успяха да помогнат на хората в засегнатите от конфликти страни. Според Световната банка около 1 млрд. души продължават да живеят с по-малко от 1,25 долара на ден, а Световната програма по прехраната докладва, че около 795 млн. души в света нямат достатъчно храна.

За разлика от Целите на Хилядолетието за развитие новите цели са продукт на най-широките консултации, провеждани в историята на ООН – в стремежа да бъдат по-въвличащи и универсални. Дискусиите продължиха две години и в тях се включиха безпрецедентен брой представители на гражданското общество. Новата програма за развитие интегрира икономическите, социалните и екологичните измерения на устойчивото развитие. Тя е уникална с това, че призовава за действия всички страни, бедни, богати и със средни доходи. Тя е с най-широк обхват и включва пет области от решаващо значение за човечеството и планетата: *хората, планетата, просперитета, мира и партньорството*.

Постигнатото през септември 2015 г. споразумение „представлява универсална, трансформираща и интегрирана програма, която възвестява историческа повратна точка за нашия свят“, заяви Генералният секретар Бан Ки-мун. „Това е програма за народите, план за действие да се сложи край на бедността във всичките ѝ измерения, необратимо, навсякъде и без да изостави никого. Тя се стреми да осигури мир и просперитет и на първо място, да оформи партньорство между хората и планетата“. В преамбюла на Декларацията *„Да преобразим нашия свят: Програма за устойчиво развитие до 2030 година“* е заявено следното: „Този план ще се изпълнява от всички държави и всички заинтересовани страни в условията на партньорско сътрудничество. Решени сме да избавим човечеството от тиранията на бедността и лишенията, както и да излекуваме нашата планета и да обезпечим продоволствената ѝ сигурност. Решени сме да предприемем спешно необходимите стъпки за осъществяване на промени, за да насочим света по пътя на устойчивото разви-

тие. Предприемайки това общо пътешествие, обещаваме никой да не бъде изоставен или забравен”.

Глобалните цели за устойчиво развитие са насочени към ключови бариери за постигането на устойчиво развитие като неравенството, неустойчивото потребление, остарелите модели на производство, неадекватната инфраструктура и липсата на достоен труд. Екологичните проблеми са включени в целите за океаните и морските ресурси, за екосистемите и биологичното разнообразие. За постигането на целите са предвидени средства за изпълнение, свързани с финансиране, развитие на нови технологии и на капацитет за постигане на растеж. За всяка цел са планирани специфични средства.

Страните членки подчертават, че желаната промяна ще изисква нов подход към бизнеса и по-интензивно международно сътрудничество. Програмата зове към глобално партньорство, включващо всички заинтересовани страни. Очаква се по-добро измерване на мерките за устойчиво развитие. За проследяване и преглед на Целите и задачите ще се използва набор от глобални показатели. Те ще се допълват от показатели на регионално и национално равнище, които ще бъдат разработени от държавите членки в допълнение към резултатите от извършената работа по разработване на изходни данни за онези задачи, за които все още не съществува достатъчно информация. Рамката от глобални показатели, която ще бъде разработена от Междуправителната експертна група за показателите за ЦУР, ще бъде съгласувана със Статистическата комисия на ООН до март 2016 година, след което ще бъде приета от Икономическия и социален съвет и Общото събрание в съответствие със съществуващите мандати. Тази рамка ще е опростена, но солидна, ще се отнася до всички цели и задачи за устойчиво развитие, включително до средствата за изпълнение и ще запази съдържащите се в тях политически баланс, интеграция и амбиции (чл. 75)

В този сборник с документи предлагаме на вниманието на българската общественост заключителния документ, приет с Резолюция на Общото събрание на ООН (A/70/L.1), на български и на английски език. За да отбележим българското присъствие и българската позиция, прилагаме изказванията на президента на Република България, г-н Росен Плевнелиев, пред Срещата на върха на ООН за устойчивото развитие, 27 септември 2015 г. и изказването му пред 21-вата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, 30 ноември 2015 г. Добавяме и изказването на г-жа Цеца Цачева, председател на Народното събрание, пред Четвъртата Световна конференция на Председателите на парламенти Ню Йорк, 31 август-2 септември 2015 година, както и изказването на г-н Румен Александров, заместник-министър на външните работи и председател на Националната комисия за ЮНЕСКО на България, пред 38-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО. Общото между тях е заявеният на високо равнище ангажимент за участие на страната ни в постигането на Целите за устойчиво развитие.

Тази публикация може да се приеме като продължение на публикувания през 2001 г. сборник с документи „България в срещите на хилядолетието на Обединените нации“, съдържащ Декларацията на хилядолетието на ООН, утвърдена с Рез. 55/2 на Общото събрание от 8 септември 2000 г. и изказванията на български държавници пред високи форуми на ООН по повод това важно за света събитие.

Тогава и сега желанието ни е да насочим вниманието на българските граждани към очертаните на най-високо равнище задачи за света, които всяка държава, с нейното правителство, бизнес и граждански организации, ще трябва да изпълнява, съобразявайки се със собствените потребности, но подкрепена от общите усилия на света. Голяма ще е ролята на младите хора, които са най-заинтересовани, мотивирани и способни да участват в изпълнението на Програма 2030. По тази причина в сборника с документи публикуваме Заключителното послание от Деветия младежки форум на ЮНЕСКО 26-28 октомври 2015 г. По този начин отдаваме значение на растящата ангажираност на българските ученици и студенти в разнообразните форми на учене за света и в усилията им да участват в демократичното и успешно икономическо развитие на страната ни.

Признава се, че образованието е ключът към постигането на всички цели в Програма 2030. Цялата световна общност, ангажирана с проблемите на образованието, взе участие в подготовката на Целите за устойчиво развитие и в работата по програмата за развитие след 2015 г. Проведеният през май 2015 г. в Инчхон, Република Корея, Световен форум по въпросите на образованието, прие Декларация от Инчхон, озаглавена „Образование-2030: обезпечаване на всеобщо включващо и справедливо качествено образование и обучение в продължение на целия живот“. Публикуваме и тази декларация заради твърдото си убеждение, че запознаването с нея ще потвърди някои идеи в реформата на нашето образование или ще даде нови идеи и насоки.

ДА ПРЕОБРАЗИМ НАШИЯ СВЯТ: ПРОГРАМА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ДО 2030 ГОДИНА

Преамбюл

Настоящата Програма е план за действие в полза на хората, Планетата и благоденствието. Тя има също за цел укрепването на световния мир в условията на по-голяма свобода. Съзнаваме, че изкореняването на бедността във всичките ѝ форми и измерения, в това число крайната бедност, е най-голямото глобално предизвикателство и необходимо условие за устойчиво развитие.

Този план ще се изпълнява от всички държави и всички заинтересовани страни в условията на партньорско сътрудничество. Решени сме да избавим човечеството от тиранията на бедността и лишенията, както и да излекуваме нашата планета и да обезпечим продоволствената ѝ сигурност. Решени сме да предприемем спешно необходимите стъпки за осъществяване на промени, за да насочим света по пътя на устойчивото развитие. Предприемайки това общо пътешествие, обещаваме никой да не бъде изоставен или забравен.

17-те глобални цели за устойчиво развитие и 169-те практически насочени задачи, които представяме днес, ясно показват мащаба и амбициите на тази нова всеобща програма. С тях се цели да се доразвият Целите на хилядолетието за развитие и да се довърши непостигнатото от тях, както и осъществяване на човешките права на всички хора, постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета. Те са интегрирани и неделими и осигуряват подходящ баланс между трите измерения на устойчивото развитие – икономическо, социално и екологично.

Целите и задачите ще насърчат през следващите 15 години действия в области от решаващо значение за човечеството и планетата.

Хората

Решени сме да ликвидираме бедността и глада във всичките им форми и измерения и да гарантираме, че всички човешки същества ще могат да осъществят потенциала си в условия на достойнство и равенство и в здравословна околна среда.

Планетата

Решени сме да защитим планетата от замърсяване, включително чрез устойчиво потребление и производство, устойчиво управление на природните ресурси и предприемане на спешни действия в отговор на изменението на климата, за да може Земята да поддържа потребностите на сегашните и бъдещите поколения.

Благоденствие

Решени сме да гарантираме, че всички човешки същества могат да се радват на благоденствие и пълноценен живот, а икономическият, обществен и технологичен напредък ще се постигат в хармония с природата.

Мир

Решени сме да изградим мирни, справедливи и приобщаващи общества, свободни от страх и насилие. Не може да има устойчиво развитие без мир, нито мир без устойчиво развитие.

Партньорство

Решени сме да мобилизираме необходимите средства за изпълнение на настоящата програма посредством възобновено глобално партньорство за устойчиво развитие, основано на дух на засилена солидарност в световен план, насочено по-конкретно към потребностите на най-бедните и най-уязвимите, и с участието на всички държави, всички основни заинтересовани страни и всички хора.

Взаимосвързаността и интегрираният характер на Целите за устойчиво развитие са от решаващо значение, за да се гарантира успешното осъществяване на намеренията на новата програма. Ако постигнем амбициите си в пълния обхват на програмата, животът на всички ще се подобри съществено, а светът ни ще се промени към по-добро.

ДЕКЛАРАЦИЯ

Въведение

1. Ние, държавните и правителствени ръководители и върховни представители, на среща в централата на Организацията на обединените нации в Ню Йорк от 25 до 27 септември 2015 год., на която честваме 70-ата годишнина на ООН, приехме официално решение за осъществяването на нови глобални Цели за устойчиво развитие.

2. От името на народите, на които служим, приехме историческо решение за набор от всеобхватни, широкомащабни и ориентирани към хората всеобщи цели и задачи, целящи осъществяване на промени. Ангажираме се да работим неуморно за пълното осъществяване на настоящата Програма до 2030 година. Съзнаваме, че изкореняването на бедността във всичките ѝ форми и измерения, включително крайната бедност, е най-голямото глобално предизвикателство и задължително условие за устойчиво развитие. Ангажираме се с постигането на устойчиво развитие в трите му измерения – икономическо, социално и екологично – въз основа на балансиран и интегриран подход. Ще доразвием Целите на хилядолетието за развитие и ще се стремим да довършим непостигнатото от тях.

3. Изразяваме решимост да ликвидираме до 2030 година бедността и глада навсякъде; да се борим с неравенствата между и в рамките на държавите; да градим мирни, справедливи и приобщаващи общества; да защитаваме правата на човека и да насърчаваме равенството между половете и овластяването на жените и момичетата; както и да гарантираме трайното опазване на Планетата и природните ѝ ресурси. Имаме решимост и за създаване на условия за устойчив, траен и приобщаващ икономически растеж, споделен просперитет и достоен труд за всички, като се отчитат различните равнища на развитие и възможности на национално ниво.

4. Предприемайки това забележително съвместно пътешествие, обещаваме, че никой няма да бъде забравен или изоставен по пътя. Като отчитаме, че достойнството на човешката личност е от първостепенно значение, изразяваме намерението си Целите и задачите да бъдат постигнати както за всички нации и народи, така и за всички сегменти от обществото. И ще положим усилия да достигнем най-напред до онези, които изостават най-много.

5. Това е Програма с безпрецедентен обхват и важност. Тя се приема от всички страни и е приложима за всички, като се вземат предвид различните национални реалности, възможности и равнища на развитие, и като се зачитат националните политики и приоритети. Това са всеобщи цели и задачи, с които

се ангажира целият свят – както развитите, така и развиващите се страни. Те са интегрирани и неделими и осигуряват подходящ баланс между трите измерения на устойчивото развитие.

6. Целите и задачите са резултат от продължили повече от две години интензивни обществени консултации в тясно сътрудничество с гражданското общество и други основни заинтересовани страни от целия свят, в които бе отделено особено внимание на гласа на най-бедните и най-уязвимите. Консултациите включваха и значимия принос на отворената работна група към Общото събрание на ООН, посветена на Целите на устойчивото развитие, чийто генерален секретар представи през декември 2014 година обобщаващ доклад по темата.

Нашата визия

7. В настоящите Цели и задачи залагаме изключително амбициозна и реформаторска визия.

Представяме си свят без бедност, глад, болести и лишения, където животът може да процъфтява. Предвиждаме свят без страх и насилие. Свят с всеобща грамотност. Свят с равен и справедлив достъп до качествено образование на всички равнища, до здравеопазване и социална закрила, където физическото, психическо и социално благосъстояние са гарантирани. Свят, в който потвърждаваме ангажмента си по отношение на човешкото право на безопасна питейна вода и канализация и където има подобрена хигиена, а храната е достатъчна, безопасна, питателна и на достъпни цени. Свят, в който селищата са безопасни, адаптивни и устойчиви и където има равен достъп до финансово достъпна, надеждна и устойчива енергия.

8. Представяме си свят на всеобщо зачитане на човешките права и човешкото достойнство, принципите на правовата държава, справедливостта, равенството и недискриминацията, на зачитане на расовата и етническата принадлежност, на културното многообразие, на равните възможности, позволяващи пълното осъществяване на човешкия потенциал и допринасящи за споделен просперитет. Свят, който инвестира в децата си и в който всяко дете расте свободно от насилие и експлоатация. Свят, в който всяка жена и всяко момиче се радват на пълно равенство между половете, а всички правни, социални и икономически бариери пред тяхното овластяване са премахнати. Справедлив, безпристрастен, толерантен, открит и социално приобщаващ свят, в който потребностите на най-уязвимите са задоволени.

9. Предвиждаме свят, в който всяка страна се радва на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж и достоен труд за всички. Свят, в който моделите на потребление и производство и използването на всички природни ресурси – от въздуха до земята, от реките, езерата до океаните и моретата –

са устойчиви. Свят, в който демокрацията, доброто управление и върховенството на закона, както и благоприятната среда на национално и международно равнище, са от съществено значение за устойчиво развитие, в това число устойчив и приобщаващ икономически растеж, обществено благоденствие, опазване на околната среда и изкореняване на бедността и глада. Свят, в който развитието и прилагането на технологии е съобразено с изменението на климата, зачита биологичното разнообразие и е устойчиво. Свят, в който човечеството живее в хармония с околната среда и в който дивата природа и останалите видове живи организми са защитени.

Споделените ни принципи и ангажменти

10. Новата Програма се ръководи от целите и принципите на Устава на Организацията на обединените нации, в това число пълно зачитане на международното право, и се основава на Всеобщата декларация за правата на човека, международните договори за правата на човека, Декларацията на хилядолетието и заключителния документ от Световната среща на високо равнище през 2005 година. Тя е вдъхновена и от други документи, като например Декларацията за правото на развитие.

11. Потвърждаваме резултатите от всички важни конференции на ООН и срещи на високо равнище, положили стабилна основа за устойчиво развитие и спомогнали за оформяне на новата Програма. Сред тях са Декларацията от Рио де Жанейро за околната среда и развитието, Световната среща на върха по въпросите на устойчивото развитие, Световната среща на високо равнище по въпросите на социалното развитие, Програмата за действие на ООН, приета от Международната конференция за населението и развитието, Платформата за действие от Пекин и Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие („Рио+20“). Потвърждаваме също последващите действия след тези конференции, в това число резултатите от Четвъртата конференция на ООН за най-слабо развитите страни, Третата международна конференция за малките островни развиващи се държави, Втората конференция на ООН за развиващите се страни без излаз на море и Третата световна конференция на ООН за намаляване на риска от бедствия.

12. Потвърждаваме всички принципи от Декларацията от Рио де Жанейро за околната среда и развитието включително, наред с другото, принципа на общите, но ясно разграничени отговорности, посочен в принцип 7 на Декларацията.

13. Предизвикателствата и ангажиментите, произтичащи от тези важни конференции и срещи на високо равнище, са взаимосвързани и изискват интегрирани решения. За ефективно справяне с тях е нужен нов подход. Устойчивото развитие изисква да се осъзнае, че изкореняването на бедността във всичките ѝ форми и измерения, борбата с неравенствата между и в рамките на

държавите, опазването на планетата, създаването на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж и насърчаването на социалното приобщаване са взаимосвързани и взаимозависими.

Нашият свят днес

14. Срещата ни се провежда във времена на огромни предизвикателства пред устойчивото развитие. Миларди наши граждани продължават да живеят в бедност и са лишени от достоен живот. Увеличават се неравенствата между и в рамките на държавите. Съществуват огромни несъответствия във възможностите, богатството и властта. Неравенството между половете продължава да бъде основно предизвикателство. Безработицата, особено младежката, предизвиква сериозно безпокойство. Глобалните заплахи за здравето, почестите и по-силни природни бедствия, спираловидното разрастване на конфликтите, насилственият екстремизъм, тероризмът и свързаните с тях хуманитарни кризи, принудителното напускане на родните места и насилствената миграция на хора – са заплахи, които могат да предизвикат обрат в напредъка, постигнат в областта на развитието през последните десетилетия.

Изчерпването на природните ресурси и неблагоприятните въздействия от влошеното качество на околната среда, в това число разрастване на необработваемите площи, засушаването, деградацията на земите, недостигът на прясна вода и загубата на биологичното разнообразие, увеличават и утежняват предизвикателствата, пред които е изправено човечеството. Изменението на климата е сред най-големите предизвикателства на нашето време, а неблагоприятните му въздействия подкопават способността на всички страни да постигнат устойчиво развитие. Повишаването на температурата в световен мащаб, покачването на морското равнище, повишаването на киселинността на океаните и останалите последици от изменението на климата поразяват сериозно крайбрежните зони и крайбрежните държави с ниско надморско равнище, в това число много от най-слабо развитите страни и малки островни развиващи се държави. Застрашено е оцеляването на много общества и на биологичните поддържащи системи на планетата.

15. Това обаче е и време на огромни възможности. Постигнат бе значителен напредък в справянето с редица предизвикателства по пътя на развитието. В рамките на едно поколение стотици милиони хора се избавиха от крайна бедност. Значително се увеличи достъпът до образование както за момчетата, така и за момичетата. Разпространението на информационните и комуникационни технологии и глобалната взаимосвързаност имат огромен потенциал за ускоряване на човешкия прогрес, за преодоляване на дигиталното разделение и за развитие на общества на знанието. Такава възможност предлагат и научните и технологични иновации в толкова различни области като

медицината и енергетиката.

16. Преди почти петнадесет години бяха съгласувани Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР). С тях бе осигурена важна рамка за развитие и в редица области бе постигнат значителен напредък. Напредъкът обаче е неравномерен, особено в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се държави без излаз на море и малките островни развиващи се общества, а някои от ЦХР остават непостигнати – по-специално целите, свързани с майчиното здраве, здравето на децата и новородените, и репродуктивното здраве. Ангажираме се отново с пълното осъществяване на всички ЦХР, в това число непостигнатите цели, по-специално чрез предоставяне на целенасочена и засилена помощ на най-слабо развитите страни и други страни в особено положение – в съответствие със съответните програми за подпомагане. Новата Програма доразвива Целите на хилядолетието за развитие и е насочена към довършване на непостигнатото от тях, по-специално към достигане до най-уязвимите.

17. По своя обхват обаче рамката, която обявяваме днес, далеч надхвърля ЦХР. Наред с продължаващите приоритети в областта на развитието, като например изкореняването на бедността, стимулиране на здравеопазването, образованието, продоволствената сигурност и прехраната, тя определя широк спектър от икономически, социални и екологични цели. В нея се съдържа и обещание за по-мирни и приобщаващи общества. Тя определя също в решаваща степен средствата за изпълнение на целите. Като отразяват приетия от нас интегриран подход, новите Цели и задачи съдържат дълбоки взаимовръзки и множество широкообхватни елементи.

Новата Програма

18. Днес обявяваме 17 Цели за устойчиво развитие и 169 свързани с тях задачи, които са интегрирани и неделими. Никога досега световните лидери не са поемали ангажимент за общи действия и усилия в толкова обширна и всеобща политическа програма. Поемаме заедно по пътя към устойчиво развитие и заедно се посвещаваме на стремежа за постигане на световно развитие и взаимноизгодно сътрудничество, което може да донесе огромни ползи за всички страни и всички части на света. Потвърждаваме, че всяка държава ще упражнява свободно, както и досега, пълен и постоянен суверенитет над всички свои богатства, природни ресурси и стопански дейности. Ще изпълняваме Програмата за благото и в полза на всички, за днешното поколение и за бъдещите такива. За целта потвърждаваме ангажираността си към международното право и подчертаваме, че Програмата следва да се изпълнява по начин, съответстващ на правата и задълженията на държавите по силата на международното право.

19. Потвърждаваме важността на Всеобщата декларация за правата на човека, както и на останалите международни документи относно правата на човека и международното право. Подчертаваме отговорността на всички държави в съответствие с Устава на ООН да зачитат, защитават и насърчават правата на човека и основните свободи за всички без каквито и да било различия по отношение на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други убеждения, национален или социален произход, имуществено състояние, рождение, увреждане или друг признак.

20. Постигането на равенство между половете и овластяването на жените и момичетата ще допринесе съществено за напредък в изпълнението на всички цели и задачи. Реализирането на пълния човешки потенциал и постигането на устойчиво развитие не е възможно, ако половината човечество продължава да не се ползва от пълните си права и възможности. Жените и момичетата трябва да имат еднакъв достъп до качествено образование, икономически ресурси и участие в политическия живот, както и равни възможности с мъжете и момчетата за трудова заетост, лидерство и вземане на решения на всички равнища. Ще работим за значително увеличаване на инвестициите за преодоляване на разликите между половете и за засилване на подкрепата за институциите във връзка с равенството между половете и овластяването на жените на световно, регионално и национално равнище. Ще бъдат премахнати всички форми на дискриминация и насилие спрямо жени и момичета, включително чрез ангажиране на мъжете и момчетата. От решаващо значение за изпълнението на Програмата е систематичното насочване на общественото внимание и интерес към въпросите за равенството между половете.

21. Новите Цели и задачи влизат в сила на 1 януари 2016 година и ще насочват решенията, които ще вземаме през следващите 15 години. Всички ние ще работим за изпълнението на Програмата в собствените си страни и на регионално и световно равнище, като се отчитат различните национални реалности, възможности и равнища на развитие и като се зачитат националните политики и приоритети. Ще зачитаме националното политическо пространство за осъществяване на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, особено по отношение на развиващите се страни, при постоянно съблюдаване на съответните международни правила и ангажименти. Отбелязваме също значението за устойчивото развитие на регионалните и подрегионални измерения, регионалната икономическа интеграция и взаимосвързаност. Регионалните и подрегионални рамки могат да улеснят ефективното превръщане на политиките за устойчиво развитие в конкретни действия на национално равнище.

22. Всяка страна е изправена пред специфични предизвикателства в стремежа си към устойчиво развитие. Най-уязвимите страни, по-специално страните в Африка, най-слабо развитите държави, развиващите се страни без излаз на море и малките островни развиващи се държави, заслужават особено внимание, както и страните, преживяващи или претърпели конфликти. Сери-

озни предизвикателства съществуват и в много страни със средни нива на доходите.

23. Хората в уязвимо положение трябва да бъдат овластени. Сред тези, чиито потребности са отразени в Програмата, са всички деца, младежи, лица с увреждания (над 80% от които живеят в бедност), заразените с ХИВ/СПИН, по-възрастните хора, коренното население, бежанците и вътрешно разселените лица, мигрантите. Изразяваме решителност за предприемане на по-нататъшни ефективни мерки и действия в съответствие с международното право за премахване на пречките и ограниченията, засилване на подкрепата и задоволяване на специалните потребности на живеещите в райони, засегнати от сложни и спешни хуманитарни ситуации и в засегнатите от тероризъм райони.

24. Ангажираме се да ликвидираме бедността във всичките и форми и измерения, включително като изкореним до 2030 година крайната бедност. На всички хора трябва да се осигури минимален жизнен стандарт, включително посредством системи за социална закрила. Решени сме също да ликвидираме приоритетно глада, да постигнем продоволствена сигурност и да премахнем всички форми на недохранване. В тази връзка потвърждаваме важната роля и приобщаващия характер на Комитета по световна продоволствена сигурност и приветстваме Римската декларация за прехраната и Рамката за действие. Ще насочим средства за развитие на селските райони и на устойчиво селско стопанство и рибарство, за подкрепа на дребните селскостопански производители, особено при жените земеделски стопани, скотовъдците и рибарите в развиващите се страни, най-вече в най-слабо развитите страни.

25. Ангажираме се да осигурим приобщаващо и справедливо качествено образование на всички равнища – в ранна детска възраст, основно, средно, висше, техническо и професионално обучение. Всички хора, независимо от пол, възраст, раса и етническа принадлежност, както и лицата с увреждания, мигрантите, коренното население, децата и младежите, особено тези в уязвимо положение, следва да имат достъп до възможности за обучение през целия живот – с помощта на които да придобиват необходимите знания и умения, за да се възползват от наличните възможности и да участват пълноценно в обществения живот. Ще се стремим да осигурим на децата и младежите благоприятна и изпълнена с грижа среда за пълната реализация на техните права и способности, с което ще помогнем на нашите страни да се възползват от демографския дивидент, в това число с помощта на безопасни училища и сплотени общности и семейства.

26. За да способваме за физическото и психическото здраве и благосъстояние на всички, и за да удължим продължителността на живота, трябва да постигнем всеобщо здравно осигуряване и достъп до качествено здравеопазване. Никой не бива да бъде оставен да се справя сам. Ангажираме се да ускорим постигнатия досега напредък в намаляването на неонаталната, детс-

ката и майчината смъртност, като преди 2030 година ликвидираме всички подобни предотвратими смъртни случаи. Ангажираме се да осигурим всеобщ достъп до здравни услуги в областта на половото и репродуктивно здравеопазване, включително информация и обучение по възпроизводство и семейно планиране. Ще ускорим също темпото на постигнатия напредък в борбата с маларията, ХИВ/СПИН, туберкулозата, хепатита, Ебола и други заразни болести и епидемии, включително чрез справяне с нарастващата резистентност към съществуващите антимикробни средства и проблема с пренебрегваните заболявания, засягащи развиващите се страни. Ангажираме се с превенцията и лечението на незаразните болести, в това число психичните и поведенчески разстройства и неврологичните заболявания, които представляват сериозно предизвикателство за устойчивото развитие.

27. Ще се стремим да градим здрави икономически основи за всички наши държави. Трайният, приобщаващ и устойчив икономически растеж е от първостепенно значение за благоденствието. Това ще е възможно, само ако богатството е споделено и се реши проблемът с неравенството по отношение на доходите. Ще работим за изграждане на динамични, устойчиви, иновативни и ориентирани към хората икономики, като стимулираме по-специално младежката заетост, икономическото овластяване на жените и достойния труд за всички. Ще изкореним принудителния труд и трафика на хора и ще ликвидираме използването на детски труд във всичките му форми. Всички страни биха спечелили от добре образована работна сила в добро здраве и с необходимите знания и умения за продуктивен и удовлетворяващ труд и пълноценно участие в обществения живот. Ще укрепваме производствения капацитет на най-слабо развитите страни във всички отрасли, включително посредством структурно преобразуване. Ще приемаме политики за увеличаване на производствения капацитет, производителността и продуктивната заетост, финансово приобщаване, развитие на устойчиво селско стопанство, животновъдство и рибарство, устойчиво индустриално развитие, всеобщ достъп до финансово достъпни, надеждни, устойчиви и съвременни енергийни услуги, устойчиви транспортни системи и качествена и устойчива инфраструктура.

28. Ангажираме се да осъществим фундаментални промени в начина, по който обществата ни произвеждат и потребяват стоки и услуги. Правителствата, международните организации, стопанският сектор, останалите недържавни участници и отделните хора трябва да дадат своя принос за промяна на неустойчивите модели на потребление и производство, включително чрез мобилизиране на финансова и техническа помощ от всички източници за укрепване на научния, технологичен и иновационен капацитет на развиващите се страни с цел преминаване към по-устойчиви модели на потребление и производство. Насърчаваме прилагането на десетгодишната рамка от програми за устойчиво производство и потребление. Всички държави начело с развитите страни трябва да предприемат действия, като се отчитат развитието и възможностите

на развиващите се страни.

29. Настоятелно се приканват държавите да се въздържат от обнародване и прилагане на всякакви едностранни икономически, финансови или търговски мерки, които не са в съответствие с международното право и Устава на ООН и възпрепятстват пълното постигане на икономическо и социално развитие особено в развиващите се страни.

30. Потвърждаваме, че Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) е основният международен и междуправителствен форум за преговори относно глобалния отговор на изменението на климата. Решени сме да се справим категорично със заплахата, произтичаща от изменението на климата и влошаването на качеството на околната среда. Глобалният характер на изменението на климата изисква възможно най-широко международно сътрудничество, насочено към ускорено намаляване на емисиите на парникови газове в световен мащаб и намирането на решения за приспособяване към неблагоприятните последици от изменението на климата. Отбелязваме със сериозна загриженост значителното разминаване между съвкупния ефект от ангажиментите на отделните страни за смекчаване на последиците по отношение на годишните емисии на парникови газове в световен мащаб до 2020 година и съвкупните пътища за намаляване на емисиите, съответстващи на вероятността да се задържи нарастването на глобалната средна температура под 2°C, или с 1,5°C над нивата от прединдустриалната епоха.

31. В очакване на 21-та конференция на страните по РКООНИК (COP21) през декември в Париж подчертаваме ангажимента на всички държави да работят за амбициозно и глобално споразумение за климата. Потвърждаваме, че протоколът, друг приложим за всички страни правен инструмент или съгласуван заключителен документ с правна сила по смисъла на Конвенцията – ще разгледа по балансиран начин, наред с другото, смекчаването на неблагоприятните последици и приспособяването към тях, финансирането, развитието и трансфера на технологии, изграждането на капацитет и прозрачността на действията и подкрепата.

32. Съзнаваме, че социалното и икономическо развитие зависи от устойчивото управление на природните ресурси на нашата планета. Затова сме решени да съхраним и използваме устойчиво океаните и моретата, сладководните ресурси, горите, планините и сухите райони, и да опазим биологичното разнообразие, екосистемите и дивата природа. Решени сме също да стимулираме устойчивия туризъм, да се справим с недостига на вода и замърсяването на водите, да засилим сътрудничеството по въпросите на разрастването на необработваемите площи, пясъчните бури, деградацията на земите и засушаването, да насърчаваме устойчивостта към изменението на климата и намаляването на риска от бедствия. В този смисъл очакваме Тринадесетата среща на Конференцията на страните по

Конвенцията за биологичното разнообразие (СОР 13), която ще се проведе през 2016 година в Мексико.

33. Съзнаваме, че устойчивото развитие и управление на градовете са от решаващо значение за качеството на живот на хората в нашите страни. Ще работим с местните власти и общности за обновяване и планиране на нашите градове и населени места с оглед насърчаване на социалното сближаване и личната сигурност на общностно равнище и за стимулиране на иновациите и трудовата заетост. Ще намалим отрицателните въздействия на градските дейности и на химичните вещества, които са опасни за здравето на хората и за околната среда, включително чрез екологосъобразно управление и безопасна употреба на химикалите, намаляване и рециклиране на отпадъците и по-ефикасно използване на водата и енергията. Ще работим съвместно и за минимизиране на въздействието на градовете върху глобалната климатична система. В своите стратегии и политики за национално развитие и развитие на градските и селски райони ще отчитаме също демографските тенденции и прогнози. Очакваме предстоящата Конференция на ООН по въпросите на жилищното строителство и устойчивото градско развитие в Кито, Еквадор.

34. Устойчиво развитие не може да се постигне без мир и сигурност, а мирът и сигурността ще са изложени на риск без устойчиво развитие. Новата Програма отчита необходимостта от изграждане на мирни, справедливи и приобщаващи общества, в които е осигурен равен достъп до правосъдие и които са основани на зачитане на правата на човека (включително правото на развитие); на ефективна правова държава и добро управление на всички равнища; на прозрачни, ефективни и отговорни институции. В Програмата са разгледани факторите, водещи до насилие, несигурност и несправедливост, като неравенство, корупция, лошо управление и незаконни финансови и оръжейни потоци. Трябва да удвоим усилията си за разрешаване или предотвратяване на конфликти и за подкрепа на страните, преживели военен конфликт, включително като гарантираме ролята на жените в процесите по укрепване на мира и изграждане на държавата. Потвърждаваме нашия ангажимент за предприемане на по-нататъшни ефективни мерки и действия в съответствие с международното право за премахване на пречките пред пълното осъществяване на правото на самоопределение на хората, живеещи под колониална и чужда окупация, която продължава да оказва неблагоприятно въздействие върху икономическото и социалното им развитие, както и върху околната им среда.

35. Отбелязваме положителния принос на мигрантите за приобщаващия растеж и устойчивото развитие. Потвърждаваме също, че международната миграция е многоизмерна реалност с важно значение за развитието на държавите по произход, транзитните държави и държавите, които са крайна дестинация – и че тя изисква последователен и комплексен отговор. Ще си сътрудним в международен план, за да се гарантира безопасна, организирана и законна миграция при пълно зачитане на човешките права и хуманно отношение

към мигрантите независимо от техният статут на мигранти, бежанци и разселените лица. Това сътрудничество трябва да засили също устойчивостта на приемачите бежанци общности, особено в развиващите се страни. Подчертаваме правото на мигрантите да се завръщат в държавата, на която са граждани, и припомняме, че държавите трябва да гарантират надлежното приемане на своите завръщащи се граждани.

36. Обещаваме да насърчаваме межкултурното разбирателство, толерантност, взаимно уважение и етика на глобално гражданство и споделена отговорност. Отчитаме природното и културното многообразие на света и потвърждаваме, че всички култури и цивилизации могат да имат принос и са от решаващо значение за устойчивото развитие.

37. Спортът също е важен фактор за устойчивото развитие. Отчитаме неговия нарастващ принос за постигане на мир и развитие чрез насърчаването на толерантност и уважение и допринасяне за овластяване на жените и младите хора, на отделните лица и техните общности, както и за целите на здравеопазването, образованието и социалното приобщаване.

38. Потвърждаваме в съответствие с Устава на ООН необходимостта от зачитане на териториалната цялост и политическата независимост на държавите.

Средства за изпълнение

39. Мащабът и амбициите на новата Програма изискват възобновено глобално партньорство, за да се гарантира нейното изпълнение. Ние изцяло се ангажираме с това. Такъв тип партньорство ще се осъществява в дух на глобална солидарност, по-специално солидарност с най-бедните и с хората в уязвимо положение. То ще спомогне за активна ангажираност в световен план в подкрепа за изпълнението на всички Цели и задачи, като обедини правителствата, частния сектор, гражданското общество, системата на ООН и други основни заинтересовани страни и като мобилизира всички налични ресурси.

40. Средствата за изпълнение на задачите по Цел17 и по всяка друга от Целите за устойчиво развитие (ЦУР) са от ключово значение за осъществяване на нашата Програма и са също толкова важни, колкото и останалите. Програмата може да се изпълни в рамката на възобновено глобално партньорство за устойчиво развитие, подкрепено с конкретните политики и действия, посочени в заключителния документ от Третата международна конференция за финансиране на развитието, проведена в Адис Абеба от 13 до 16 юли 2015 година. Приветстваме приемането от Общото събрание на ООН на Програмата за действие от Адис Абеба, която е неразделна част от Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. Съзнаваме, че цялостното изпълнение на Програмата за действие от Адис Абеба е от първостепенно значение за осъществяването на Целите и задачите за устойчиво развитие.

41. Потвърждаваме, че всяка страна носи основната отговорност за собственото си икономическо и социално развитие. В новата Програма са разгледани средствата, необходими за изпълнение на Целите и задачите. Съзнаваме, че те включват мобилизация на финансови средства, както и изграждане на капацитет и пренос на щадящи околната среда технологии към развиващите се страни при благоприятни условия, включително при концесионни и преференциални условия по взаимно съгласие. Публичното финансиране – както национално, така и международно – ще играе жизненоважна роля за осигуряване на основни услуги и обществени блага и като катализатор в привличането на други източници на финансиране. Отчитаме ролята в изпълнението на новата Програма от страна на частния сектор в неговото многообразие – от микропредприятията до кооперативните предприятия до мултинационалните корпорации, както и на организациите на гражданското общество и благотворителните дружества.

42. Подкрепяме изпълнението на подходящи стратегии и програми за действие, в това число Декларацията и Програмата за действие от Истанбул, заключителният документ от Третата международна конференция за малките островни развиващи се страни в Апия, Самоа, Програмата за действие от Виена за развиващите се страни без излаз на море за десетилетието 2014-2024 – и потвърждаваме значението на подкрепата за Програма 2063 на Африканския съюз и програмата на организацията Ново партньорство за развитие на Африка, които са неразделно свързани с новата Програма. Отчитаме сериозните предизвикателства за постигането на траен мир и устойчиво развитие в страните, преживяващи или претърпели конфликти.

43. Подчертаваме, че международното публично финансиране играе важна роля за допълване усилията на страните за мобилизиране на публични средства на национално равнище, особено в най-бедните и най-уязвими държави с ограничени собствени средства. Важна употреба на международното публично финансиране, включително на официалната помощ за развитие (ОПР), е да служи като катализатор за мобилизиране на допълнителни средства от други източници – както публични, така и частни. Донорите на ОПР потвърждават съответните си ангажменти, в това число ангажмента на редица развити страни за постигане на колективната цел за ОПР за развиващите се страни в размер 0,7% от brutния национален доход (БНД) и ОПР в размер 0,15% до 0,2% от БНД за по-малко развитите страни.

44. Отбелязваме необходимостта международните финансови институции да продължат да зачитат политическото пространство на всяка страна, особено на развиващите се страни. Ангажираме се да се вслушваме още по-внимателно в гласа на развиващите се страни – по-специално страните в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море, малките островни развиващи се държави и страните със средно равнище на доходите – и да засилим и разширим участието им във вземането на икономически решения на международно равнище, определянето на стандарти и уп-

равлението на икономиката в световен мащаб, като се зачита мандатът на съответните организации.

45. Отбелязваме също съществената роля на националните Парламенти с приеманите от тях законодателни актове и бюджети, както и ролята им за осигуряване на отчетност за ефективното изпълнение на нашите ангажменти. Правителствата и публичните институции също ще работят за изпълнението на Програмата в тясно сътрудничество с регионалните и местни власти, под-регионалните институции, международните институции, академичната общност, благотворителните организации, доброволчески групи и други.

46. Подчертаваме важната роля и сравнително предимство на координираната, подсигурана с адекватно ресурсно обезпечаване, ефективна и ефикасна система на ООН в оказването на подкрепа за постигане на Целите за устойчиво развитие. Като подчертаваме важноста на собствения принос, по-активната национална ангажираност и водещата роля на държавите, изразяваме подкрепата си за продължаващия диалог в рамките на Икономическия и социален съвет на ООН (ИКОСОС) относно дългосрочното позициониране на системата на ООН за развитие в контекста на настоящата Програма.

Проследяване и преглед

47. Нашите правителства носят основната отговорност за проследяване и преглед на национално, регионално и глобално равнище по отношение на постигнатия напредък в изпълнението на Целите и задачите през идните 15 години. В подкрепа на отчетността пред нашите граждани ще предвидим систематично проследяване и преглед на различните равнища, както се посочва в настоящата Програма и в Програмата за действие от Адис Абеба. Политическият форум на високо равнище под егидата на Общото събрание и Икономическия и социален съвет ще има основна роля в контрола на процесите за проследяване и преглед на глобално равнище.

48. Разработват се показатели за подпомагане на тази дейност. Ще са необходими качествени, достъпни, навременни и надеждни данни, за да се улесни измерването на напредъка и да се гарантира, че никой няма да бъде изоставен. Тези данни са от ключова важност в процеса на вземане на решения. Когато е възможно, трябва да се използват данните и информацията от съществуващите механизми за докладване. Споразумяваме се да активизираме усилията си за укрепване на статистическия капацитет в развиващите се страни, по-специално страните в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море, малките островни развиващи се държави и страните със средно равнище на доходите. Ангажираме се с разработване на по-широкообхватни измерители за напредъка в допълнение на брутния вътрешен продукт (БВП).

Призив за действие да променим нашия свят

49. Преди 70 години световните лидери от предходното поколение се съгласиха за необходимостта от създаването на Организацията на обединените нации. От пепелищата на войната и разделението те съградиха тази организация и ценностите на мира, диалога и международното сътрудничество, на които тя се основава. Най-висшето възплъщение на тези ценности е Уставът на ООН.

50. Днес ние също приемаме решение с важно историческо значение. Вземаме решение да изградим по-добро бъдеще за всички хора, включително за милионите, на които е отказана възможността да водят приличен, достоен и удовлетворителен живот и да осъществят пълния си човешки потенциал. Ние можем да сме първото поколение, успяло да ликвидира бедността, както може и да сме последното поколение, имащо възможност да спаси планетата. Ако успеем да постигнем целите си, през 2030 година светът ще бъде по-добро място.

51. Това, което обявяваме днес – Програма за действие в световен мащаб за следващите 15 години, е Устав за хората и планетата в XXI век. Децата и младите жени и мъже са изключително важна движеща сила на промените. Те ще открият в новите Цели платформа, която да насочи неограничените им възможности за активна ангажираност към създаване на по-добър свят.

52. „Ние, народите на Обединените нации“ са знаменитите уводни думи от Устава на ООН. Именно „ние, народите на Обединените нации“, поемаме днес по пътя към 2030 година. Наши спътници ще са правителствата и парламентите, системата на ООН и други международни институции, местните власти, коренното население, гражданското общество, бизнесът и частният сектор, научната и академична общност и всички хора. Милиони вече са се ангажирали с настоящата Програма и ще я приемат като своя. Това е Програма на хората, от хората и за хората, а това, убедени сме, ще осигури успеха и .

53. Бъдещето на човечеството и на нашата планета е в нашите ръце. То е и в ръцете на днешното по-младо поколение, което ще предаде факела на бъдещите поколения. Пътят към устойчиво развитие е очертан. От всички нас зависи пътуването да е успешно, а ползите от него – необратими.

Цели и задачи за устойчиво развитие

54. След процес на междуправителствени преговори с участието на всички страни и въз основа на предложението на отворената работна група за Целите на устойчивото развитие¹, което включва и обяснителна уводна част,

---

¹ Предложението се съдържа в А 68/970 „Доклад на отворената работна група към Общото събрание за целите на устойчивото развитие“ (вж. също А 68/970, Прил. 1)

се споразумяхме за следните цели и задачи.

55. ЦУР и задачите са интегрирани и неделими, глобални по своя характер и всеобщо приложими. В тях се отчитат различните национални реалности, възможности и равнища на развитие и се зачитат националните политики и приоритети. Задачите са определени като пожелателни и глобални. Всяко правителство ще определя собствените си национални задачи, като се ръководи от нивото на амбиция в световен план, но отчита обстоятелствата в националния контекст. Всяко правителство ще решава също как тези пожелателни и глобални задачи следва да се внедрят в националните политики, стратегии и процеси на планиране. Важно е да се отчита връзката между устойчивото развитие и другите протичащи значими процеси в икономическата, социалната и екологичната област.

56. Приемайки решението за настоящите Цели и задачи, си даваме сметка, че всяка страна е изправена пред специфични предизвикателства по пътя към постигане на устойчиво развитие и подчертаваме особените предизвикателства пред най-уязвимите страни и по-специално страните в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море и малките островни развиващи се държави, както и специфичните предизвикателства пред страните със средно равнище на доходите. Преживяващите или претърпели конфликти страни също заслужават особено внимание.

57. Отбелязваме, че за няколко от задачите все още няма налични изходни данни и призоваваме за засилена подкрепа за укрепване на системите за събиране на данни и изграждане на капацитет в държавите членки с оглед развитието на национални и глобални изходни бази данни там, където все още не съществуват. Ангажираме се с преодоляването на тази празнота в събирането на данни с оглед осигуряване на по-добра информация за измерване на напредъка, по-конкретно за задачите, за които няма ясни количествени цели.

58. Насърчаваме продължаващите усилия на държавите в други форуми за решаване на ключови въпроси, които представляват потенциални предизвикателства пред изпълнението на нашата Програма и зачитаме независимия мандат на тези процеси. Възнамеряваме Програмата и нейното изпълнение да подкрепят, без да засягат тези процеси и вземаните в тях решения.

59. Отбелязваме, че съществуват различни подходи, визии, модели и инструменти, с които разполага всяка страна за постигане на устойчиво развитие в съответствие с обстоятелствата, в които се намира, както и приоритети си на национално равнище – и потвърждаваме, че планетата Земя и нейните екосистеми са нашият общ дом, а словосъчетанието „Майката Земя“ е общ израз в редица страни и региони.

Цели за устойчиво развитие

Цел 1.	Изкореняване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде
Цел 2.	Край на глада – постигане на продоволствената сигурност и по-добро хранене, стимулиране на устойчиво селско стопанство
Цел 3.	Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст
Цел 4.	Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички
Цел 5.	Постигане на равенство между половете и равни права за всички жени и момичета
Цел 6.	Осигуряване на наличие и устойчиво управление на вода и канализация за всички
Цел 7.	Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и съвременна енергия за всички
Цел 8.	Стимулиране на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички
Цел 9.	Изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и стимулиране на иновациите
Цел 10.	Намаляване на неравенството между и в рамките на държавите
Цел 11.	Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене
Цел 12.	Осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство
Цел 13.	Предприемане на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите последици *
Цел 14.	Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и водните ресурси за устойчиво развитие
Цел 15.	Опазване, възстановяване и насърчаване на устойчивото използване на сухоземните екосистеми, устойчиво управление на горите, борба с разпространението на необработваемите площи, спиране и обръщане на процеса на деградация на земите и предотвратяване загубата на биологично разнообразие
Цел 16.	Насърчаване на мирни и приобщаващи общества за устойчиво развитие, осигуряване на достъп до правосъдие за всички и изграждане на ефективни, отговорни и приобщаващи институции на всички равнища
Цел 17.	Укрепване на средствата за изпълнение и възобновяване на глобалното партньорство за устойчиво развитие
	* Като се отбелязва, че Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата е основният международен и междуправителствен форум за преговори относно глобалния отговор на изменението на климата.

Цел 1. Изкореняване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде

1.1 Изкореняване до 2030 година на крайната бедност за всички хора и навсякъде, измервана понастоящем с броя на лицата, живеещи с по-малко от 1,25 долара на ден.

1.2 Намаляване до 2030 година най-малко наполовина дела на мъжете, жените и децата от всички възрасти, живеещи в бедност във всичките и измерения съгласно националните определения.

1.3 Прилагане на подходящи за съответните национални условия системи и мерки за социална закрила за всички, включващи минимални прагове на социална закрила, и постигане до 2030 година на значително осигуряване за бедните и уязвимите.

1.4 Осигуряване до 2030 година на равни права на достъп до икономическите ресурси за всички мъже и жени, особено бедните и уязвимите, както и достъп до основни услуги, собственост и контрол върху земя и други форми на собственост, наследство, природни ресурси, подходящи нови технологии и финансови услуги, включително микрофинансиране.

1.5 Изграждане до 2030 година на устойчивост срещу бедствия за бедните и хората в уязвимо положение и намаляване на излагането им на свързаните с изменението на климата екстремни метеорологични явления и уязвимостта им от тях, както и от други икономически, социални и екологични трусове и бедствия.

1.a Осигуряване мобилизирането на значителни средства от различни източници, включително чрез засилено сътрудничество за развитие, с оглед предоставянето на достатъчни и предвидими средства за развиващите се страни, особено най-слабо развитите, с цел изпълнение на програми и политики за ликвидиране на бедността във всичките и измерения.

1.b Създаване на солидни политически рамки на национално, регионално и международно равнище въз основа на стратегии за развитие, ориентирани към бедните и лицата, уязвими по признак пол – с цел подкрепа за ускорено инвестиране в действия за изкореняване на бедността.

Цел 2. Край на глада – постигане на продоволствената сигурност и по-добро хранене, стимулиране на устойчиво селско стопанство

2.1 Ликвидиране до 2030 година на глада и осигуряване за всички, по-специално бедните и хората в уязвимо положение, в това число новородените – на целогодишен достъп до безопасна, питателна и достатъчна храна.

2.2 Ликвидиране до 2030 година на всички форми на недохранване, включително достигане до 2025 година на договорените на международно равнище Цели относно спирането на растежа и атрофията при децата до 5-годишна възраст и задоволяване на потребностите от храна и хранителни вещества на подрастващите момичета, бременните жени, кърмачките и по-възрастните хора.

2.3 Удвояване до 2030 година на селскостопанската производителност и доходите на дребните производители на храни, по-специално жените, коренното население, семейните земеделски стопани, скотовъдците и рибарите, включително чрез сигурен и равен достъп до земя, други производствени ресурси и суровини, знания, финансови услуги, пазари и възможности за добавена стойност и заетост в неземеделски дейности.

2.4 Осигуряване до 2030 година на устойчиви системи за производство на храни и прилагане на устойчиви спрямо изменението на климата селскостопански практики, които увеличават производителността и обема на произвежданата продукция, спомагат за поддържане на екосистемите, засилват възможностите за приспособяване към изменението на климата, екстремни метеорологични явления, суша, наводнения и други природни бедствия, и с които постепенно се подобрява качеството на земята и почвите.

2.5 Запазване до 2020 година на генетичното разнообразие на семена, култивирани растения и селскостопански и опитомени животни, и свързаните с тях диви видове, включително посредством разумно управлявани и диверсифицирани семенни и растителни банки на национално, регионално и международно равнище и осигуряване на достъп до генетични ресурси и свързаните с тях традиционни знания, както и честно и справедливо споделяне на произтичащите от употребата им ползи в съответствие с постигнатите договорености на международно равнище.

2.a Увеличаване, включително посредством засилено международно сътрудничество, на инвестициите в инфраструктурата на селските райони, в селскостопански научни изследвания и служби за съвети в земеделието, технологично развитие и генни банки за растителни култури и животински видове с оглед подобряване на производствения капацитет в селското стопанство в развиващите се страни, особено в най-слабо развитите страни.

2.b Коригиране и недопускане на търговски ограничения и изкривявания на световните пазари на селскостопански стоки, включително чрез успоредно премахване на всички форми на субсидии за износ на селскостопански продукти и всички експортни мерки с равностоен ефект в съответствие с мандата на Кръга от преговори за развитие в Доха.

2.c Приемане на мерки за гарантиране на правилното функциониране на пазарите на продоволствени стоки и техните деривати и улесняване на навременния достъп до пазарна информация, включително относно хранителните резерви, за да се спомогне за ограничаване на крайната нестабилност на цените на храните.

Цел 3. Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст

3.1 Намаляване до 2030 година на съотношението на майчината смъртност в световен мащаб до по-малко от 70 смъртни случая на 100 000 живородени деца.

3.2 Прекратяване до 2030 година на предотвратимите смъртни случаи на новородени и деца до 5-годишна възраст, като всички страни ще имат за цел да снижат неонаталната смъртност до най-много 12 на 1000 живородени бебета и смъртността на деца до 5-годишна възраст до максимум 25 на 1000 живородени деца.

3.3 Ликвидиране до 2030 година на епидемиите от СПИН, туберкулоза, малария и пренебрегваните тропически зарази, както и борба с хепатита, заболяванията, предавани чрез водата и други заразни болести.

3.4 Намаляване с една трета до 2030 година на броя случаи на преждевременна смърт вследствие на незаразни болести – чрез превенция и лечение, както и насърчаване на психичното здраве и благоденствие.

3.5 Засилване на превенцията и лечението на злоупотребата със субстанции, в това число наркотични вещества и на алкохол във вредни количества.

3.6 Намаляване наполовина до 2020 година на общия брой в световен мащаб на смъртните случаи и нараняванията при пътнотранспортни произшествия.

3.7 Осигуряване до 2030 година на всеобщ достъп до здравни услуги в областта на половото и репродуктивно здраве, включително информация и обучение по възпроизводство и семейно планиране, и интегриране на репродуктивното здраве в националните стратегии и програми.

3.8 Постигане на всеобщо здравно осигуряване, включително защита срещу финансов риск, достъп до качествени основни здравни услуги и достъп до безопасни, ефективни и качествени жизненоважни лекарства и ваксини за всички на достъпни цени.

3.9 Значително намаляване до 2030 година на броя на смъртните случаи и заболявания от опасни химични вещества и от замърсяване и заразяване на въздуха, водите и почвите.

3.a Засилване на прилагането във всички страни по целесъобразност на Рамковата конвенция на Световната здравна организация за контрол на тютюна.

3.b Подкрепа за медицинските и фармацевтични изследвания и разработването на нови ваксини и лекарства за заразните и незаразните болести, засягащи предимно развиващите се страни, осигуряване на достъп до жизненоважни лекарства и ваксини на достъпни цени в съответствие с Декларацията от Доха относно Споразумението ТРИПС (за свързаните с търговията аспекти на интелектуалната собственост) и общественото здраве, която потвърждава правото на развиващите се страни да се възползват в пълна степен от

разпоредбите за гъвкавост в Споразумението за свързаните с търговията аспекти на интелектуална собственост (ТРИПС) относно правото за опазване на общественото здраве и по-специално осигуряването на достъп до лекарствени средства за всички.

3.c Значително увеличаване на финансирането за здравеопазване и наемане, развитие, обучение и задържане на работна сила в здравния сектор в развиващите се страни, особено в най-слабо развитите страни и малките островни развиващи се държави.

3.d Засилване на капацитета на всички страни, особено развиващите се страни, за ранно предупреждение, намаляване на риска и овладяване на здравните рискове в национален и световен мащаб.

Цел 4. Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички

4.1 Да се гарантира до 2030 година, че всички момичета и момчета завършват безплатно, справедливо и качествено основно и средно образование, водещо до подходящи и ефективни резултати от обучението.

4.2 Да се гарантира до 2030 година, че всички момичета и момчета имат достъп до качествено развитие, грижи и предучилищно образование в ранната детска възраст, за да са готови за началното образование.

4.3 Осигуряване до 2030 година на равен достъп за всички жени и мъже до финансово достъпно и качествено техническо, професионално и висше образование, включително университетско такова.

4.4 Значително увеличаване до 2030 година на броя на младежите и възрастните, които имат подходящи умения, в това число технически и професионални такива, за трудова заетост, работни места с достойни условия на труд и предприемачество.

4.5 Премахване до 2030 година на неравенството между половете в образованието и осигуряване на равен достъп до всички равнища на образование и професионално обучение за хората в уязвимо положение, включително лицата с увреждания, коренното население и децата в уязвимо положение.

4.6 Да се гарантира до 2030 година, че всички млади хора и значителна част от възрастното население, както мъже, така и жени, придобиват езикова и математическа грамотност.

4.7 Да се гарантира до 2030 година, че всички учещи придобиват знанията и уменията, необходими за насърчаване на устойчивото развитие, включително (наред с другото) чрез преподаване на знания за устойчивото развитие и устойчив начин на живот, правата на човека, равенството между половете, насърчаване на култура на мир и ненасилие, глобално гражданство, разбира-

не и оценяване на културното многообразие и приноса на културата за устойчиво развитие.

4.a Изграждане и модернизиране на учебни заведения, ориентирани и приспособени за децата, хората с увреждания и лицата, уязвими като пол, които осигуряват за всички безопасна, приобщаваща и ползотворна учебна среда без агресия и насилие.

4.b Значително увеличаване до 2020 година броя на отпусканите в световен план стипендии за студенти от развиващите се страни, по-специално най-слабо развитите страни, малките островни развиващи се държави и страните в Африка – за записване във висши учебни заведения в развитите страни и други развиващи се страни, включително в програми за професионално обучение, информационни и комуникационни технологии, технически, инженерни и научни специалности.

4.c Значително увеличаване до 2030 година на броя на квалифицирани учители, включително посредством международно сътрудничество за подготовка на учители в развиващите се страни, особено най-слабо развитите страни и малките островни развиващи се държави.

Цел 5. Постигане на равенство между половете и равни права за всички жени и момичета

5.1 Премахване на всички форми на дискриминация по отношение на всички жени и момичета, навсякъде.

5.2 Премахване на всички форми на насилие спрямо всички жени и момичета в публичната и частната сфера, в това число трафика на жени и момичета, сексуалната и другите видове експлоатация.

5.3 Премахване на всички вредни практики като детски, ранни и принудителни бракове и гениталното осакатяване на жени.

5.4 Признание и оценяване на неплатеното полагане на грижи и домашния труд посредством предоставяне на обществени услуги, инфраструктура и политики за социална закрила, и насърчаване на споделяната отговорност в домакинството и семейството по подходящ за националните условия начин.

5.5 Гарантиране на пълноценно и ефективно участие на жените и равни възможности за лидерство на всички равнища на вземане на решения в политическия, икономическия и обществения живот.

5.6 Осигуряване на всеобщ достъп до полово и репродуктивно здравеопазване и репродуктивни права в съответствие с Програмата за действие, приета от Международната конференция за населението и развитието и Платформата за действие от Пекин, както и заключителните документи от последващите конференции за техния преглед.

5.a Предприемане на реформи за предоставяне на равни права на жените за достъп до икономически ресурси, както и достъп до собственост и контрол върху земя и други форми на собственост, финансови услуги, наследство и природни ресурси в съответствие с националното законодателство.

5.b Засилено използване на базови технологии, по-специално информационни и комуникационни технологии, за насърчаване на еманципирането и овластяването на жените.

5.c Приемане и укрепване на разумни политики и стриктно прилагано законодателство за насърчаване на равенството между половете и предоставяне на равни права на всички жени и момичета на всички равнища.

Цел 6. Осигуряване на наличие и устойчиво управление на вода и канализация за всички

6.1 Осигуряване до 2030 година на всеобщ и равен достъп за всички до безопасна питейна вода с достъпна цена.

6.2 Осигуряване до 2030 година на достъп до подходящи канализационни съоръжения и хигиенни условия за всички и ликвидиране на практиката за дефекация на открито, като се обръща специално внимание на нуждите на жените и момичетата и хората в уязвимо положение.

6.3 Подобряване до 2030 година качеството на водата чрез намаляване на замърсяването, ликвидиране на изхвърлянето на отпадъци и намаляване до минимум на отделянето на опасни химични вещества и материали; намаляване наполовина дела на непречистените отпадъчни води и значително увеличаване на рециклирането и безопасното повторно използване на водата в световен мащаб.

6.4 Значително увеличаване до 2030 година на ефективността на използването на водата във всички отрасли и области на дейност и гарантиране на устойчиво водочерпене и достъп до прясна вода с оглед справяне с недостига на вода и значително намаляване броя на страдащите от недостиг на вода.

6.5 Прилагане до 2030 година на интегрирано управление на водните ресурси на всички равнища, включително чрез трансгранично сътрудничество, където е уместно.

6.6 Опазване и възстановяване до 2020 година на свързаните с водата екосистеми, в това число планините, горите, влажните зони, реките, водоносните пластове и езерата.

6.a Разширяване до 2030 година на международното сътрудничество и подкрепата към развиващите се страни за изграждане на капацитет по дейности и програми, свързани с водата и канализацията, включително събирането на вода, обезсоляването, водната ефективност, пречистването на отпадъчните води, технологиите за рециклиране и повторно използване.

6.b Подкрепа и засилено участие на местните общности в подобряване управлението на водата и канализационните съоръжения.

Цел 7. Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и съвременна енергия за всички

7.1 Осигуряване до 2030 година на всеобщ достъп до финансово достъпни, надеждни и съвременни енергийни услуги.

7.2 Значително увеличаване до 2030 година дела на енергията от възобновяеми източници в световния енергиен микс.

7.3 Удвояване до 2030 година на темпа на подобряване на енергоемкостта в световен мащаб.

7.a Засилване до 2030 година на международното сътрудничество с цел улесняване на достъпа до научни изследвания и технологии за чиста енергия, включително енергия от възобновяеми източници, енергийна ефективност и високи и по-чисти технологии на база изкопаеми горива, насърчаване на инвестициите в енергийната инфраструктура и технологиите за чиста енергия.

7.b Разширяване до 2030 година на инфраструктурата и модернизирани на технологиите за доставка на съвременни и устойчиви енергийни услуги за всички в развиващите се страни и по-специално в най-слабо развитите страни и малките островни развиващи се държави.

Цел 8. Стимулиране на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички

8.1 Устойчив икономически растеж и ръст на brutния вътрешен продукт на глава от населението в съответствие с обстоятелствата на национално равнище и по-конкретно най-малко 7% годишен ръст на БВП в най-слабо развитите страни.

8.2 Постигане на по-високи равнища на икономическа производителност посредством диверсификация, технологично усъвършенстване и иновации, включително чрез поставяне на ударението върху секторите с висока добавена стойност и трудоемките отрасли.

8.3 Насърчаване на насочени към развитието политики, подкрепящи производствените дейности, създаването на работни места с достойни условия на труд, предприемачеството, творчеството и иновациите и насърчаване на създаването и растежа на микро, малки и средни предприятия, включително чрез достъп до финансови услуги.

8.4 Постепенно повишаване до 2030 година на ресурсната ефективност в потреблението и производството в световен мащаб и стремеж за окончателно прекъсване на връзката между икономически растеж и разрушаване на околната среда в съответствие с десетгодишната рамка от програми за устойчиво производство и потребление и с водеща роля на развитите страни.

8.5 Постигане до 2030 година на пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички жени и мъже, включително за младите хора и лицата с увреждания, както и равно заплащане за труд с равна стойност.

8.6 Значително намаляване до 2020 година дела на младите хора, неангажирани с трудова дейност, образование или обучение.

8.7 Предприемане на незабавни и ефикасни мерки за изкореняване на принудителния труд, ликвидиране на съвременното робство и трафика на хора, осигуряване на гаранции за забрана и премахване на най-тежките форми на детския труд, включително набирането и използването на деца войници, както и ликвидиране до 2025 година на детския труд във всичките му форми.

8.8 Защита на трудовите права и насърчаване на безопасна и сигурна работна среда за всички работници, включително работещите мигранти, по-специално жените мигранти и лицата с несигурна заетост.

8.9 Изготвяне и прилагане до 2030 година на политики за насърчаване на устойчивия туризъм, който създава работни места и популяризира местната култура и продукти.

8.10 Укрепване капацитета на националните финансови институции за насърчаване и разширяване на достъпа до банкови, застрахователни и финансови услуги за всички.

8.a Увеличаване на подкрепата за развиващите се страни, по-специално най-слабо развитите страни, по програмата на ЕС „Помощ за търговия“ (Aid for Trade), включително чрез засилената интегрирана рамка за свързана с търговията техническа помощ за най-слабо развитите страни.

8.b Разработване и привеждане в действие до 2020 година на глобална стратегия за младежка заетост и прилагане на Глобалния пакт за заетостта на Международната организация на труда.

Цел 9. Изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и стимулиране на иновациите

9.1 Развитие на качествена, надеждна, устойчива и адаптивна инфраструктура, включително регионална и трансгранична инфраструктура, за подкрепа на икономическото развитие и благосъстоянието на хората, като се обръща особено внимание на справедливия достъп за всички на достъпни цени.

9.2 Стимулиране на приобщаваща и устойчива индустриализация и значително увеличаване до 2030 година дела на индустрията в заетостта и в brutния вътрешен продукт в съответствие с обстоятелствата на национално равнище, и удвояване на нейния дял в най-слабо развитите страни.

9.3 Увеличаване достъпа на малките промишлени и други предприятия, особено в развиващите се страни, до финансови услуги, включително кредити при достъпни условия, и интеграцията им в пазарите и веригите на добавена стойност.

9.4 Модернизиране до 2030 година на инфраструктурата и преоборудване на промишлените отрасли с оглед превръщането им в устойчиви, с повишена ефективност на използване на ресурсите и усвояване на повече чисти и природосъобразни технологии и индустриални процеси, като всички страни предприемат действия в съответствие със своите възможности.

9.5 Активизиране на научноизследователската дейност, подобряване на технологичния капацитет на промишлените отрасли във всички страни, особено в развиващите се страни, включително насърчаване до 2030 година на иновациите и значително увеличаване броя на научните работници и изследователи на един милион души, както и на публичните и частни разходи за научни изследвания и развитие.

9.a Способстване на развитието на устойчива и адаптивна инфраструктура в развиващите се страни чрез засилена финансова, технологична и техническа подкрепа за страните в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море и малките островни развиващи се държави.

9.b Подкрепа за развитието на технологиите на местно равнище, научните изследвания и иновациите в развиващите се страни, включително чрез осигуряване на благоприятна политическа среда за (наред с другото) индустриална диверсификация и добавяне на стойност към продуктите.

9.c Значително увеличаване на достъпа до информационни и комуникационни технологии и стремеж за осигуряване до 2020 година на всеобщ достъп до интернет на достъпни цени в най-слабо развитите страни.

Цел 10. Намаляване на неравенството между и в рамките на държавите

10.1 Плавно достигане до 2030 година и поддържане на ръст на доходите на най-бедните 40% от населението – в темпове, по-високи от средните за съответната страна.

10.2 Овластяване до 2030 година на всички хора и насърчаване на социалното, икономическото и политическото им приобщаване, независимо от възраст, пол, увреждане, раса, етническа принадлежност, произход, религия, социален и икономически статут или друг признак.

10.3 Гарантиране на равни възможности и намаляване на социалното неравенство, включително чрез премахване на дискриминационните закони, политики и практики и насърчаване на адекватни политики, закони и действия в тази връзка.

10.4 Приемане на политики, особено фискални политики и политики по отношение на трудовете възнаграждения и социалната закрила, и постепенно постигане на по-голямо равенство.

10.5 По-добро регулиране и наблюдение на световните финансови пазари и институции, и засилване на прилагането на подобни регулации.

10.6 Гарантиране на засилено представителство на развиващите се страни и право на глас в процеса на вземане на решения в международните икономически и финансови институции с глобален обхват с оглед превръщането им в по-ефективни, отговорни, надеждни и легитимни институции.

10.7 Улесняване на законната, организирана, безопасна и отговорна миграция и мобилност на хора, включително чрез прилагане на планирани и добре управлявани миграционни политики.

10.a Прилагане на принципа за специално и разграничително третиране на развиващите се страни, по-специално най-слабо развитите страни, в съответствие със споразуменията в рамките на Световната търговска организация.

10.b Насърчаване на официалната помощ за развитие и финансовите потоци, в това число преките чуждестранни инвестиции, за най-нуждаещите се държави, по-специално най-слабо развитите страни, страните в Африка, малките островни развиващи се държави и развиващите се страни без излаз на море, в съответствие с националните им планове и програми.

10.c Намаляване до 2030 година до под 3% на разходите по сделки за изпращане на парични преводи от мигранти и ликвидиране на коридорите за изпращане на парични преводи с разходи, по-високи от 5%.

Цел 11. Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене

11.1 Осигуряване до 2030 година на достъп за всички до подходящо и безопасно жилище и основни услуги на достъпна цена, както и подобряване, хигиенизиране и модернизиране на бедните предградия.

11.2 Осигуряване до 2030 година на достъп за всички до безопасни, достъпни и устойчиви транспортни системи на приемливи цени, подобряване на безопасността по пътищата, особено чрез разширяване мрежата на обществения транспорт, като се обръща особено внимание на потребностите на хората в уязвимо положение, жените, децата, лицата с увреждания и по-възрастните хора.

11.3 Засилване до 2030 година на устойчивата и приобщаваща урбанизация и на капацитета за интегрирано, устойчиво и с широко участие в планиране и управление на заселването във всички страни.

11.4 Засилване на усилията за опазване и съхранение на световното културно и природно наследство.

11.5 Значително намаляване до 2030 година броя на загиналите и загнатите от стихийни бедствия и значително намаляване на причинените от бедствия, в това число водни бедствия, преки икономически загуби спрямо глобалния брутен вътрешен продукт, като се обръща особено внимание на защитата на бедните и хората в уязвимо положение.

11.6 Намаляване до 2030 година на вредното въздействие на градовете върху околната среда на глава от населението, включително като се обръща особено внимание на качеството на въздуха и управлението на градските и други отпадъци.

11.7 Осигуряване до 2030 година на всеобщ достъп до безопасни, приобщаващи и достъпни публични и зелени площи, по-специално за жените и децата, по-възрастните хора и лицата с увреждания.

11.a Стимулиране на положителните икономически, социални и екологични връзки между градските, крайградските и селските райони чрез засилване на устройственото и стратегическото планиране на националното, регионалното и местното развитие.

11.b Значително увеличаване до 2020 година броя на градовете и селищата, приемащи и прилагащи интегрирани политики и планове, насочени към приобщаване, ресурсна ефективност, смекчаване на въздействието и приспособяване към изменението на климата, устойчивост спрямо бедствия, разработване и прилагане на цялостни процедури за управление на риска от бедствия на всички равнища в съответствие с Декларацията от Сендай и Рамката за намаляване риска от бедствия 2015 – 2030 година.

11.c Подкрепа за най-слабо развитите страни, включително чрез финансова и техническа помощ, за изграждане на устойчиви и издръжливи сгради с използване на местни материали.

Цел 12. Осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство

12.1 Прилагане на десетгодишната рамка от програми за устойчиво производство и потребление, предприемане на действия от всички държави (начело с развитите страни), като се отчитат развитието и възможностите на развиващите се страни.

12.2 Постигане до 2030 година на устойчиво управление и ефективно използване на природните ресурси.

12.3 Намаляване наполовина до 2030 година разхищаването на храни в световен мащаб и на хранителните отпадъци на глава от населението в търговията на дребно и в потреблението, намаляване на загубите на храна по веригите на производството и доставките, включително загубите след прибиране на реколтата.

12.4 Постигане до 2020 година на екосъобразно управление на химикалите и всички отпадъци през целия им жизнен цикъл в съответствие с международно приетите рамки и значително намаляване на изпускането им във въздуха, водите и почвите с оглед свеждане до минимум на неблагоприятните им въздействия върху човешкото здраве и околната среда.

12.5 Значително намаляване до 2030 година на генерирането на отпадъци чрез предотвратяване, намаляване, преработване и повторно използване.

12.6 Насърчаване на дружествата, особено големите и транснационални компании, да приемат устойчиви практики и да интегрират информацията за устойчивостта в отчетния си цикъл.

12.7 Насърчаване на устойчиви практики за възлагане на обществени поръчки в съответствие с националните политики и приоритети.

12.8 Осигуряване до 2030 година на подходяща информираност и осведоменост на всички хора и навсякъде относно устойчивото развитие и начините на живот в хармония с природата.

12.a Подкрепа за развиващите се страни за укрепване на научния и технологичния им капацитет с цел преминаване към по-устойчиви модели на потребление и производство.

12.b Разработване и прилагане на инструменти за мониторинг на последиците от устойчивото развитие за туризма, който създава работни места и популяризира местната култура и продукти.

12.c Рационализиране на неефективните субсидии за изкопаеми горива, които насърчават разточителното потребление, чрез премахване изкривяванията на пазара в съответствие с обстоятелствата на национално равнище, включително чрез реструктуриране на данъчното облагане и постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии, където съществуват – за да се компенсират въздействията им върху околната среда, при пълно отчитане на специфичните нужди и условия в развиващите се страни и намаляване до минимум на евентуалните неблагоприятни въздействия върху развитието им по начин, който защитава бедните и засегнатите общности.

Цел 13. Предприемане на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите последици

13.1 Засилване на устойчивостта и способността за приспособяване към свързаните с изменението на климата опасности и природни бедствия във всички страни.

13.2 Интегриране на мерки срещу изменението на климата в националните политики, стратегии и планиране.

13.3 Подобряване на образованието, повишаване на осведомеността и на човешкия и институционален капацитет относно смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяването към него, намаляване на въздействията и ранно предупреждение.

13.a Изпълнение на поетия ангажимент от развитите страни, подписали Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, за съвместно мобилизиране на 100 милиарда долара годишно до 2020 година от всички източници за посрещане нуждите на развиващите се страни в контекста на подходящи действия за смекчаване на последиците и прозрачност относно изпълнението, и пълно привеждане в действие на Зеления фонд за климата чрез капитализирането му във възможно най-кратък срок.

13.b Насърчаване на механизмите за увеличаване на капацитета в най-слабо развитите страни за ефективно планиране и управление, свързано с изменението на климата, като се обръща особено внимание на жените, младежите, местните и маргинализираните общности.

Цел 14. Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси за устойчиво развитие

14.1 Предотвратяване и значително намаляване до 2025 година на замърсяването на морската среда от всякакъв вид, по-специално от наземни източници и дейности, в това число намаляване на морските отпадъци и биогенното замърсяване.

14.2 Постигане до 2020 година на устойчиво управление и защита на морските и крайбрежните екосистеми с оглед предотвратяване на значителни неблагоприятни въздействия, включително чрез засилване на устойчивостта им и предприемане на действия за тяхното възстановяване, с цел превръщането им в здрави и продуктивни морета и океани.

14.3 Намаляване до минимум и справяне с въздействията от увеличаването на киселинността на океанските води, включително чрез засилено научно сътрудничество на всички равнища.

14.4 Постигане до 2020 година на ефективно регулиране на добива на риба и ликвидиране на свръхулова, незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов, и на разрушителните риболовни практики, прилагане на научно обосновани планове за управление на рибарството с оглед възстановяване на рибните запаси във възможно най-кратък срок поне до равнищата, позволяващи максимален устойчив улов, определени от биологичните характеристики на съответните видове.

14.5 Опазване до 2020 година на поне 10% от крайбрежните и морски райони в съответствие с националната правна уредба и международното право и въз основа на най-добрата налична научна информация.

14.6 Въвеждане до 2020 година на забрана за определени форми на субсидии за сектора на рибарството, които допринасят за свръхкапацитет на риболовните флоти и свръхулов, премахване на субсидиите, допринасящи за незаконен, недеklarиран и нерегулиран риболов, и въздържане от въвеждане на нови такива субсидии, като се отчита, че подходящото и ефективно, специално и диференцирано третиране на развиващите се и най-слабо развитите страни трябва да е неразделна част от преговорите в рамките на Световната търговска организация относно субсидиите за сектора на рибарството.²

14.7 Увеличаване до 2030 година на икономическите ползи за малките островни развиващи се държави и най-слабо развитите страни от устойчивото използване на морските ресурси, включително чрез устойчиво управление на рибарството, аквакултурите и туризма.

14.a Увеличаване обема на научните знания, развитие на научноизследователския капацитет и трансфер на морски технологии, като се отчитат критериите и насоките на Междуправителствената океанографска комисия относно трансфера на морски технологии, с оглед подобряване здравето и управлението на океаните и засилване приноса на морското биологично разнообразие за развитието на развиващите се страни, по-специално малките островни развиващи се държави и най-слабо развитите страни.

14.b Осигуряване на достъп до морските ресурси и пазари за рибарите, извършващи традиционен риболов в малки количества и за прехрана.

14.c Засилване на опазването и устойчивото използване на океаните и техните ресурси чрез прилагане на международното право, отразено в Конвенцията на ООН по морско право (КООНМП), предоставяща правната рамка за опазване и устойчиво използване на океаните и техните ресурси, както е припомнено в параграф 158 от документа „Бъдещето, което искаме“.

---

² Като се имат предвид продължаващите преговори в рамките на Световната търговска организация, Програмата за развитие от Доха и мандата на Шестата министерска конференция на СТО в Хонконг.

Цел 15. Опазване, възстановяване и насърчаване на устойчивото използване на сухоземните екосистеми, устойчиво управление на горите, борба с разпространението на необработваемите площи, спиране и обръщане на процеса на деградация на земите и спиране загубата на биологично разнообразие

15.1 Гарантиране до 2020 година на опазването, възстановяването и устойчивото използване на сухоземните и вътрешни сладководни екосистеми и техните услуги, по-специално горите, влажните зони, планините и сухите райони, в съответствие със задълженията, произтичащи от международните споразумения.

15.2 Насърчаване до 2020 година на прилагането на устойчиво управление на всички видове гори, спиране на обезлесяването и възстановяване на увредените гори, и значително увеличаване на залесяването и презалесяването в световен мащаб.

15.3 Борба с разпространението на необработваеми площи, възстановяване на деградиралите земи и почви (включително засегнатите от разпространението на необработваеми площи, суша и наводнения земи) и стремеж за постигане до 2030 година на свят без деградация на земите.

15.4 Гарантиране до 2030 година опазването на планинските екосистеми, включително на биологичното им разнообразие, с оглед укрепване на възможностите им да осигуряват ползи от съществена важност за устойчивото развитие.

15.5 Предприемане на спешни и съществени действия за намаляване деградацията на естествените местообитания, спиране загубата на биологичното разнообразие, защита и предотвратяване до 2020 година изчезването на застрашените видове.

15.6 Гарантиране на честно и справедливо споделяне на ползите, произтичащи от употребата на генетични ресурси, и насърчаване на подходящ достъп до такива ресурси.

15.7 Предприемане на спешни действия за ликвидиране на браконьерство и незаконния трафик на защитени животински и растителни видове и за справяне с търсенето и предлагането на незаконни продукти на дивата природа.

15.8 Приемане до 2020 година на мерки за предотвратяване на въвеждането и значително смекчаване на отрицателното въздействие на инвазивни неместни видове в земните и водните екосистеми, и контролиране или унищожаване на тези видове.

15.9 Интегриране до 2020 година на ценностите на биологичното разнообразие и екосистемите в планирането на национално и местно равнище, процесите на развитие, стратегиите за намаляване на бедността и отчетите.

15.a Мобилизиране и значително увеличаване на финансовите средства от всички източници, предназначени за опазване и устойчиво използване на биологичното разнообразие и екосистемите.

15.b Мобилизиране на значителни средства от всички източници и на всички равнища за финансиране на устойчивото стопанисване на горите и осигуряване на достатъчни стимули за развиващите се страни за развитие на устойчивото стопанисване, включително за опазване на горите и презалесяване.

15.c Засилване подкрепата на световно равнище за усилията за борба с браконьерството и трафика на защитени видове, включително чрез повишаване капацитета на местните общности да намират възможности за устойчив поминък.

Цел 16. Насърчаване на мирни и приобщаващи общества за устойчиво развитие, осигуряване на достъп до правосъдие за всички и изграждане на ефективни, отговорни и приобщаващи институции на всички равнища

16.1 Значително намаляване на всякъде на всички форми на насилие и свързаната с насилие смъртност.

16.2 Слагане край на злоупотребата, експлоатацията, трафика и всички форми на мъчения и насилие над деца.

16.3 Насърчаване принципите на върховенството на закона на национално и международно равнище и гарантиране на равен достъп до правосъдие за всички.

16.4 Значително намаляване до 2030 година на незаконните финансови и оръжейни потоци, засилено възстановяване и връщане на откраднати активи и борба с всички форми на организираната престъпност.

16.5 Значително намаляване на корупцията и подкупничеството във всичките им форми.

16.6 Развитие на ефективни, отговорни и прозрачни институции на всички равнища.

16.7 Гарантиране на всички равнища на приобщаващ процес за вземане на решения, основан на принципите на отзивчивост, по-широко участие и представителност.

16.8 Разширяване и засилване участието на развиващите се страни в институциите на глобалното управление.

16.9 Осигуряване до 2030 година на юридическа самоличност за всички, включително вписване в регистър при раждането.

16.10 Гарантиране на обществения достъп до информация и защита на основните свободи в съответствие с националното законодателство и международните споразумения.

16.a Укрепване на съответните национални институции, включително чрез международно сътрудничество, с оглед изграждане на капацитет на всички равнища, по-специално в развиващите се страни, за превенция на насилието и борба с тероризма и престъпността.

16.b Насърчаване и прилагане на недискриминационни закони и политики за устойчиво развитие.

Цел 17. Укрепване на средствата за изпълнение и възобновяване на глобалното партньорство за устойчиво развитие

Финанси

17.1 Засилено мобилизиране на собствените ресурси, включително чрез международна подкрепа за развиващите се страни, с цел подобряване на националния капацитет за събиране на данъци и други приходи.

17.2 Развитите страни да изпълнят изцяло ангажиментите си за официална помощ за развитие, в това число ангажимента на редица развити страни за постигане на колективна цел за ОПР в размер 0,7% от БНД за развиващите се страни и ОПР в размер 0,15% до 0,2% от БНД за най-слабо развитите страни. Насърчават се донорите на ОПР да обсъдят определяне на цел за предоставяне на най-малко 0,20% от БНД за най-слабо развитите страни.

17.3 Мобилизиране на допълнителни финансови средства за развиващите се страни от множество различни източници.

17.4 Подпомагане на развиващите се страни за постигане и поддържане на устойчиво равнище на дълга в дългосрочен план посредством координирани политики, насочени към насърчаване на дългово финансиране, намаляване и реструктуриране на дълга според случая, и намиране на решение за външния дълг на тежко задлъжнелите бедни страни с оглед облекчаване на затрудненото им положение по отношение на държавния им дълг.

17.5 Приемане и прилагане на режими за насърчаване на инвестициите за най-слабо развитите страни.

Технологии

17.6 Укрепване на сътрудничеството „Север-Юг“, „Юг-Юг“ и тристранно-то регионално и международно сътрудничество и достъп до научни знания, технологии и иновации, засилване на споделянето и обмена на знания при взаимно договорени условия, включително посредством подобрена координация между съществуващите механизми, по-специално на равнището на ООН, и посредством глобален механизъм за улесняване трансфера на технологии.

17.7 Насърчаване на развитието, трансфера и разпространението на щадящи околната среда технологии за развиващите се страни при благоприятни условия, включително при концесионни и преференциални условия по взаимно съгласие.

17.8 Пълно привеждане в действие до 2017 година на технологичната банка и механизма за изграждане на научен, технологичен и иновационен капацитет за най-слабо развитите страни и засилване използването на базови технологии, по-специално информационни и комуникационни технологии.

Изграждане на капацитет

17.9 Засилване на международната подкрепа за прилагане на ефективно и целенасочено изграждане на капацитет в развиващите се страни с цел подкрепа на националните планове за изпълнение на всички цели за устойчиво развитие, включително посредством сътрудничеството „Север-Юг“, „Юг-Юг“ и тристранното сътрудничество.

Търговия

17.10 Стимулиране на всеобща, основана на правила, отворена, недискриминационна и справедлива многостранна система за търговия в рамките на Световната търговска организация, включително чрез приключване на преговорите в рамките на Програмата за развитие от Доха.

17.11 Значително увеличаване на износа от развиващите се страни, по-специално с оглед удвояване до 2020 година дела на най-слабо развитите страни в световния износ.

17.12 Своевременно прилагане на дълготраен безмитен и безквотен достъп до пазарите за всички най-слабо развити страни в съответствие с решенията на Световната търговска организация, включително като се гарантира, че преференциалните правила за произход, приложими към вносни продукти от най-слабо развитите страни, са прозрачни и прости и допринасят за улесняване на пазарния достъп.

Системни проблеми

- Съгласуване на политиките и институционална съгласуваност

17.13 Укрепване на глобалната макроикономическа стабилност, включително посредством координация и последователност на политиките.

17.14 Повишаване съгласуваността на политиките за устойчиво развитие.

17.15 Зачитане на политическото пространство и водещата роля на всяка страна в създаването и прилагането на политики за изкореняване на бедността и устойчиво развитие.

Партньорства на множество заинтересовани страни

17.16 Укрепване на глобалното партньорство за устойчиво развитие, допълнено от партньорства на множество заинтересовани страни, които мобилизират, обменят и споделят знания, опит, технологии и финансови средства, с оглед изпълнение на целите за устойчиво развитие във всички страни, по-специално развиващите се страни.

17.17 Насърчаване и развитие на ефективни публични и публично-частни партньорства и партньорства с гражданското общество, като се залага на опита и стратегиите на партньорствата за ресурсно обезпечаване.

Данни, мониторинг и отчетност

17.18 Засилване до 2020 година на подкрепата за развиващите се страни за изграждане на капацитет, включително за най-слабо развитите страни и малките островни развиващи се държави, с цел значително увеличаване наличието на висококачествени, навременни и надеждни данни, дезагрегирани по доход, пол, възраст, раса, етнически произход, административен статут на мигрантите, увреждане, географско местоположение и други характеристики в зависимост от спецификата на националния контекст.

17.19 Доразвиване до 2030 година на съществуващите инициативи за разработване на измерители за напредъка в устойчивото развитие, допълващи brutния вътрешен продукт, и подкрепа за изграждането на статистически капацитет в развиващите се страни.

Средства за изпълнение и глобалното партньорство

60. Потвърждаваме твърдия си ангажимент за цялостно изпълнение на тази нова Програма. Отбелязваме, че няма да можем да постигнем амбициозните си цели и задачи без възобновено и укрепено глобално партньорство и също толкова амбициозни средства за изпълнение. Възроденото глобално партньорство ще способства за активна ангажираност в световен план в подкрепа на изпълнението на всички цели и задачи, като обедини правителствата, гражданското общество, частния сектор, системата на ООН и други основни заинтересовани страни и като мобилизира всички налични ресурси.

61. Целите и задачите на Програмата определят средствата, необходими за изпълнение на общите ни амбиции. Посочените по-горе средства за изпълнение на задачите по всяка от Целите за устойчиво развитие (ЦУР) и по Цел 17 са от ключово значение за осъществяване на нашата Програма и са също толкова важни, колкото и останалите цели и задачи. Ще им отдаваме еднакво значение и приоритет в усилията си за изпълнение и в глобалната рамка от показатели за мониторинг на нашия напредък.

62. Настоящата Програма, в това число ЦУР, може да се изпълни в рамката на възобновено глобално партньорство за устойчиво развитие, подкрепено с конкретните политики и действия, посочени в Програмата за действие от Адис Абеба³, която е неразделна част от Програмата за устойчиво развитие до 2030 година. Това включва вътрешните обществени средства, вътрешните и международни частни предприятия и финанси, международното сътрудничество за развитие, международната търговия като стимул и двигател за развитие, дългът и устойчивостта на дълга, като се разглеждат системни проблеми, науката, технологиите, иновациите, изграждането на капацитет, данни, мониторинг и проследяване.

63. В центъра на усилията ни ще бъдат последователни национални стратегии за устойчиво развитие, подкрепени с интегрирани национални рамки за финансиране. Заявяваме отново, че всяка страна носи основната отговорност за собственото си икономическо и социално развитие, а ролята на националните политики и стратегии за развитие е трудно да се подчертае достатъчно. Ще зачитаме политическото пространство и водещата роля на всяка страна в създаването и прилагането на политики за изкореняване на бедността и устойчиво развитие при постоянно съблюдаване на съответните международни правила и ангажименти. Същевременно усилията за развитие на национално равнище трябва да са подкрепени от благоприятна международна икономическа среда, в това число съгласувани и взаимно подкрепящи се търговска, парична и финансова системи, и от укрепено и подобро управление на икономиката в световен мащаб. От решаващо значение са и процесите за разработване и благоприятстване наличието на подходящи знания и технологии в световен мащаб, както и за изграждане на капацитет. Ангажираме се със стремеж към съгласуваност на политиките и благоприятна среда за устойчиво развитие на всички равнища и от всички участници и към придаване на нов импулс на глобалното партньорство за устойчиво развитие.

64. Подкрепяме изпълнението на подходящи стратегии и програми за действие, в това число Декларацията и Програмата за действие от Истанбул, заключителния документ от Третата международна конференция за малките островни развиващи се страни в Апия, Самоа, Програмата за действие от Виена за развиващите се страни без излаз на море за десетилетието 2014-2024, и потвърждаваме значението на подкрепата за Програма 2063 на Африканския съюз и програмата на организацията Ново партньорство за развитие на Африка, които са неразделно свързани с новата Програма. Отчитаме сериозните предизвикателства за постигането на траен мир и устойчиво развитие в стра-

---

³ Резолюция A/69/313 Заключителен документ от Третата международна конференция за финансиране на развитието (Програма за действие от Адис Абеба), приета от Общото събрание на ООН на 27 юли 2015 г.

ните, преживяващи или претърпели конфликти.

65. Отбелязваме, че страните със средно равнище на доходите все още са изправени пред значителни предизвикателства по пътя към постигане на устойчиво развитие. За да се гарантира, че постигнатият досега напредък ще се запази, усилията за справяне с продължаващите предизвикателства трябва да се подпомогнат посредством обмен на опит, подобрена координация и подобра и целенасочена подкрепа от системата на ООН за развитие, международните финансови институции, регионалните организации и други основни заинтересовани страни.

66. Подчертаваме, че обществените политики и мобилизирането и ефективното използване на собствени средства от всички страни, заложено върху принципа за собствен принос и национална ангажираност, имат ключова роля за общия ни стремеж към устойчиво развитие, включително постигането на целите за устойчиво развитие. Отбелязваме, че собствените средства се генерират най-напред и преди всичко от икономически растеж, подкрепен от благоприятна среда на всички равнища.

67. Частният бизнес, инвестициите и иновациите са основни фактори и стимули за производителност, в това число икономически растеж и създаване на работни места. Отбелязваме многообразието на частния сектор – от микропредприятия до кооперации и мултинационални корпорации. Призоваваме всички стопански предприятия да прилагат творческия си дух и новаторство за справяне с предизвикателствата пред устойчивото развитие. Ще насърчаваме динамичен и добре функциониращ стопански сектор, като в същото време ще защитаваме трудовите права и екологичните и здравни норми в съответствие със съответните международни стандарти и споразумения и други текущи инициативи в тази връзка, като например Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека и основните стандарти за труд на Международната организация на труда (МОТ), Конвенцията на ООН за правата на детето и основните многостранни споразумения в областта на околната среда, за страните по тези споразумения.

68. Международната търговия е двигател за приобщаващ икономически растеж и намаляване на бедността и допринася за стимулиране на устойчивото развитие. Ще продължим да насърчаваме всеобща, основана на правила, отворена, прозрачна, предвидима, приобщаваща, недискриминационна и справедлива многостранна система за търговия в рамките на Световната търговска организация (СТО), както и пълноценна либерализация на търговията. Призоваваме всички страни членки на СТО да удвоят усилията си за бързо приключване на преговорите по Програмата за развитие от Доха. Отдаваме голямо значение на подкрепата за развиващите се страни за изграждане на капацитет в областта на търговията, по-специално за страните в Африка, най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море, малките островни развиващи се държави и страните със средно равнище на доходите, включително за насърчаване

на регионалната икономическа интеграция и взаимосвързаност.

69. Отбелязваме необходимостта от помощ за развиващите се страни за постигане на устойчиво равнище на дълга в дългосрочен план посредством координирани политики, насочени съответно към насърчаване на дълговото финансиране, намаляване на дълга, реструктуриране на дълга и стабилно управление на дълга. Много страни остават уязвими от дългови кризи, а някои се намират в разгара на такива кризи, в това число редица най-слабо развити страни, малки островни развиващи се държави и някои развити страни. Ще подкрепяме поддържането на дълговата устойчивост на страните, чийто дълг е бил намален и които са постигнали устойчиво равнище на дълга.

70. С настоящия документ обявяваме създаването на Механизъм за благоприятстване на технологиите, предназначен за подкрепа на Целите за устойчиво развитие. Механизмът за благоприятстване на технологиите ще се основава на многостранно сътрудничество между държавите членки, гражданското общество, частния сектор, научната общност, структурите на ООН и други заинтересовани страни и ще се състои от Междуведомствена работна група на ООН по приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР, Многостранен форум за приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР и онлайн платформа.

- Междуведомствената работна група на ООН по приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР ще насърчава координацията, съгласуваността и сътрудничеството в рамките на системата на ООН по свързани с науката, технологиите и иновациите (НТИ) въпроси, като засилва единдействието и ефективността, по-специално на инициативите за изграждане на капацитет. Работната група ще използва наличните ресурси и ще работи с 10 представители на гражданското общество, частния сектор и научната общност по подготовката на срещите на Многостранния форум за приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР, както и по разработването и приваждането в действие на онлайн платформата, в това число изготвяне на предложения за начините, реда и условията за работа на Форума и онлайн платформата. Десетте представители ще се назначават от Генералния секретар за срок от две години. Работната група ще е отворена за участие на всички агенции, фондове и програми на ООН и за функционалните комисии на ИКОСОС. Първоначално ще бъде съставена от структурите, образуващи понастоящем неформалната работна група по благоприятстване на технологиите, а именно Департамента по икономически и социални въпроси към ООН, Програмата на ООН за околната среда, Организацията на ООН за индустриално развитие (ЮНИДО), Организацията за образование, наука и култура на ООН (ЮНЕСКО), Конференцията на ООН за търговия и развитие (ЮНКТАД), Международния съюз по далекосъобщения, Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) и Световната банка.

- Онлайн платформата ще се използва за създаване на изчерпателна

„карта“ на информацията относно съществуващите в рамките на ООН и извън Организацията инициативи, механизми и програми по въпроси на НТИ и ще служи като интернет портал за достъп до такава информация. Онлайн платформата ще улеснява достъпа до информация, знания и опит, както и до най-добри практики и извлечени поуки от инициативи и политики за благоприятстване на НТИ. Онлайн платформата ще улеснява също разпространението на предоставени за свободен достъп подходящи научни публикации от цял свят. Тя ще бъде разработена въз основа на независима техническа оценка, която ще отчете най-добрите практики и извлечените поуки от други инициативи в рамките на ООН и извън Организацията, за да се гарантира, че ще допълва и улеснява достъпа и ще предоставя адекватна информация относно съществуващи платформи за НТИ, като се избягва дублиране и се засилва единодействието.

- Многостранныят форум за приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР ще провежда ежегодни двудневни срещи за обсъждане на сътрудничеството в областта на НТИ в свързани с изпълнението на ЦУР тематични области със съответстващо участие и активен принос на всички основни заинтересовани страни в тяхната област на експертен опит. Форумът ще осигури място за подпомагане на взаимодействието, установяване на връзки и създаване на мрежи между съответните заинтересовани страни и многостранны партньорства, за да се идентифицират и разглеждат технологичните потребности и пропуски, включително в научното сътрудничество, иновациите и изграждането на капацитет, и за да се спомогне за разработване, трансфер и разпространение на подходящи технологии за ЦУР. Срещите на Форума ще се свикват от председателя на ИКОСОС преди срещите на Политическия форум на високо равнище под егидата на ИКОСОС или по целесъобразност в съчетание с други форуми или конференции, като се вземат предвид обсъжданите теми и въз основа на сътрудничество с организаторите на другите форуми или конференции. Срещите на Форума ще се съпредседателстват от две държави членки и ще завършват с резюме на обсъжданията, изготвено от двамата съпредседатели като информационен материал за срещите на Политическия форум на високо равнище в контекста на дейностите по проследяване и преглед на изпълнението на Програмата за развитие за периода след 2015 година.

- Срещите на Политическия форум на високо равнище ще се запознаят с обобщената информация от срещите на Многостранныя форум. Темите за всяка следваща среща на Многостранныя форум за приложението на науката, технологиите и иновациите за ЦУР ще се решават от Политическия форум на високо равнище за устойчиво развитие, като се вземат предвид експертните доклади от Междуведомствената работна група.

71. Заявяваме отново, че настоящата Програма и целите и задачите за устойчиво развитие, в това число средствата за изпълнение, са всеобщи, неделими и взаимосвързани.

Проследяване и преглед

72. Ангажираме се с провеждане на систематичен преглед и проследяване на изпълнението на настоящата Програма през следващите 15 години. Солидна, доброволна, ефективна, прозрачна, с широко участие и интегрирана рамка за проследяване и преглед ще има жизненоважен принос за изпълнението и ще помогне на страните за постигане на максимален напредък в изпълнението на настоящата Програма и за неговото проследяване, за да се гарантира, че никой няма да бъде забравен или изоставен.

73. Процесите на проследяване и преглед на национално, регионално и световно равнище ще стимулират отчетността пред нашите граждани, ще спомогнат за ефективно международно сътрудничество в изпълнението на настоящата Програма и ще насърчат обмена на най-добри практики и взаимното учене. Ще се мобилизира подкрепа за преодоляване на общите предизвикателства и определяне на нови и възникващи проблеми. Тъй като това е всеобща Програма, взаимното доверие и разбирателство между всички народи ще имат важно значение.

74. Процесите на проследяване и преглед на всички равнища ще се ръководят от следните принципи:

a) Ще са доброволни и по инициатива на отделните държави, ще отчетат различните национални реалности, възможности и равнища на развитие и ще зачитат политическото пространство и приоритети. Тъй като собственият принос и националната ангажираност имат ключова роля за постигане на устойчиво развитие, резултатите от процесите на национално равнище ще са в основата на прегледите на регионално и световно равнище, като се има предвид, че прегледът на световно равнище ще се основава предимно на националните източници на официални данни.

b) Ще проследяват напредъка в изпълнението на всеобщите цели и задачи във всички страни, включително средствата за изпълнение – по начин, съобразен с техния универсален, интегриран и взаимосвързан характер и трите измерения на устойчивото развитие.

c) Ще поддържат дългосрочна перспектива, ще определят постиженията, предизвикателствата, пропуските и факторите от решаващо значение за успеха и ще подпомагат страните в избора на политики при пълна осведоменост за фактите. Ще спомагат за мобилизиране на необходимите средства за изпълнение и партньорства, ще подпомагат намирането на решения и най-добри практики и ще насърчават координацията и ефективността на международната система за развитие.

d) Ще са открити, приобщаващи, с широко участие и прозрачни за всички хора, ще подпомагат процеса на докладване от всички съответни заинтересовани страни.

e) Те ще са ориентирани към хората и към лицата, уязвими като пол, ще зачитат правата на човека и ще се съсредоточат по-специално върху най-

бедните, най-уязвимите и онези, които изостават най-много.

f) Ще доизградят и доразвият съществуващите платформи и процеси, където ги има, ще избягват дублиране на процесите и ще отговарят на обстоятелствата, възможностите, потребностите и приоритетите на национално равнище. Ще се развиват с течение на времето, като отчитат нововъзникващите проблеми и развитието на нови методики, и ще сведат до минимум тежестта от докладването върху националните администрации.

g) Ще са стриктни и щателни, ще почиват на фактологична основа и ще разчитат на оценки, инициирани от отделните държави и на висококачествени, достъпни, навременни и надеждни данни, дезагрегирани по доход, пол, възраст, раса, етнически произход, административен статут на мигрантите, увреждане, географско местоположение и други характеристики в зависимост от спецификата на националния контекст.

h) Ще изискват засилена подкрепа за развиващите се страни за изграждане на капацитет, включително укрепване на националните системи за статистически данни и програмите за оценка, по-специално в страните от Африка, най-слабо развитите страни, малките островни развиващи се държави, развиващите се страни без излаз на море и страните със средно равнище на доходите.

i) Ще извличат максимална полза от активната подкрепа на системата на ООН и други многостранни институции.

75. За проследяване и преглед на Целите и задачите ще се използва набор от глобални показатели. Те ще се допълват от показатели на регионално и национално равнище, които ще бъдат разработени от държавите членки в допълнение към резултатите от извършената работа по разработване на изходни бази данни за онези задачи, за които все още не съществуват национални и глобални изходни данни. Рамката от глобални показатели, която ще бъде разработена от Междуведомствената експертна група за показателите за ЦУР, ще бъде съгласувана със Статистическата комисия на ООН до март 2016 година, след което ще бъде приета от Икономическия и социален съвет и Общото събрание в съответствие със съществуващите мандати. Тази рамка ще е опростена, но солидна, ще се отнася до всички цели и задачи за устойчиво развитие, включително средствата за изпълнение, и ще запази съдържашите се в тях политически баланс, интеграция и амбиции.

76. Ще подкрепяме развиващите се страни, по-специално страните в Африка, най-слабо развитите страни, малките островни развиващи се държави и развиващите се страни без излаз на море, за укрепване капацитета на националните статистически служби и системи за статистически данни с оглед осигуряване на достъп до висококачествени, навременни, надеждни и дезагрегирани данни. Ще насърчаваме прозрачно и отговорно увеличаване на подходящо публично-частно сътрудничество с цел възползване от приноса на многообразието от данни, включително от наблюдение на Земята и геопространствена информация, като в същото време се гарантира собствен принос и на-

ционална ангажираност за подкрепа и проследяване на напредъка.

77. Ангажираме се с пълноценно участие в провеждането на редовни и всеобхватни прегледи на напредъка на поднационално, национално, регионално и глобално равнище. Ще използваме, доколкото е възможно, съществуващата мрежа от институции и механизми за проследяване и преглед. Националните доклади на държавите членки ще позволят да се оценява прогресът и да се идентифицират предизвикателствата на регионално и глобално равнище. Заедно с регионалните диалози и прегледи на глобално равнище те ще предоставят информация за препоръки относно проследяването на различни равнища.

Национално равнище

78. Насърчаваме всички държави членки да разработят във възможно най-кратък срок амбициозни национални мерки за цялостно изпълнение на настоящата Програма. С тях може да се подкрепи преходът към ЦУР и да доразвият съществуващите инструменти за планиране, като националните стратегии съответно за развитие и за устойчиво развитие.

79. Насърчаваме също държавите членки да провеждат редовни и всеобхватни прегледи на напредъка на национално и поднационално равнище, които да са по инициатива на отделните държави и да се провеждат от тях. Тези прегледи следва да разчитат на приноса на коренното население, гражданското общество, частния сектор и други основни заинтересовани страни в съответствие с обстоятелствата, политиките и приоритетите на национално равнище. Националните парламенти, както и останалите институции, също могат да оказват подкрепа за тези процеси.

Регионално равнище

80. Процесите на проследяване и преглед на регионално и подрегионално равнище могат съответно да осигурят полезни възможности за взаимно партньорско обучение, включително посредством доброволни съвместни партньорски проверки, споделяне на най-добри практики и обсъждане на общи задачи. В тази връзка приветстваме сътрудничеството на регионалните и подрегионални комисии и организации. Всеобхватните процеси на регионално равнище ще разчитат на прегледите на национално равнище и ще допринасят за процеса на проследяване и преглед на глобално равнище, включително в Политическия форум на високо равнище за устойчиво развитие (ПФВР).

81. Като отчитаме колко е важно да се доразвият съществуващите механизми за проследяване и преглед на регионално равнище и да се осигури достатъчно политическо пространство, насърчаваме всички държави членки да определят най-подходящия регионален форум, в който да участват. Насър-

чават се регионалните комисии на ООН да продължат да оказват подкрепа на държавите членки в това отношение.

Глобално равнище

82. ПФВР ще има основна роля в контрола на мрежата от процеси за проследяване и преглед на глобално равнище, като работи съгласувано с Общото събрание, ИКОСОС и други заинтересовани органи и форуми в съответствие със съществуващите мандати. Форумът ще улеснява споделянето на опит, в това число успехи, предизвикателства и извлечени поуки, и ще предоставя политическо ръководство, насоки и препоръки за процеса на проследяване. ПФВР ще насърчава съгласуваността и координацията на политиките за устойчиво развитие в цялата система. Той трябва да гарантира, че Програмата продължава да е актуална и амбициозна и следва да насочи вниманието си върху оценката на напредъка, постиженията и предизвикателствата пред развитите и развиващите се страни, както и новите и възникващи проблеми. Ще се осигури обвързване по ефективен начин с мерките за проследяване и преглед на всички съответни процеси и конференции на ООН, в това число за най-слабо развитите страни, малките островни развиващи се държави и развиващите се страни без излаз на море.

83. Информацията за процеса на проследяване и преглед в ПФВР ще се предоставя от годишния Доклад за напредъка по ЦУР, изготвян от Генералния секретар в сътрудничество със системата на ООН въз основа на глобалната рамка от показатели, изготвените от националните статистически системи данни и информацията, събирана на регионално равнище. ПФВР ще получава информация и от Доклада за устойчивото развитие в света, който ще укрепва връзката между науката и политиката и може да осигури мощен основан на факти инструмент в подкрепа на определящите политиката за насърчаване изкореняването на бедността и устойчивото развитие. Приканваме председателя на ИКОСОС да проведе процес на консултации относно обхвата, методологията и периодичността на Доклада, както и връзката му с Доклад за напредъка по ЦУР, чиито резултати следва да се отразят в Декларацията на министрите от заседанието на ПФВР през 2016 година.

84. ПФВР под егидата на ИКОСОС ще извършва редовни прегледи в съответствие с Резолюция 67/290. Прегледите ще са доброволни, като същевременно ще се насърчава докладването, и ще обхващат развитите и развиващите се страни, както и съответните структури на ООН и други основни заинтересовани страни, в това число гражданското общество и частния сектор. Те ще са водени от държавите с участието на министри и други високопоставени участници. Прегледите ще осигуряват платформа за партньорство, включително посредством участието на големи групи и общности и други съответни

заинтересовани страни.

85. В ПФВР ще се провеждат и тематични прегледи на напредъка по целите за устойчиво развитие, в това число по широкообхватни и взаимосвързани въпроси от общ интерес. Те ще бъдат подкрепени с прегледи от функционалните комисии на ИКОСОС и други междуправителствени органи и форуми, които трябва да отразяват интегрирания характер на целите, както и взаимовръзките между тях. В тях ще участват всички основни заинтересовани страни, а при възможност те ще бъдат включвани в темите за обсъждане и синхронизирани с графика на ПФВР.

86. Приветстваме, както се посочва и в Програмата за действие от Ади-сАбеба, специалното проследяване и преглед на резултатите от Програмата за финансиране на развитието, както и на всички средства за изпълнение на ЦУР, което е интегрирано с рамката за проследяване и преглед на настоящата Програма. Съгласуваните на междуправителствено равнище заключения и препоръки от годишния Форум на ИКОСОС за финансиране на развитието ще се интегрират в цялостното проследяване и преглед на изпълнението на настоящата програма в рамките на ПФВР.

87. С периодичните си срещи на всеки четири години под егидата на Общото събрание ПФВР ще осигурява политически насоки на високо равнище относно настоящата Програма и нейното изпълнение, ще определя напредъка и възникващите предизвикателства и ще мобилизира по-нататъшни действия за ускоряване на изпълнението. Следващият ПФВР под егидата на Общото събрание ще се проведе през 2019 година, като така графикът на срещите ще се актуализира с цел максимално съгласуване с процеса на четиригодишния цялостен преглед на политиката.

88. Подчертаваме също важноста на стратегическото планиране, изпълнение и докладване в цялата система, за да се гарантира съгласувана, последователна и интегрирана подкрепа за изпълнението на новата Програма от системата на ООН за развитие. Съответните управителни органи следва да предприемат действия за преглед на тази подкрепа и да докладват за напредъка и пречките. Приветстваме продължаващия диалог в рамките на ИКОСОС за дългосрочното позициониране на системата на ООН за развитие и очакваме предприемането на подходящи действия по тези въпроси.

89. ПФВР ще подкрепя участието в процесите на проследяване и преглед на големите групи и общности и други съответни заинтересовани страни в съответствие с Резолюция 67/290. Призоваваме тези участници да докладват за своя принос за изпълнението на Програмата.

90. Отправляме искане към Генералния секретар да изготви в консултации с държавите членки доклад за обсъждане от 70-ата сесия на Общото събрание в подготовка за срещата на ПФВР през 2016 година, който да очертае важните етапи към последователен, съгласуван, ефикасен и всеобхватен процес на проследяване и преглед на глобално равнище. Докладът трябва да съдържа

предложение относно организационните мерки за водените от държавите прегледи в рамките на ПФВР под егидата на ИКОСОС, в това число препоръки за общи насоки за доброволно докладване. В него следва да се изяснят отговорностите на институциите и да се предоставят насоки за ПФВР относно годишни теми, поредица от тематични прегледи и опции за периодичните прегледи.

91. Потвърждаваме непоколебимия си ангажимент за постигане на целите на настоящата Програма и използването ѝ в пълна степен, за да променим света ни към по-добро до 2030 година.

Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 (A/70/L.1)] 70/1.

Preamble

This Agenda is a plan of action for people, planet and prosperity. It also seeks to strengthen universal peace in larger freedom. We recognize that eradicating poverty in all its forms and dimensions, including extreme poverty, is the greatest global challenge and an indispensable requirement for sustainable development.

All countries and all stakeholders, acting in collaborative partnership, will implement this plan. We are resolved to free the human race from the tyranny of poverty and want and to heal and secure our planet. We are determined to take the bold and transformative steps which are urgently needed to shift the world on to a sustainable and resilient path. As we embark on this collective journey, we pledge that no one will be left behind.

The 17 Sustainable Development Goals and 169 targets which we are announcing today demonstrate the scale and ambition of this new universal Agenda. They seek to build on the Millennium Development Goals and complete what they did not achieve. They seek to realize the human rights of all and to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls. They are integrated and indivisible and balance the three dimensions of sustainable development: the economic, social and environmental.

The Goals and targets will stimulate action over the next 15 years in areas of critical importance for humanity and the planet.

People

We are determined to end poverty and hunger, in all their forms and dimensions, and to ensure that all human beings can fulfil their potential in dignity and equality and in a healthy environment.

Planet

We are determined to protect the planet from degradation, including through sustainable consumption and production, sustainably managing its natural resources and taking urgent action on climate change, so that it can support the needs of the present and future generations.

Prosperity

We are determined to ensure that all human beings can enjoy prosperous and fulfilling lives and that economic, social and technological progress occurs in harmony with nature.

Peace

We are determined to foster peaceful, just and inclusive societies which are free from fear and violence. There can be no sustainable development without peace and no peace without sustainable development.

Partnership

We are determined to mobilize the means required to implement this Agenda through a revitalized Global Partnership for Sustainable Development, based on a spirit of strengthened global solidarity, focused in particular on the needs of the poorest and most vulnerable and with the participation of all countries, all stakeholders and all people.

The interlinkages and integrated nature of the Sustainable Development Goals are of crucial importance in ensuring that the purpose of the new Agenda is realized. If we realize our ambitions across the full extent of the Agenda, the lives of all will be profoundly improved and our world will be transformed for the better.

Declaration

Introduction

1. We, the Heads of State and Government and High Representatives, meeting at United Nations Headquarters in New York from 25 to 27 September 2015 as the Organization celebrates its seventieth anniversary, have decided today on new global Sustainable Development Goals.

2. On behalf of the peoples we serve, we have adopted a historic decision on a comprehensive, far-reaching and people-centred set of universal and transformative Goals and targets. We commit ourselves to working tirelessly for the full implementation of this Agenda by 2030. We recognize that eradicating poverty in all its forms and dimensions, including extreme poverty, is the greatest global challenge and an indispensable requirement for sustainable development. We are committed to achieving sustainable development in its three dimensions – economic, social and environmental – in a balanced and integrated manner. We will also build upon the achievements of the Millennium Development Goals and seek to address their unfinished business.

3. We resolve, between now and 2030, to end poverty and hunger everywhere; to combat inequalities within and among countries; to build peaceful, just and inclusive societies; to protect human rights and promote gender equality and the empowerment of women and girls; and to ensure the lasting protection of the planet and its natural resources. We resolve also to create conditions for sustainable, inclusive and sustained economic growth, shared prosperity and decent work for all, taking into account different levels of national development and capacities.

4. As we embark on this great collective journey, we pledge that no one will be left behind. Recognizing that the dignity of the human person is fundamental, we wish to see the Goals and targets met for all nations and peoples and for all segments of society. And we will endeavour to reach the furthest behind first.

5. This is an Agenda of unprecedented scope and significance. It is accepted by all countries and is applicable to all, taking into account different national realities, capacities and levels of development and respecting national policies and priorities. These are universal goals and targets which involve the entire world, developed and developing countries alike. They are integrated and indivisible and balance the three dimensions of sustainable development.

6. The Goals and targets are the result of over two years of intensive public consultation and engagement with civil society and other stakeholders around the world, which paid particular attention to the voices of the poorest and most vulnerable. This consultation included valuable work done by the Open Working Group of the

General Assembly on Sustainable Development Goals and by the United Nations, whose Secretary-General provided a synthesis report in December 2014.

Our vision

7. In these Goals and targets, we are setting out a supremely ambitious and transformational vision. We envisage a world free of poverty, hunger, disease and want, where all life can thrive. We envisage a world free of fear and violence. A world with universal literacy. A world with equitable and universal access to quality education at all levels, to health care and social protection, where physical, mental and social well-being are assured. A world where we reaffirm our commitments regarding the human right to safe drinking water and sanitation and where there is improved hygiene; and where food is sufficient, safe, affordable and nutritious. A world where human habitats are safe, resilient and sustainable and where there is universal access to affordable, reliable and sustainable energy.

8. We envisage a world of universal respect for human rights and human dignity, the rule of law, justice, equality and non-discrimination; of respect for race, ethnicity and cultural diversity; and of equal opportunity permitting the full realization of human potential and contributing to shared prosperity. A world which invests in its children and in which every child grows up free from violence and exploitation. A world in which every woman and girl enjoys full gender equality and all legal, social and economic barriers to their empowerment have been removed. A just, equitable, tolerant, open and socially inclusive world in which the needs of the most vulnerable are met.

9. We envisage a world in which every country enjoys sustained, inclusive and sustainable economic growth and decent work for all. A world in which consumption and production patterns and use of all natural resources – from air to land, from rivers, lakes and aquifers to oceans and seas – are sustainable. One in which democracy, good governance and the rule of law, as well as an enabling environment at the national and international levels, are essential for sustainable development, including sustained and inclusive economic growth, social development, environmental protection and the eradication of poverty and hunger. One in which development and the application of technology are climate-sensitive, respect biodiversity and are resilient. One in which humanity lives in harmony with nature and in which wildlife and other living species are protected.

Our shared principles and commitments

10. The new Agenda is guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations, including full respect for international law. It is grounded in the

Universal Declaration of Human Rights⁴, international human rights treaties, the Millennium Declaration⁵ and the 2005 World Summit Outcome.⁶ It is informed by other instruments such as the Declaration on the Right to Development.⁷

11. We reaffirm the outcomes of all major United Nations conferences and summits which have laid a solid foundation for sustainable development and have helped to shape the new Agenda. These include the Rio Declaration on Environment and Development⁸, the World Summit on Sustainable Development, the World Summit for Social Development, the Programme of Action of the International Conference on Population and Development,⁹ the Beijing Platform for Action¹⁰ and the United Nations Conference on Sustainable Development. We also reaffirm the follow-up to these conferences, including the outcomes of the Fourth United Nations Conference on the Least Developed Countries, the third International Conference on Small Island Developing States, the second United Nations Conference on Landlocked Developing Countries and the Third United Nations World Conference on Disaster Risk Reduction.

12. We reaffirm all the principles of the Rio Declaration on Environment and Development, including, inter alia, the principle of common but differentiated responsibilities, as set out in principle 7 thereof.

13. The challenges and commitments identified at these major conferences and summits are interrelated and call for integrated solutions. To address them effectively, a new approach is needed. Sustainable development recognizes that eradicating poverty in all its forms and dimensions, combating inequality within and among countries, preserving the planet, creating sustained, inclusive and sustainable economic growth and fostering social inclusion are linked to each other and are interdependent.

---

⁴ Resolution 217A (III)

⁵ Resolution 55/2

⁶ Resolution 60/1.

⁷ Resolution 41/128, annex.

⁸ Report of the United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 3–14 June 1992, vol. I, Resolutions Adopted by the Conference (United Nations publication, Sales No. E.93.I.8 and corrigendum), resolution 1, annex I.

⁹ Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5–13 September 1994 (United Nations publication, Sales No. E.95.XIII.18), chap. I, resolution 1, annex.

¹⁰ Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4–15 September 1995 (United Nations publication, Sales No. E.96.IV.13), chap. I, resolution 1, annex II.

Our world today

14. We are meeting at a time of immense challenges to sustainable development. Billions of our citizens continue to live in poverty and are denied a life of dignity. There are rising inequalities within and among countries. There are enormous disparities of opportunity, wealth and power. Gender inequality remains a key challenge. Unemployment, particularly youth unemployment, is a major concern. Global health threats, more frequent and intense natural disasters, spiralling conflict, violent extremism, terrorism and related humanitarian crises and forced displacement of people threaten to reverse much of the development progress made in recent decades. Natural resource depletion and adverse impacts of environmental degradation, including desertification, drought, land degradation, freshwater scarcity and loss of biodiversity, add to and exacerbate the list of challenges which humanity faces. Climate change is one of the greatest challenges of our time and its adverse impacts undermine the ability of all countries to achieve sustainable development. Increases in global temperature, sea level rise, ocean acidification and other climate change impacts are seriously affecting coastal areas and low-lying coastal countries, including many least developed countries and small island developing States. The survival of many societies, and of the biological support systems of the planet, is at risk.

15. It is also, however, a time of immense opportunity. Significant progress has been made in meeting many development challenges. Within the past generation, hundreds of millions of people have emerged from extreme poverty. Access to education has greatly increased for both boys and girls. The spread of information and communications technology and global interconnectedness has great potential to accelerate human progress, to bridge the digital divide and to develop knowledge societies, as does scientific and technological innovation across areas as diverse as medicine and energy.

16. Almost 15 years ago, the Millennium Development Goals were agreed. These provided an important framework for development and significant progress has been made in a number of areas. But the progress has been uneven, particularly in Africa, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States, and some of the Millennium Development Goals remain off-track, in particular those related to maternal, newborn and child health and to reproductive health. We recommit ourselves to the full realization of all the Millennium Development Goals, including the off-track Millennium Development Goals, in particular by providing focused and scaled-up assistance to least developed countries and other countries in special situations, in line with relevant support programmes. The new Agenda builds on the Millennium Development Goals and seeks to complete what they did not achieve, particularly in reaching the most vulnerable.

17. In its scope, however, the framework we are announcing today goes far

beyond the Millennium Development Goals. Alongside continuing development priorities such as poverty eradication, health, education and food security and nutrition, it sets out a wide range of economic, social and environmental objectives. It also promises more peaceful and inclusive societies. It also, crucially, defines means of implementation. Reflecting the integrated approach that we have decided on, there are deep interconnections and many cross-cutting elements across the new Goals and targets.

The new Agenda

18. We are announcing today 17 Sustainable Development Goals with 169 associated targets which are integrated and indivisible. Never before have world leaders pledged common action and endeavour across such a broad and universal policy agenda. We are setting out together on the path towards sustainable development, devoting ourselves collectively to the pursuit of global development and of “win-win” cooperation which can bring huge gains to all countries and all parts of the world. We reaffirm that every State has, and shall freely exercise, full permanent sovereignty over all its wealth, natural resources and economic activity. We will implement the Agenda for the full benefit of all, for today’s generation and for future generations. In doing so, we reaffirm our commitment to international law and emphasize that the Agenda is to be implemented in a manner that is consistent with the rights and obligations of States under international law.

19. We reaffirm the importance of the Universal Declaration of Human Rights, as well as other international instruments relating to human rights and international law. We emphasize the responsibilities of all States, in conformity with the Charter of the United Nations, to respect, protect and promote human rights and fundamental freedoms for all, without distinction of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth, disability or other status.

20. Realizing gender equality and the empowerment of women and girls will make a crucial contribution to progress across all the Goals and targets. The achievement of full human potential and of sustainable development is not possible if one half of humanity continues to be denied its full human rights and opportunities. Women and girls must enjoy equal access to quality education, economic resources and political participation as well as equal opportunities with men and boys for employment, leadership and decision-making at all levels. We will work for a significant increase in investments to close the gender gap and strengthen support for institutions in relation to gender equality and the empowerment of women at the global, regional and national levels. All forms of discrimination and violence against women and girls will be eliminated, including through the engagement of men and boys. The systematic mainstreaming of a gender perspective in the implementation

of the Agenda is crucial.

21. The new Goals and targets will come into effect on 1 January 2016 and will guide the decisions we take over the next 15 years. All of us will work to implement the Agenda within our own countries and at the regional and global levels, taking into account different national realities, capacities and levels of development and respecting national policies and priorities. We will respect national policy space for sustained, inclusive and sustainable economic growth, in particular for developing States, while remaining consistent with relevant international rules and commitments. We acknowledge also the importance of the regional and subregional dimensions, regional economic integration and interconnectivity in sustainable development. Regional and subregional frameworks can facilitate the effective translation of sustainable development policies into concrete action at the national level.

22. Each country faces specific challenges in its pursuit of sustainable development. The most vulnerable countries and, in particular, African countries, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States, deserve special attention, as do countries in situations of conflict and post-conflict countries. There are also serious challenges within many middle-income countries.

23. People who are vulnerable must be empowered. Those whose needs are reflected in the Agenda include all children, youth, persons with disabilities (of whom more than 80 per cent live in poverty), people living with HIV/AIDS, older persons, indigenous peoples, refugees and internally displaced persons and migrants. We resolve to take further effective measures and actions, in conformity with international law, to remove obstacles and constraints, strengthen support and meet the special needs of people living in areas affected by complex humanitarian emergencies and in areas affected by terrorism.

24. We are committed to ending poverty in all its forms and dimensions, including by eradicating extreme poverty by 2030. All people must enjoy a basic standard of living, including through social protection systems. We are also determined to end hunger and to achieve food security as a matter of priority and to end all forms of malnutrition. In this regard, we reaffirm the important role and inclusive nature of the Committee on World Food Security and welcome the Rome Declaration on Nutrition and the Framework for Action.¹¹ We will devote resources to developing rural areas and sustainable agriculture and fisheries, supporting smallholder farmers, especially women farmers, herders and fishers in developing countries, particularly least developed countries.

25. We commit to providing inclusive and equitable quality education at all levels – early childhood, primary, secondary, tertiary, technical and vocational

---

¹¹ World Health Organization, document EB 136/8, annexes I and II.

training. All people, irrespective of sex, age, race or ethnicity, and persons with disabilities, migrants, indigenous peoples, children and youth, especially those in vulnerable situations, should have access to life-long learning opportunities that help them to acquire the knowledge and skills needed to exploit opportunities and to participate fully in society. We will strive to provide children and youth with a nurturing environment for the full realization of their rights and capabilities, helping our countries to reap the demographic dividend, including through safe schools and cohesive communities and families.

26. To promote physical and mental health and well-being, and to extend life expectancy for all, we must achieve universal health coverage and access to quality health care. No one must be left behind. We commit to accelerating the progress made to date in reducing newborn, child and maternal mortality by ending all such preventable deaths before 2030. We are committed to ensuring universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education. We will equally accelerate the pace of progress made in fighting malaria, HIV/AIDS, tuberculosis, hepatitis, Ebola and other communicable diseases and epidemics, including by addressing growing anti-microbial resistance and the problem of unattended diseases affecting developing countries. We are committed to the prevention and treatment of non-communicable diseases, including behavioural, developmental and neurological disorders, which constitute a major challenge for sustainable development.

27. We will seek to build strong economic foundations for all our countries. Sustained, inclusive and sustainable economic growth is essential for prosperity. This will only be possible if wealth is shared and income inequality is addressed. We will work to build dynamic, sustainable, innovative and people-centred economies, promoting youth employment and women's economic empowerment, in particular, and decent work for all. We will eradicate forced labour and human trafficking and end child labour in all its forms. All countries stand to benefit from having a healthy and well-educated workforce with the knowledge and skills needed for productive and fulfilling work and full participation in society. We will strengthen the productive capacities of least developed countries in all sectors, including through structural transformation. We will adopt policies which increase productive capacities, productivity and productive employment; financial inclusion; sustainable agriculture, pastoralist and fisheries development; sustainable industrial development; universal access to affordable, reliable, sustainable and modern energy services; sustainable transport systems; and quality and resilient infrastructure.

28. We commit to making fundamental changes in the way that our societies produce and consume goods and services. Governments, international organizations, the business sector and other non-State actors and individuals must contribute to changing unsustainable consumption and production patterns, including through the mobilization, from all sources, of financial and technical assistance to strengthen developing countries' scientific, technological and

innovative capacities to move towards more sustainable patterns of consumption and production. We encourage the implementation of the 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production Patterns. All countries take action, with developed countries taking the lead, taking into account the development and capabilities of developing countries.

29. We recognize the positive contribution of migrants for inclusive growth and sustainable development. We also recognize that international migration is a multidimensional reality of major relevance for the development of countries of origin, transit and destination, which requires coherent and comprehensive responses. We will cooperate internationally to ensure safe, orderly and regular migration involving full respect for human rights and the humane treatment of migrants regardless of migration status, of refugees and of displaced persons. Such cooperation should also strengthen the resilience of communities hosting refugees, particularly in developing countries. We underline the right of migrants to return to their country of citizenship, and recall that States must ensure that their returning nationals are duly received.

30. States are strongly urged to refrain from promulgating and applying any unilateral economic, financial or trade measures not in accordance with international law and the Charter of the United Nations that impede the full achievement of economic and social development, particularly in developing countries.

31. We acknowledge that the United Nations Framework Convention on Climate Change¹² is the primary international, intergovernmental forum for negotiating the global response to climate change. We are determined to address decisively the threat posed by climate change and environmental degradation. The global nature of climate change calls for the widest possible international cooperation aimed at accelerating the reduction of global greenhouse gas emissions and addressing adaptation to the adverse impacts of climate change. We note with grave concern the significant gap between the aggregate effect of parties' mitigation pledges in terms of global annual emissions of greenhouse gases by 2020 and aggregate emission pathways consistent with having a likely chance of holding the increase in global average temperature below 2 degrees Celsius, or 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels.

32. Looking ahead to the twenty-first session of the Conference of the Parties in Paris, we underscore the commitment of all States to work for an ambitious and universal climate agreement. We reaffirm that the protocol, another legal instrument or agreed outcome with legal force under the Convention applicable to all parties shall address in a balanced manner, *inter alia*, mitigation, adaptation, finance, technology development and transfer and capacity-building; and transparency of action and support.

---

¹² United Nations, Treaty Series, vol. 1771, No. 30822.

33. We recognize that social and economic development depends on the sustainable management of our planet's natural resources. We are therefore determined to conserve and sustainably use oceans and seas, freshwater resources, as well as forests, mountains and drylands and to protect biodiversity, ecosystems and wildlife. We are also determined to promote sustainable tourism, to tackle water scarcity and water pollution, to strengthen cooperation on desertification, dust storms, land degradation and drought and to promote resilience and disaster risk reduction. In this regard, we look forward to the thirteenth meeting of the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity to be held in Mexico.

34. We recognize that sustainable urban development and management are crucial to the quality of life of our people. We will work with local authorities and communities to renew and plan our cities and human settlements so as to foster community cohesion and personal security and to stimulate innovation and employment. We will reduce the negative impacts of urban activities and of chemicals which are hazardous for human health and the environment, including through the environmentally sound management and safe use of chemicals, the reduction and recycling of waste and the more efficient use of water and energy. And we will work to minimize the impact of cities on the global climate system. We will also take account of population trends and projections in our national rural and urban development strategies and policies. We look forward to the upcoming United Nations Conference on Housing and Sustainable Urban Development to be held in Quito.

35. Sustainable development cannot be realized without peace and security; and peace and security will be at risk without sustainable development. The new Agenda recognizes the need to build peaceful, just and inclusive societies that provide equal access to justice and that are based on respect for human rights (including the right to development), on effective rule of law and good governance at all levels and on transparent, effective and accountable institutions. Factors which give rise to violence, insecurity and injustice, such as inequality, corruption, poor governance and illicit financial and arms flows, are addressed in the Agenda. We must redouble our efforts to resolve or prevent conflict and to support post-conflict countries, including through ensuring that women have a role in peacebuilding and State-building. We call for further effective measures and actions to be taken, in conformity with international law, to remove the obstacles to the full realization of the right of self-determination of peoples living under colonial and foreign occupation, which continue to adversely affect their economic and social development as well as their environment.

36. We pledge to foster intercultural understanding, tolerance, mutual respect and an ethic of global citizenship and shared responsibility. We acknowledge the natural and cultural diversity of the world and recognize that all cultures and civilizations can contribute to, and are crucial enablers of, sustainable development.

37. Sport is also an important enabler of sustainable development. We recognize the growing contribution of sport to the realization of development and peace in its promotion of tolerance and respect and the contributions it makes to the

empowerment of women and of young people, individuals and communities as well as to health, education and social inclusion objectives.

38. We reaffirm, in accordance with the Charter of the United Nations, the need to respect the territorial integrity and political independence of States.

Means of implementation

39. The scale and ambition of the new Agenda requires a revitalized Global Partnership to ensure its implementation. We fully commit to this. This Partnership will work in a spirit of global solidarity, in particular solidarity with the poorest and with people in vulnerable situations. It will facilitate an intensive global engagement in support of implementation of all the Goals and targets, bringing together Governments, the private sector, civil society, the United Nations system and other actors and mobilizing all available resources.

40. The means of implementation targets under Goal 17 and under each Sustainable Development Goal are key to realizing our Agenda and are of equal importance with the other Goals and targets. The Agenda, including the Sustainable Development Goals, can be met within the framework of a revitalized Global Partnership for Sustainable Development, supported by the concrete policies and actions as outlined in the outcome document of the third International Conference on Financing for Development, held in Addis Ababa from 13 to 16 July 2015. We welcome the endorsement by the General Assembly of the Addis Ababa Action Agenda,¹³ which is an integral part of the 2030 Agenda for Sustainable Development. We recognize that the full implementation of the Addis Ababa Action Agenda is critical for the realization of the Sustainable Development Goals and targets.

41. We recognize that each country has primary responsibility for its own economic and social development. The new Agenda deals with the means required for implementation of the Goals and targets. We recognize that these will include the mobilization of financial resources as well as capacity-building and the transfer of environmentally sound technologies to developing countries on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed. Public finance, both domestic and international, will play a vital role in providing essential services and public goods and in catalysing other sources of finance. We acknowledge the role of the diverse private sector, ranging from micro-enterprises to cooperatives to multinationals, and that of civil society organizations and philanthropic organizations in the implementation of the new Agenda.

42. We support the implementation of relevant strategies and programmes of action, including the Istanbul Declaration and Programme of Action,¹⁴ the SIDS

---

¹³ The Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development (Addis Ababa Action Agenda), adopted by the General Assembly on 27 July 2015 (resolution 69/313, annex).

¹⁴ Report of the Fourth United Nations Conference on the Least Developed Countries, Istanbul, Turkey, 9–13 May 2011 (A/CONF.219/7), chaps. I and II.

Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway¹⁵ and the Vienna Programme of Action for Landlocked Developing Countries for the Decade 2014–2024,¹⁶ and reaffirm the importance of supporting the African Union's Agenda 2063 and the programme of the New Partnership for Africa's Development,¹⁷ all of which are integral to the new Agenda. We recognize the major challenge to the achievement of durable peace and sustainable development in countries in conflict and post-conflict situations.

43. We emphasize that international public finance plays an important role in complementing the efforts of countries to mobilize public resources domestically, especially in the poorest and most vulnerable countries with limited domestic resources. An important use of international public finance, including official development assistance (ODA), is to catalyse additional resource mobilization from other sources, public and private. ODA providers reaffirm their respective commitments, including the commitment by many developed countries to achieve the target of 0.7 per cent of gross national income for official development assistance (ODA/GNI) to developing countries and 0.15 per cent to 0.2 per cent of ODA/GNI to least developed countries.

44. We acknowledge the importance for international financial institutions to support, in line with their mandates, the policy space of each country, in particular developing countries. We recommit to broadening and strengthening the voice and participation of developing countries – including African countries, least developed countries, landlocked developing countries, small island developing States and middle-income countries – in international economic decision-making, norm-setting and global economic governance.

45. We acknowledge also the essential role of national parliaments through their enactment of legislation and adoption of budgets and their role in ensuring accountability for the effective implementation of our commitments. Governments and public institutions will also work closely on implementation with regional and local authorities, subregional institutions, international institutions, academia, philanthropic organizations, volunteer groups and others.

46. We underline the important role and comparative advantage of an adequately resourced, relevant, coherent, efficient and effective United Nations system in supporting the achievement of the Sustainable Development Goals and sustainable development. While stressing the importance of strengthened national ownership and leadership at the country level, we express our support for the ongoing dialogue in the Economic and Social Council on the longer-term positioning of the United Nations development system in the context of this Agenda.

---

¹⁵ Resolution 69/15, annex.

¹⁶ Resolution 69/137, annex II.

¹⁷ A/57/304, annex.

Follow-up and review

47. Our Governments have the primary responsibility for follow-up and review, at the national, regional and global levels, in relation to the progress made in implementing the Goals and targets over the coming 15 years. To support accountability to our citizens, we will provide for systematic follow-up and review at the various levels, as set out in this Agenda and the Addis Ababa Action Agenda. The high-level political forum under the auspices of the General Assembly and the Economic and Social Council will have the central role in overseeing follow-up and review at the global level.

48. Indicators are being developed to assist this work. Quality, accessible, timely and reliable disaggregated data will be needed to help with the measurement of progress and to ensure that no one is left behind. Such data is key to decision-making. Data and information from existing reporting mechanisms should be used where possible. We agree to intensify our efforts to strengthen statistical capacities in developing countries, particularly African countries, least developed countries, landlocked developing countries, small island developing States and middle-income countries. We are committed to developing broader measures of progress to complement gross domestic product.

A call for action to change our world

49. Seventy years ago, an earlier generation of world leaders came together to create the United Nations. From the ashes of war and division they fashioned this Organization and the values of peace, dialogue and international cooperation which underpin it. The supreme embodiment of those values is the Charter of the United Nations.

50. Today we are also taking a decision of great historic significance. We resolve to build a better future for all people, including the millions who have been denied the chance to lead decent, dignified and rewarding lives and to achieve their full human potential. We can be the first generation to succeed in ending poverty; just as we may be the last to have a chance of saving the planet. The world will be a better place in 2030 if we succeed in our objectives.

51. What we are announcing today – an Agenda for global action for the next 15 years – is a charter for people and planet in the twenty-first century. Children and young women and men are critical agents of change and will find in the new Goals a platform to channel their infinite capacities for activism into the creation of a better world.

52. “We the peoples” are the celebrated opening words of the Charter of the United Nations. It is “we the peoples” who are embarking today on the road to 2030. Our journey will involve Governments as well as parliaments, the United Nations system and other international institutions, local authorities, indigenous peoples, civil society, business and the private sector, the scientific and academic community – and all people. Millions have already engaged with, and will own, this Agenda. It is

an Agenda of the people, by the people and for the people – and this, we believe, will ensure its success.

53. The future of humanity and of our planet lies in our hands. It lies also in the hands of today's younger generation who will pass the torch to future generations. We have mapped the road to sustainable development; it will be for all of us to ensure that the journey is successful and its gains irreversible.

Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development Sustainable Development Goals and targets

54. Following an inclusive process of intergovernmental negotiations, and based on the proposal of the Open Working Group on Sustainable Development Goals,¹⁸ which includes a chapeau contextualizing the latter, set out below are the Goals and targets which we have agreed.

55. The Sustainable Development Goals and targets are integrated and indivisible, global in nature and universally applicable, taking into account different national realities, capacities and levels of development and respecting national policies and priorities. Targets are defined as aspirational and global, with each Government setting its own national targets guided by the global level of ambition but taking into account national circumstances. Each Government will also decide how these aspirational and global targets should be incorporated into national planning processes, policies and strategies. It is important to recognize the link between sustainable development and other relevant ongoing processes in the economic, social and environmental fields.

56. In deciding upon these Goals and targets, we recognize that each country faces specific challenges to achieve sustainable development, and we underscore the special challenges facing the most vulnerable countries and, in particular, African countries, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States, as well as the specific challenges facing the middle-income countries. Countries in situations of conflict also need special attention.

57. We recognize that baseline data for several of the targets remains unavailable, and we call for increased support for strengthening data collection and capacity- building in Member States, to develop national and global baselines where they do not yet exist. We commit to addressing this gap in data collection so as to better inform the measurement of progress, in particular for those targets below which do not have clear numerical targets.

58. We encourage ongoing efforts by States in other forums to address key

---

¹⁸ Contained in the report of the Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development Goals (A/68/970 and Corr.1; see also A/68/970/Add.1–3).

issues which pose potential challenges to the implementation of our Agenda, and we respect the independent mandates of those processes. We intend that the Agenda and its implementation would support, and be without prejudice to, those other processes and the decisions taken therein.

59. We recognize that there are different approaches, visions, models and tools available to each country, in accordance with its national circumstances and priorities, to achieve sustainable development; and we reaffirm that planet Earth and its ecosystems are our common home and that “Mother Earth” is a common expression in a number of countries and regions.

Sustainable Development Goals

Goal 1.	End poverty in all its forms everywhere
Goal 2.	End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture
Goal 3.	Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages
Goal 4.	Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all
Goal 5.	Achieve gender equality and empower all women and girls
Goal 6.	Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all
Goal 7.	Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all
Goal 8.	Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all
Goal 9.	Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation
Goal 10.	Reduce inequality within and among countries
Goal 11.	Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable
Goal 12.	Ensure sustainable consumption and production patterns Take urgent action to combat climate change and its impacts*
Goal 13.	Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development
Goal 14.	Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss
Goal 15.	Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels
Goal 16.	Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development
Goal 17.	End poverty in all its forms everywhere
	* Acknowledging that the United Nations Framework Convention on Climate Change is the primary international, intergovernmental forum for negotiating the global response to climate change.

Goal 1. End poverty in all its forms everywhere

1.1 By 2030, eradicate extreme poverty for all people everywhere, currently measured as people living on less than \$1.25 a day

1.2 By 2030, reduce at least by half the proportion of men, women and children of all ages living in poverty in all its dimensions according to national definitions

1.3 Implement nationally appropriate social protection systems and measures for all, including floors, and by 2030 achieve substantial coverage of the poor and the vulnerable

1.4 By 2030, ensure that all men and women, in particular the poor and the vulnerable, have equal rights to economic resources, as well as access to basic services, ownership and control over land and other forms of property, inheritance, natural resources, appropriate new technology and financial services, including microfinance

1.5 By 2030, build the resilience of the poor and those in vulnerable situations and reduce their exposure and vulnerability to climate-related extreme events and other economic, social and environmental shocks and disasters

1.a Ensure significant mobilization of resources from a variety of sources, including through enhanced development cooperation, in order to provide adequate and predictable means for developing countries, in particular least developed countries, to implement programmes and policies to end poverty in all its dimensions

1.b Create sound policy frameworks at the national, regional and international levels, based on pro-poor and gender-sensitive development strategies, to support accelerated investment in poverty eradication actions

Goal 2. End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture

2.1 By 2030, end hunger and ensure access by all people, in particular the poor and people in vulnerable situations, including infants, to safe, nutritious and sufficient food all year round

2.2 By 2030, end all forms of malnutrition, including achieving, by 2025, the internationally agreed targets on stunting and wasting in children under 5 years of age, and address the nutritional needs of adolescent girls, pregnant and lactating women and older persons

2.3 By 2030, double the agricultural productivity and incomes of small-scale food producers, in particular women, indigenous peoples, family farmers, pastoralists and fishers, including through secure and equal access to land, other productive resources and inputs, knowledge, financial services, markets and

opportunities for value addition and non-farm employment

2.4 By 2030, ensure sustainable food production systems and implement resilient agricultural practices that increase productivity and production, that help maintain ecosystems, that strengthen capacity for adaptation to climate change, extreme weather, drought, flooding and other disasters and that progressively improve land and soil quality

2.5 By 2020, maintain the genetic diversity of seeds, cultivated plants and farmed and domesticated animals and their related wild species, including through soundly managed and diversified seed and plant banks at the national, regional and international levels, and promote access to and fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources and associated traditional knowledge, as internationally agreed

2.a Increase investment, including through enhanced international cooperation, in rural infrastructure, agricultural research and extension services, technology development and plant and livestock gene banks in order to enhance agricultural productive capacity in developing countries, in particular least developed countries

2.b Correct and prevent trade restrictions and distortions in world agricultural markets, including through the parallel elimination of all forms of agricultural export subsidies and all export measures with equivalent effect, in accordance with the mandate of the Doha Development Round

2.c Adopt measures to ensure the proper functioning of food commodity markets and their derivatives and facilitate timely access to market information, including on food reserves, in order to help limit extreme food price volatility

Goal 3. Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

3.1 By 2030, reduce the global maternal mortality ratio to less than 70 per 100,000 live births

3.2 By 2030, end preventable deaths of newborns and children under 5 years of age, with all countries aiming to reduce neonatal mortality to at least as low as 12 per 1,000 live births and under-5 mortality to at least as low as 25 per 1,000 live births

3.3 By 2030, end the epidemics of AIDS, tuberculosis, malaria and neglected tropical diseases and combat hepatitis, water-borne diseases and other communicable diseases

3.4 By 2030, reduce by one third premature mortality from non-communicable diseases through prevention and treatment and promote mental health and well-being

3.5 Strengthen the prevention and treatment of substance abuse, including

narcotic drug abuse and harmful use of alcohol

3.6 By 2020, halve the number of global deaths and injuries from road traffic accidents

3.7 By 2030, ensure universal access to sexual and reproductive health-care services, including for family planning, information and education, and the integration of reproductive health into national strategies and programmes

3.8 Achieve universal health coverage, including financial risk protection, access to quality essential health-care services and access to safe, effective, quality and affordable essential medicines and vaccines for all

3.9 By 2030, substantially reduce the number of deaths and illnesses from hazardous chemicals and air, water and soil pollution and contamination

3.a Strengthen the implementation of the World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control in all countries, as appropriate

3.b Support the research and development of vaccines and medicines for the communicable and non-communicable diseases that primarily affect developing countries, provide access to affordable essential medicines and vaccines, in accordance with the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, which affirms the right of developing countries to use to the full the provisions in the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights regarding flexibilities to protect public health, and, in particular, provide access to medicines for all

3.c Substantially increase health financing and the recruitment, development, training and retention of the health workforce in developing countries, especially in least developed countries and small island developing States

3.d Strengthen the capacity of all countries, in particular developing countries, for early warning, risk reduction and management of national and global health risks

Goal 4. Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all

4.1 By 2030, ensure that all girls and boys complete free, equitable and quality primary and secondary education leading to relevant and effective learning outcomes

4.2 By 2030, ensure that all girls and boys have access to quality early childhood development, care and pre-primary education so that they are ready for primary education

4.3 By 2030, ensure equal access for all women and men to affordable and quality technical, vocational and tertiary education, including university

4.4 By 2030, substantially increase the number of youth and adults who have relevant skills, including technical and vocational skills, for employment, decent jobs and entrepreneurship

4.5 By 2030, eliminate gender disparities in education and ensure equal access to all levels of education and vocational training for the vulnerable, including persons with disabilities, indigenous peoples and children in vulnerable situations

4.6 By 2030, ensure that all youth and a substantial proportion of adults, both men and women, achieve literacy and numeracy

4.7 By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development

4.a Build and upgrade education facilities that are child, disability and gender sensitive and provide safe, non-violent, inclusive and effective learning environments for all

4.b By 2020, substantially expand globally the number of scholarships available to developing countries, in particular least developed countries, small island developing States and African countries, for enrolment in higher education, including vocational training and information and communications technology, technical, engineering and scientific programmes, in developed countries and other developing countries

4.c By 2030, substantially increase the supply of qualified teachers, including through international cooperation for teacher training in developing countries, especially least developed countries and small island developing States

Goal 5. Achieve gender equality and empower all women and girls

5.1 End all forms of discrimination against all women and girls everywhere

5.2 Eliminate all forms of violence against all women and girls in the public and private spheres, including trafficking and sexual and other types of exploitation

5.3 Eliminate all harmful practices, such as child, early and forced marriage and female genital mutilation

5.4 Recognize and value unpaid care and domestic work through the provision of public services, infrastructure and social protection policies and the promotion of shared responsibility within the household and the family as nationally appropriate

5.5 Ensure women's full and effective participation and equal opportunities for leadership at all levels of decision-making in political, economic and public life

5.6 Ensure universal access to sexual and reproductive health and reproductive rights as agreed in accordance with the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the Beijing Platform for Action and the outcome documents of their review conferences

5.a Undertake reforms to give women equal rights to economic resources, as well as access to ownership and control over land and other forms of property, financial services, inheritance and natural resources, in accordance with national laws

5.b Enhance the use of enabling technology, in particular information and communications technology, to promote the empowerment of women

5.c Adopt and strengthen sound policies and enforceable legislation for the promotion of gender equality and the empowerment of all women and girls at all levels

Goal 6. Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all

6.1 By 2030, achieve universal and equitable access to safe and affordable drinking water for all

6.2 By 2030, achieve access to adequate and equitable sanitation and hygiene for all and end open defecation, paying special attention to the needs of women and girls and those in vulnerable situations

6.3 By 2030, improve water quality by reducing pollution, eliminating dumping and minimizing release of hazardous chemicals and materials, halving the proportion of untreated wastewater and substantially increasing recycling and safe reuse globally

6.4 By 2030, substantially increase water-use efficiency across all sectors and ensure sustainable withdrawals and supply of freshwater to address water scarcity and substantially reduce the number of people suffering from water scarcity

6.5 By 2030, implement integrated water resources management at all levels, including through transboundary cooperation as appropriate

6.6 By 2020, protect and restore water-related ecosystems, including mountains, forests, wetlands, rivers, aquifers and lakes

6.a By 2030, expand international cooperation and capacity-building support to developing countries in water- and sanitation-related activities and programmes, including water harvesting, desalination, water efficiency, wastewater treatment, recycling and reuse technologies

6.b Support and strengthen the participation of local communities in improving water and sanitation management

Goal 7. Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all

7.1 By 2030, ensure universal access to affordable, reliable and modern energy services

7.2 By 2030, increase substantially the share of renewable energy in the global energy mix

7.3 By 2030, double the global rate of improvement in energy efficiency

7.a By 2030, enhance international cooperation to facilitate access to clean energy research and technology, including renewable energy, energy efficiency and advanced and cleaner fossil-fuel technology, and promote investment in energy infrastructure and clean energy technology

7.b By 2030, expand infrastructure and upgrade technology for supplying modern and sustainable energy services for all in developing countries, in particular least developed countries, small island developing States and landlocked developing countries, in accordance with their respective programmes of support

Goal 8. Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all

8.1 Sustain per capita economic growth in accordance with national circumstances and, in particular, at least 7 per cent gross domestic product growth per annum in the least developed countries

8.2 Achieve higher levels of economic productivity through diversification, technological upgrading and innovation, including through a focus on high-value added and labour-intensive sectors

8.3 Promote development-oriented policies that support productive activities, decent job creation, entrepreneurship, creativity and innovation, and encourage the formalization and growth of micro-, small- and medium-sized enterprises, including through access to financial services

8.4 Improve progressively, through 2030, global resource efficiency in consumption and production and endeavour to decouple economic growth from environmental degradation, in accordance with the 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production, with developed countries taking the lead

8.5 By 2030, achieve full and productive employment and decent work for all women and men, including for young people and persons with disabilities, and equal pay for work of equal value

8.6 By 2020, substantially reduce the proportion of youth not in employment, education or training

8.7 Take immediate and effective measures to eradicate forced labour, end modern slavery and human trafficking and secure the prohibition and elimination of the worst forms of child labour, including recruitment and use of child soldiers, and by 2025 end child labour in all its forms

8.8 Protect labour rights and promote safe and secure working environments for all workers, including migrant workers, in particular women migrants, and those in precarious employment

8.9 By 2030, devise and implement policies to promote sustainable tourism that creates jobs and promotes local culture and products

8.10 Strengthen the capacity of domestic financial institutions to encourage and expand access to banking, insurance and financial services for all

8.a Increase Aid for Trade support for developing countries, in particular least developed countries, including through the Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance to Least Developed Countries

8.b By 2020, develop and operationalize a global strategy for youth employment and implement the Global Jobs Pact of the International Labour Organization

Goal 9. Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation

9.1 Develop quality, reliable, sustainable and resilient infrastructure, including regional and transborder infrastructure, to support economic development and human well-being, with a focus on affordable and equitable access for all

9.2 Promote inclusive and sustainable industrialization and, by 2030, significantly raise industry's share of employment and gross domestic product, in line with national circumstances, and double its share in least developed countries

9.3 Increase the access of small-scale industrial and other enterprises, in particular in developing countries, to financial services, including affordable credit, and their integration into value chains and markets

9.4 By 2030, upgrade infrastructure and retrofit industries to make them sustainable, with increased resource-use efficiency and greater adoption of clean and environmentally sound technologies and industrial processes, with all countries taking action in accordance with their respective capabilities

9.5 Enhance scientific research, upgrade the technological capabilities of industrial sectors in all countries, in particular developing countries, including, by 2030, encouraging innovation and substantially increasing the number of research and development workers per 1 million people and public and private research and development spending

9.a Facilitate sustainable and resilient infrastructure development in developing countries through enhanced financial, technological and technical support to African countries, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States

9.b Support domestic technology development, research and innovation in developing countries, including by ensuring a conducive policy environment for, inter alia, industrial diversification and value addition to commodities

9.c Significantly increase access to information and communications technology and strive to provide universal and affordable access to the Internet in least developed countries by 2020

Goal 10. Reduce inequality within and among countries

10.1 By 2030, progressively achieve and sustain income growth of the bottom 40 per cent of the population at a rate higher than the national average

10.2 By 2030, empower and promote the social, economic and political inclusion of all, irrespective of age, sex, disability, race, ethnicity, origin, religion or economic or other status

10.3 Ensure equal opportunity and reduce inequalities of outcome, including by eliminating discriminatory laws, policies and practices and promoting appropriate legislation, policies and action in this regard

10.4 Adopt policies, especially fiscal, wage and social protection policies, and progressively achieve greater equality

10.5 Improve the regulation and monitoring of global financial markets and institutions and strengthen the implementation of such regulations

10.6 Ensure enhanced representation and voice for developing countries in decision-making in global international economic and financial institutions in order to deliver more effective, credible, accountable and legitimate institutions

10.7 Facilitate orderly, safe, regular and responsible migration and mobility of people, including through the implementation of planned and well-managed migration policies

10.a Implement the principle of special and differential treatment for developing countries, in particular least developed countries, in accordance with World Trade Organization agreements

10.b Encourage official development assistance and financial flows, including foreign direct investment, to States where the need is greatest, in particular least developed countries, African countries, small island developing States and landlocked developing countries, in accordance with their national plans and programmes

10.c By 2030, reduce to less than 3 per cent the transaction costs of migrant remittances and eliminate remittance corridors with costs higher than 5 per cent

Goal 11. Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable

11.1 By 2030, ensure access for all to adequate, safe and affordable housing and basic services and upgrade slums

11.2 By 2030, provide access to safe, affordable, accessible and sustainable transport systems for all, improving road safety, notably by expanding public transport, with special attention to the needs of those in vulnerable situations, women, children, persons with disabilities and older persons

11.3 By 2030, enhance inclusive and sustainable urbanization and capacity

for participatory, integrated and sustainable human settlement planning and management in all countries

11.4 Strengthen efforts to protect and safeguard the world's cultural and natural heritage

11.5 By 2030, significantly reduce the number of deaths and the number of people affected and substantially decrease the direct economic losses relative to global gross domestic product caused by disasters, including water-related disasters, with a focus on protecting the poor and people in vulnerable situations

11.6 By 2030, reduce the adverse per capita environmental impact of cities, including by paying special attention to air quality and municipal and other waste management

11.7 By 2030, provide universal access to safe, inclusive and accessible, green and public spaces, in particular for women and children, older persons and persons with disabilities

11.a Support positive economic, social and environmental links between urban, peri-urban and rural areas by strengthening national and regional development planning

11.b By 2020, substantially increase the number of cities and human settlements adopting and implementing integrated policies and plans towards inclusion, resource efficiency, mitigation and adaptation to climate change, resilience to disasters, and develop and implement, in line with the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030, holistic disaster risk management at all levels

11.c Support least developed countries, including through financial and technical assistance, in building sustainable and resilient buildings utilizing local materials

Goal 12. Ensure sustainable consumption and production patterns

12.1 Implement the 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production Patterns, all countries taking action, with developed countries taking the lead, taking into account the development and capabilities of developing countries

12.2 By 2030, achieve the sustainable management and efficient use of natural resources

12.3 By 2030, halve per capita global food waste at the retail and consumer levels and reduce food losses along production and supply chains, including post-harvest losses

12.4 By 2020, achieve the environmentally sound management of chemicals and all wastes throughout their life cycle, in accordance with agreed international frameworks, and significantly reduce their release to air, water and soil in order to

minimize their adverse impacts on human health and the environment

12.5 By 2030, substantially reduce waste generation through prevention, reduction, recycling and reuse

12.6 Encourage companies, especially large and transnational companies, to adopt sustainable practices and to integrate sustainability information into their reporting cycle

12.7 Promote public procurement practices that are sustainable, in accordance with national policies and priorities

12.8 By 2030, ensure that people everywhere have the relevant information and awareness for sustainable development and lifestyles in harmony with nature

12.a Support developing countries to strengthen their scientific and technological capacity to move towards more sustainable patterns of consumption and production

12.b Develop and implement tools to monitor sustainable development impacts for sustainable tourism that creates jobs and promotes local culture and products

12.c Rationalize inefficient fossil-fuel subsidies that encourage wasteful consumption by removing market distortions, in accordance with national circumstances, including by restructuring taxation and phasing out those harmful subsidies, where they exist, to reflect their environmental impacts, taking fully into account the specific needs and conditions of developing countries and minimizing the possible adverse impacts on their development in a manner that protects the poor and the affected communities

Goal 13. Take urgent action to combat climate change and its impacts

13.1 Strengthen resilience and adaptive capacity to climate-related hazards and natural disasters in all countries

13.2 Integrate climate change measures into national policies, strategies and planning

13.3 Improve education, awareness-raising and human and institutional capacity on climate change mitigation, adaptation, impact reduction and early warning

13.a Implement the commitment undertaken by developed-country parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change to a goal of mobilizing jointly \$100 billion annually by 2020 from all sources to address the needs of developing countries in the context of meaningful mitigation actions and transparency on implementation and fully operationalize the Green Climate Fund through its capitalization as soon as possible

13.b Promote mechanisms for raising capacity for effective climate change-related planning and management in least developed countries and small island developing States, including focusing on women, youth and local and marginalized communities

Goal 14. Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development

14.1 By 2025, prevent and significantly reduce marine pollution of all kinds, in particular from land-based activities, including marine debris and nutrient pollution

14.2 By 2020, sustainably manage and protect marine and coastal ecosystems to avoid significant adverse impacts, including by strengthening their resilience, and take action for their restoration in order to achieve healthy and productive oceans

14.3 Minimize and address the impacts of ocean acidification, including through enhanced scientific cooperation at all levels

14.4 By 2020, effectively regulate harvesting and end overfishing, illegal, unreported and unregulated fishing and destructive fishing practices and implement science-based management plans, in order to restore fish stocks in the shortest time feasible, at least to levels that can produce maximum sustainable yield as determined by their biological characteristics

14.5 By 2020, conserve at least 10 per cent of coastal and marine areas, consistent with national and international law and based on the best available scientific information

14.6 By 2020, prohibit certain forms of fisheries subsidies which contribute to overcapacity and overfishing, eliminate subsidies that contribute to illegal, unreported and unregulated fishing and refrain from introducing new such subsidies, recognizing that appropriate and effective special and differential treatment for developing and least developed countries should be an integral part of the World Trade Organization fisheries subsidies negotiation¹⁹

14.7 By 2030, increase the economic benefits to small island developing States and least developed countries from the sustainable use of marine resources, including through sustainable management of fisheries, aquaculture and tourism

14.a Increase scientific knowledge, develop research capacity and transfer marine technology, taking into account the Intergovernmental Oceanographic Commission Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology, in order to improve ocean health and to enhance the contribution of marine biodiversity to the development of developing countries, in particular small island developing States and least developed countries

14.b Provide access for small-scale artisanal fishers to marine resources and markets

14.c Enhance the conservation and sustainable use of oceans and their resources by implementing international law as reflected in the United Nations Convention on the Law of the Sea, which provides the legal framework for the conservation and sustainable use of oceans and their resources, as recalled in paragraph 158 of "The future we want"

---

¹⁹ Taking into account ongoing World Trade Organization negotiations, the Doha Development Agenda and the Hong Kong ministerial mandate.

Goal 15. Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss

15.1 By 2020, ensure the conservation, restoration and sustainable use of terrestrial and inland freshwater ecosystems and their services, in particular forests, wetlands, mountains and drylands, in line with obligations under international agreements

15.2 By 2020, promote the implementation of sustainable management of all types of forests, halt deforestation, restore degraded forests and substantially increase afforestation and reforestation globally

15.3 By 2030, combat desertification, restore degraded land and soil, including land affected by desertification, drought and floods, and strive to achieve a land degradation-neutral world

15.4 By 2030, ensure the conservation of mountain ecosystems, including their biodiversity, in order to enhance their capacity to provide benefits that are essential for sustainable development

15.5 Take urgent and significant action to reduce the degradation of natural habitats, halt the loss of biodiversity and, by 2020, protect and prevent the extinction of threatened species

15.6 Promote fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources and promote appropriate access to such resources, as internationally agreed

15.7 Take urgent action to end poaching and trafficking of protected species of flora and fauna and address both demand and supply of illegal wildlife products

15.8 By 2020, introduce measures to prevent the introduction and significantly reduce the impact of invasive alien species on land and water ecosystems and control or eradicate the priority species

15.9 By 2020, integrate ecosystem and biodiversity values into national and local planning, development processes, poverty reduction strategies and accounts

15.a Mobilize and significantly increase financial resources from all sources to conserve and sustainably use biodiversity and ecosystems

15.b Mobilize significant resources from all sources and at all levels to finance sustainable forest management and provide adequate incentives to developing countries to advance such management, including for conservation and reforestation

15.c Enhance global support for efforts to combat poaching and trafficking of protected species, including by increasing the capacity of local communities to pursue sustainable livelihood opportunities

Goal 16. Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels

16.1 Significantly reduce all forms of violence and related death rates everywhere

16.2 End abuse, exploitation, trafficking and all forms of violence against and torture of children

16.3 Promote the rule of law at the national and international levels and ensure equal access to justice for all

16.4 By 2030, significantly reduce illicit financial and arms flows, strengthen the recovery and return of stolen assets and combat all forms of organized crime

16.5 Substantially reduce corruption and bribery in all their forms

16.6 Develop effective, accountable and transparent institutions at all levels

16.7 Ensure responsive, inclusive, participatory and representative decision-making at all levels

16.8 Broaden and strengthen the participation of developing countries in the institutions of global governance

16.9 By 2030, provide legal identity for all, including birth registration

16.10 Ensure public access to information and protect fundamental freedoms, in accordance with national legislation and international agreements

16.a Strengthen relevant national institutions, including through international cooperation, for building capacity at all levels, in particular in developing countries, to prevent violence and combat terrorism and crime

16.b Promote and enforce non-discriminatory laws and policies for sustainable development

Goal 17. Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development

Finance

17.1 Strengthen domestic resource mobilization, including through international support to developing countries, to improve domestic capacity for tax and other revenue collection

17.2 Developed countries to implement fully their official development assistance commitments, including the commitment by many developed countries to achieve the target of 0.7 per cent of gross national income for official development assistance (ODA/GNI) to developing countries and 0.15 to 0.20 per cent of ODA/GNI to least developed countries; ODA providers are encouraged to consider setting a target to provide at least 0.20 per cent of ODA/GNI to least developed countries

17.3 Mobilize additional financial resources for developing countries from multiple sources

17.4 Assist developing countries in attaining long-term debt sustainability through coordinated policies aimed at fostering debt financing, debt relief and debt restructuring, as appropriate, and address the external debt of highly indebted poor countries to reduce debt distress

17.5 Adopt and implement investment promotion regimes for least developed countries

Technology

17.6 Enhance North-South, South-South and triangular regional and international cooperation on and access to science, technology and innovation and enhance knowledge sharing on mutually agreed terms, including through improved coordination among existing mechanisms, in particular at the United Nations level, and through a global technology facilitation mechanism

17.7 Promote the development, transfer, dissemination and diffusion of environmentally sound technologies to developing countries on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed

17.8 Fully operationalize the technology bank and science, technology and innovation capacity-building mechanism for least developed countries by 2017 and enhance the use of enabling technology, in particular information and communications technology

Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development Capacity-building

17.9 Enhance international support for implementing effective and targeted capacity-building in developing countries to support national plans to implement all the Sustainable Development Goals, including through North-South, South-South and triangular cooperation

Trade

17.10 Promote a universal, rules-based, open, non-discriminatory and equitable multilateral trading system under the World Trade Organization, including through the conclusion of negotiations under its Doha Development Agenda

17.11 Significantly increase the exports of developing countries, in particular with a view to doubling the least developed countries' share of global exports by 2020

17.12 Realize timely implementation of duty-free and quota-free market access on a lasting basis for all least developed countries, consistent with World Trade Organization decisions, including by ensuring that preferential rules of origin

applicable to imports from least developed countries are transparent and simple, and contribute to facilitating market access

Systemic issues

Policy and institutional coherence

17.13 Enhance global macroeconomic stability, including through policy coordination and policy coherence

17.14 Enhance policy coherence for sustainable development

17.15 Respect each country's policy space and leadership to establish and implement policies for poverty eradication and sustainable development

Multi-stakeholder partnerships

17.16 Enhance the Global Partnership for Sustainable Development, complemented by multi-stakeholder partnerships that mobilize and share knowledge, expertise, technology and financial resources, to support the achievement of the Sustainable Development Goals in all countries, in particular developing countries

17.17 Encourage and promote effective public, public-private and civil society partnerships, building on the experience and resourcing strategies of partnerships

Data, monitoring and accountability

17.18 By 2020, enhance capacity-building support to developing countries, including for least developed countries and small island developing States, to increase significantly the availability of high-quality, timely and reliable data disaggregated by income, gender, age, race, ethnicity, migratory status, disability, geographic location and other characteristics relevant in national contexts

17.19 By 2030, build on existing initiatives to develop measurements of progress on sustainable development that complement gross domestic product, and support statistical capacity-building in developing countries

Means of implementation and the Global Partnership

60. We reaffirm our strong commitment to the full implementation of this new Agenda. We recognize that we will not be able to achieve our ambitious Goals and targets without a revitalized and enhanced Global Partnership and comparably ambitious means of implementation. The revitalized Global Partnership will facilitate an intensive global engagement in support of implementation of all the Goals and targets, bringing together Governments, civil society, the private sector, the United Nations system and other actors and mobilizing all available resources.

61. The Agenda's Goals and targets deal with the means required to realize our collective ambitions. The means of implementation targets under each Sustainable Development Goal and Goal 17, which are referred to above, are key to realizing our Agenda and are of equal importance with the other Goals and targets. We shall accord them equal priority in our implementation efforts and in the global indicator framework for monitoring our progress.

62. This Agenda, including the Sustainable Development Goals, can be met within the framework of a revitalized Global Partnership for Sustainable Development, supported by the concrete policies and actions outlined in the Addis Ababa Action Agenda, which is an integral part of the 2030 Agenda for Sustainable Development. The Addis Ababa Action Agenda supports, complements and helps to contextualize the 2030 Agenda's means of implementation targets. It relates to domestic public resources, domestic and international private business and finance, international development cooperation, international trade as an engine for development, debt and debt sustainability, addressing systemic issues and science, technology, innovation and capacity-building, and data, monitoring and follow-up.

63. Cohesive nationally owned sustainable development strategies, supported by integrated national financing frameworks, will be at the heart of our efforts. We reiterate that each country has primary responsibility for its own economic and social development and that the role of national policies and development strategies cannot be overemphasized. We will respect each country's policy space and leadership to implement policies for poverty eradication and sustainable development, while remaining consistent with relevant international rules and commitments. At the same time, national development efforts need to be supported by an enabling international economic environment, including coherent and mutually supporting world trade, monetary and financial systems, and strengthened and enhanced global economic governance. Processes to develop and facilitate the availability of appropriate knowledge and technologies globally, as well as capacity-building, are also critical. We commit to pursuing policy coherence and an enabling environment for sustainable development at all levels and by all actors, and to reinvigorating the Global Partnership for Sustainable Development.

64. We support the implementation of relevant strategies and programmes of action, including the Istanbul Declaration and Programme of Action, the SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway and the Vienna Programme of Action for Landlocked Developing Countries for the Decade 2014–2024, and reaffirm the importance of supporting the African Union's Agenda 2063 and the programme of the New Partnership for Africa's Development, all of which are integral to the new Agenda. We recognize the major challenge to the achievement of durable peace and sustainable development in countries in conflict and post-conflict situations.

65. We recognize that middle-income countries still face significant challenges to achieve sustainable development. In order to ensure that achievements made to

date are sustained, efforts to address ongoing challenges should be strengthened through the exchange of experiences, improved coordination, and better and focused support of the United Nations development system, the international financial institutions, regional organizations and other stakeholders.

66. We underscore that, for all countries, public policies and the mobilization and effective use of domestic resources, underscored by the principle of national ownership, are central to our common pursuit of sustainable development, including achieving the Sustainable Development Goals. We recognize that domestic resources are first and foremost generated by economic growth, supported by an enabling environment at all levels.

67. Private business activity, investment and innovation are major drivers of productivity, inclusive economic growth and job creation. We acknowledge the diversity of the private sector, ranging from micro-enterprises to cooperatives to multinationals. We call upon all businesses to apply their creativity and innovation to solving sustainable development challenges. We will foster a dynamic and well-functioning business sector, while protecting labour rights and environmental and health standards in accordance with relevant international standards and agreements and other ongoing initiatives in this regard, such as the Guiding Principles on Business and Human Rights²⁰ and the labour standards of the International Labour Organization, the Convention on the Rights of the Child²¹ and key multilateral environmental agreements, for parties to those agreements.

68. International trade is an engine for inclusive economic growth and poverty reduction, and contributes to the promotion of sustainable development. We will continue to promote a universal, rules-based, open, transparent, predictable, inclusive, non-discriminatory and equitable multilateral trading system under the World Trade Organization, as well as meaningful trade liberalization. We call upon all members of the World Trade Organization to redouble their efforts to promptly conclude the negotiations on the Doha Development Agenda.²² We attach great importance to providing trade-related capacity-building for developing countries, including African countries, least developed countries, landlocked developing countries, small island developing States and middle-income countries, including for the promotion of regional economic integration and interconnectivity.

69. We recognize the need to assist developing countries in attaining long-term debt sustainability through coordinated policies aimed at fostering debt financing, debt relief, debt restructuring and sound debt management, as appropriate. Many countries remain vulnerable to debt crises and some are in the midst of crises, including a number of least developed countries, small island

---

²⁰ A/HRC/17/31, annex.

²¹ United Nations, Treaty Series, vol. 1577, No. 27531.

²² A/C.2/56/7, annex.

developing States and some developed countries. We reiterate that debtors and creditors must work together to prevent and resolve unsustainable debt situations. Maintaining sustainable debt levels is the responsibility of the borrowing countries; however we acknowledge that lenders also have a responsibility to lend in a way that does not undermine a country's debt sustainability. We will support the maintenance of debt sustainability of those countries that have received debt relief and achieved sustainable debt levels.

70. We hereby launch a Technology Facilitation Mechanism which was established by the Addis Ababa Action Agenda in order to support the Sustainable Development Goals. The Technology Facilitation Mechanism will be based on a multi-stakeholder collaboration between Member States, civil society, the private sector, the scientific community, United Nations entities and other stakeholders and will be composed of a United Nations inter-agency task team on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals, a collaborative multi-stakeholder forum on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals and an online platform.

- The United Nations inter-agency task team on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals will promote coordination, coherence and cooperation within the United Nations system on science, technology and innovation-related matters, enhancing synergy and efficiency, in particular to enhance capacity-building initiatives. The task team will draw on existing resources and will work with 10 representatives from civil society, the private sector and the scientific community to prepare the meetings of the multi-stakeholder forum on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals, as well as in the development and operationalization of the online platform, including preparing proposals for the modalities for the forum and the online platform. The 10 representatives will be appointed by the Secretary-General, for periods of two years. The task team will be open to the participation of all United Nations agencies, funds and programmes and the functional commissions of the Economic and Social Council and it will initially be composed of the entities that currently integrate the informal working group on technology facilitation, namely, the Department of Economic and Social Affairs of the Secretariat, the United Nations Environment Programme, the United Nations Industrial Development Organization, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, the United Nations Conference on Trade and Development, the International Telecommunication Union, the World Intellectual Property Organization and the World Bank.

- The online platform will be used to establish a comprehensive mapping of, and serve as a gateway for, information on existing science, technology and innovation initiatives, mechanisms and programmes, within and beyond the United Nations. The online platform will facilitate access to information, knowledge and experience, as well as best practices and lessons learned, on science, technology

and innovation facilitation initiatives and policies. The online platform will also facilitate the dissemination of relevant open access scientific publications generated worldwide. The online platform will be developed on the basis of an independent technical assessment which will take into account best practices and lessons learned from other initiatives, within and beyond the United Nations, in order to ensure that it will complement, facilitate access to and provide adequate information on existing science, technology and innovation platforms, avoiding duplications and enhancing synergies.

- The multi-stakeholder forum on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals will be convened once a year, for a period of two days, to discuss science, technology and innovation cooperation around thematic areas for the implementation of the Sustainable Development Goals, congregating all relevant stakeholders to actively contribute in their area of expertise. The forum will provide a venue for facilitating interaction, matchmaking and the establishment of networks between relevant stakeholders and multi-stakeholder partnerships in order to identify and examine technology needs and gaps, including on scientific cooperation, innovation and capacity-building, and also in order to help to facilitate development, transfer and dissemination of relevant technologies for the Sustainable Development Goals. The meetings of the forum will be convened by the President of the Economic and Social Council before the meeting of the high-level political forum under the auspices of the Council or, alternatively, in conjunction with other forums or conferences, as appropriate, taking into account the theme to be considered and on the basis of a collaboration with the organizers of the other forums or conferences. The meetings of the forum will be co-chaired by two Member States and will result in a summary of discussions elaborated by the two co-Chairs, as an input to the meetings of the high-level political forum, in the context of the follow-up and review of the implementation of the post-2015 development agenda.

- The meetings of the high-level political forum will be informed by the summary of the multi-stakeholder forum. The themes for the subsequent multi-stakeholder forum on science, technology and innovation for the Sustainable Development Goals will be considered by the high-level political forum on sustainable development, taking into account expert inputs from the task team.

71. We reiterate that this Agenda and the Sustainable Development Goals and targets, including the means of implementation, are universal, indivisible and interlinked.

Follow-up and review

72. We commit to engaging in systematic follow-up and review of the implementation of this Agenda over the next 15 years. A robust, voluntary, effective, participatory, transparent and integrated follow-up and review framework will make a

vital contribution to implementation and will help countries to maximize and track progress in implementing this Agenda in order to ensure that no one is left behind.

73. Operating at the national, regional and global levels, it will promote accountability to our citizens, support effective international cooperation in achieving this Agenda and foster exchanges of best practices and mutual learning. It will mobilize support to overcome shared challenges and identify new and emerging issues. As this is a universal Agenda, mutual trust and understanding among all nations will be important.

74. Follow-up and review processes at all levels will be guided by the following principles:

(a) They will be voluntary and country-led, will take into account different national realities, capacities and levels of development and will respect policy space and priorities. As national ownership is key to achieving sustainable development, the outcome from national-level processes will be the foundation for reviews at the regional and global levels, given that the global review will be primarily based on national official data sources.

(b) They will track progress in implementing the universal Goals and targets, including the means of implementation, in all countries in a manner which respects their universal, integrated and interrelated nature and the three dimensions of sustainable development.

(c) They will maintain a longer-term orientation, identify achievements, challenges, gaps and critical success factors and support countries in making informed policy choices. They will help to mobilize the necessary means of implementation and partnerships, support the identification of solutions and best practices and promote the coordination and effectiveness of the international development system.

(d) They will be open, inclusive, participatory and transparent for all people and will support reporting by all relevant stakeholders.

(e) They will be people-centred, gender-sensitive, respect human rights and have a particular focus on the poorest, most vulnerable and those furthest behind.

(f) They will build on existing platforms and processes, where these exist, avoid duplication and respond to national circumstances, capacities, needs and priorities. They will evolve over time, taking into account emerging issues and the development of new methodologies, and will minimize the reporting burden on national administrations.

(g) They will be rigorous and based on evidence, informed by country-led evaluations and data which is high-quality, accessible, timely, reliable and disaggregated by income, sex, age, race, ethnicity, migration status, disability and geographic location and other characteristics relevant in national contexts.

(h) They will require enhanced capacity-building support for developing countries, including the strengthening of national data systems and evaluation programmes, particularly in African countries, least developed countries, small

island developing States, landlocked developing countries and middle-income countries.

(i) They will benefit from the active support of the United Nations system and other multilateral institutions.

75. The Goals and targets will be followed up and reviewed using a set of global indicators. These will be complemented by indicators at the regional and national levels which will be developed by Member States, in addition to the outcomes of work undertaken for the development of the baselines for those targets where national and global baseline data does not yet exist. The global indicator framework, to be developed by the Inter-Agency and Expert Group on Sustainable Development Goal Indicators, will be agreed by the Statistical Commission by March 2016 and adopted thereafter by the Economic and Social Council and the General Assembly, in line with existing mandates. This framework will be simple yet robust, address all Sustainable Development Goals and targets, including for means of implementation, and preserve the political balance, integration and ambition contained therein.

76. We will support developing countries, particularly African countries, least developed countries, small island developing States and landlocked developing countries, in strengthening the capacity of national statistical offices and data systems to ensure access to high-quality, timely, reliable and disaggregated data. We will promote transparent and accountable scaling-up of appropriate public-private cooperation to exploit the contribution to be made by a wide range of data, including earth observation and geospatial information, while ensuring national ownership in supporting and tracking progress.

77. We commit to fully engage in conducting regular and inclusive reviews of progress at the subnational, national, regional and global levels. We will draw as far as possible on the existing network of follow-up and review institutions and mechanisms. National reports will allow assessments of progress and identify challenges at the regional and global level. Along with regional dialogues and global reviews, they will inform recommendations for follow-up at various levels.

National level

78. We encourage all Member States to develop as soon as practicable ambitious national responses to the overall implementation of this Agenda. These can support the transition to the Sustainable Development Goals and build on existing planning instruments, such as national development and sustainable development strategies, as appropriate.

79. We also encourage Member States to conduct regular and inclusive reviews of progress at the national and subnational levels which are country-led and country-driven. Such reviews should draw on contributions from indigenous

peoples, civil society, the private sector and other stakeholders, in line with national circumstances, policies and priorities. National parliaments as well as other institutions can also support these processes.

Regional level

80. Follow-up and review at the regional and subregional levels can, as appropriate, provide useful opportunities for peer learning, including through voluntary reviews, sharing of best practices and discussion on shared targets. We welcome in this respect the cooperation of regional and subregional commissions and organizations. Inclusive regional processes will draw on national-level reviews and contribute to follow-up and review at the global level, including at the high-level political forum on sustainable development.

81. Recognizing the importance of building on existing follow-up and review mechanisms at the regional level and allowing adequate policy space, we encourage all Member States to identify the most suitable regional forum in which to engage. United Nations regional commissions are encouraged to continue supporting Member States in this regard.

Global level

82. The high-level political forum will have a central role in overseeing a network of follow-up and review processes at the global level, working coherently with the General Assembly, the Economic and Social Council and other relevant organs and forums, in accordance with existing mandates. It will facilitate sharing of experiences, including successes, challenges and lessons learned, and provide political leadership, guidance and recommendations for follow-up. It will promote system-wide coherence and coordination of sustainable development policies. It should ensure that the Agenda remains relevant and ambitious and should focus on the assessment of progress, achievements and challenges faced by developed and developing countries as well as new and emerging issues. Effective linkages will be made with the follow-up and review arrangements of all relevant United Nations conferences and processes, including on least developed countries, small island developing States and landlocked developing countries.

83. Follow-up and review at the high-level political forum will be informed by an annual progress report on the Sustainable Development Goals to be prepared by the Secretary-General in cooperation with the United Nations system, based on the global indicator framework and data produced by national statistical systems and information collected at the regional level. The high-level political forum will also be informed by the Global Sustainable Development Report, which shall strengthen the science-policy interface and could provide a strong evidence-based instrument to

support policymakers in promoting poverty eradication and sustainable development. We invite the President of the Economic and Social Council to conduct a process of consultations on the scope, methodology and frequency of the global report as well as its relation to the progress report, the outcome of which should be reflected in the ministerial declaration of the session of the high-level political forum in 2016.

84. The high-level political forum, under the auspices of the Economic and Social Council, shall carry out regular reviews, in line with General Assembly resolution 67/290 of 9 July 2013. Reviews will be voluntary, while encouraging reporting, and include developed and developing countries as well as relevant United Nations entities and other stakeholders, including civil society and the private sector. They shall be State-led, involving ministerial and other relevant high-level participants. They shall provide a platform for partnerships, including through the participation of major groups and other relevant stakeholders.

85. Thematic reviews of progress on the Sustainable Development Goals, including cross-cutting issues, will also take place at the high-level political forum. These will be supported by reviews by the functional commissions of the Economic and Social Council and other intergovernmental bodies and forums which should reflect the integrated nature of the Goals as well as the interlinkages between them. They will engage all relevant stakeholders and, where possible, feed into, and be aligned with, the cycle of the high-level political forum.

86. We welcome, as outlined in the Addis Ababa Action Agenda, the dedicated follow-up and review for the financing for development outcomes as well as all the means of implementation of the Sustainable Development Goals which is integrated with the follow-up and review framework of this Agenda. The intergovernmentally agreed conclusions and recommendations of the annual Economic and Social Council forum on financing for development will be fed into the overall follow-up and review of the implementation of this Agenda in the high-level political forum.

87. Meeting every four years under the auspices of the General Assembly, the high-level political forum will provide high-level political guidance on the Agenda and its implementation, identify progress and emerging challenges and mobilize further actions to accelerate implementation. The next high-level political forum under the auspices of the General Assembly will be held in 2019, with the cycle of meetings thus reset, in order to maximize coherence with the quadrennial comprehensive policy review process.

88. We also stress the importance of system-wide strategic planning, implementation and reporting in order to ensure coherent and integrated support to the implementation of the new Agenda by the United Nations development system. The relevant governing bodies should take action to review such support to implementation and to report on progress and obstacles. We welcome the ongoing dialogue in the Economic and Social Council on the longer-term positioning of the United Nations development system and look forward to taking action on these

issues, as appropriate.

89. The high-level political forum will support participation in follow-up and review processes by the major groups and other relevant stakeholders in line with resolution 67/290. We call upon those actors to report on their contribution to the implementation of the Agenda.

90. We request the Secretary-General, in consultation with Member States, to prepare a report, for consideration at the seventieth session of the General Assembly in preparation for the 2016 meeting of the high-level political forum, which outlines critical milestones towards coherent, efficient and inclusive follow-up and review at the global level. The report should include a proposal on the organizational arrangements for State-led reviews at the high-level political forum under the auspices of the Economic and Social Council, including recommendations on voluntary common reporting guidelines. It should clarify institutional responsibilities and provide guidance on annual themes, on a sequence of thematic reviews, and on options for periodic reviews for the high-level political forum.

91. We reaffirm our unwavering commitment to achieving this Agenda and utilizing it to the full to transform our world for the better by 2030.

4th plenary meeting 25 September 2015

Декларация от Инчхон

Образование 2030: Към приобщаващо и равноправно качествено образование и учене през целия живот за всички

Преамбюл

1. Ние, министрите, ръководителите и членовете на делегации, ръководители на институции и официални лица от многостранни и двустранни организации, както и представители на гражданското общество, на учителската професия, на младежите и на частния сектор, се събрахме през май 2015 г., по покана на Генералния директор на ЮНЕСКО, в Инчхон, Република Корея, на Световен форум за образование 2015 г. (СФО-2015). Благодарим на правителството и народа на Република Корея за организирането на това важно събитие, а също на съорганизаторите на тази среща УНИЦЕФ, Световната банка, ФНООН, ПРООН, „ООН жени“ и ВКБООН за техния принос. Изразяваме на ЮНЕСКО нашата искрена признателност за инициативата да се проведе това знаково за програмата Образование 2030 събитие и за организирането му.

2. По този исторически повод потвърждаваме визията на световното движение „Образование за всички“ (ЕФА), започнало в Джомтиен през 1990 г., получило нов импулс в Дакар през 2000 г., превърнало се в най-значимия ангажимент в областта на образованието през последните десетилетия, помогнало за постигане на съществен напредък в образованието. Ние също така потвърждаваме политическата воля и виждания, отразени в многобройни международни и регионални договори в областта на правата на човека, които утвърждават правото на образование и неговата взаимовръзка с другите основни права на човека. Отдаваме дължимото на положените усилия, но признаваме със загриженост, че все още сме далече от постигането на образование за всички.

3. Ние напомняме за споразумението от Маскат, изготвено в резултат от широки консултации и прието от Световната среща „Образование за всички“ през 2014 г., което допринесе за разработване на целите в областта на образованието, предложени на Отворената работна група по Целите за устойчиво развитие. Припомняме също така резултатите от регионалните конференции на министрите, посветени на образованието след 2015 г. и вземаме под внимание Световния мониторингов доклад по „Образование за всички“ от 2015 г.,

както и регионалните отчетни доклади по „Образование за всички“. Признаваме важния принос на световната инициатива „Образование преди всичко“, както и ролята на правителствата и регионалните, междуправителствените и неправителствените организации за стимулиране на политическата ангажираност в подкрепа на образованието.

4. Като оценяваме постигнатия от 2000 г. насам напредък по изпълнение на задачите по „Образование за всички“ и свързаните с образованието Цели на хилядолетието за развитие (ЦХР), а също така и извлечените поуки, и като проучихме съществуващите все още предизвикателства, обсъдихме предложената програма в областта на образованието до 2030 г. и Рамката за действие, а също бъдещите приоритети и стратегии за тяхното осъществяване, приемаме настоящата Декларация.

По пътя към 2030 г.: нова визия за образованието

5. Нашата визия предполага промяна на живота на хората чрез образование, признавайки неговата важна роля като основна движеща сила за развитие и за осъществяване на останалите Цели за устойчиво развитие. Ние сме за срочно формулиране на общ, обновен дневен ред в областта на образованието, който би бил холистичен, амбициозен, стимулиращ и включващ всички без изключение. Тази нова визия е отразена изцяло в предложената Цел 4 от Целите за устойчиво развитие: „Осигуряване на всестранно и достъпно за всички качествено образование, и на възможностите за обучение през целия живот за всички“, както и в съответните целеви показатели. Тя е променяща и универсална, насочена е към изпълнение на „недовършената работа“ от програмата „Образование за всички“ и към свързаните с образованието Цели на хилядолетието за развитие (ЦХР), към световните и националните предизвикателствата в областта на образованието. Тя е вдъхновена от хуманистична визия за образованието и развитието, основана на човешките права и достойнство, на социалната справедливост, интеграцията, защитата, културното, езиковото и етническото многообразие, както и на споделената отговорност и отчетност. Ние потвърждаваме, че образованието е обществено благо, едно от основополагащите права на човека и предпоставка за упражняването на останалите права. То е необходимо условие за мир, толерантност, реализиране на човешкия потенциал и за устойчивото развитие. Признаваме, че образованието е ключов елемент за обезпечаване на пълна заетост и изкореняване на бедността. Ние ще съсредоточим нашите усилия върху достъпа до образование, равноправието и приобщаването, качеството и резултатите от обучението в рамките на образованието през целия живот.

6. Обнадеждени от постигнатите значителни успехи през последните 15 години в областта на разширяването на достъпа до образование, ние ще га-

рантираме предоставяне на 12-годишно безплатно и равноправно, финансирано от държавата образование, ще обезпечим достъп до качествено начално и средно образование, 9 години от които ще бъдат задължителни, осигуряващи съответстващи резултати от обучението. Освен това призоваваме да се осигури най-малко една година безплатно и задължително качествено предучилищно образование, за да имат всички деца достъп до качествени услуги подпомагащи развитието, обучението и грижите за децата в предучилищна възраст. Ние се задължаваме и да осигурим необходимите възможности за образование и подготовка на големия брой деца и юноши, които не са обхванати от училищното образование, а това изисква вземане на срочни, целенасочени и последователни мерки, целящи всички деца да ходят на училище и да се учат.

7. Приобщаването и равнопоставеността в образованието и чрез образованието са крайъгълният камък на една преобразователна програма за образование, затова се ангажираме да се борим с всички форми на отчуждаване и маргинализация, неравноправие и неравенство в областта на достъпа, участието и резултатите от обучението. Нито една цел в сферата на образованието на бива да се приема за осъществена, докато не бъде постигната от всички. Затова се ангажираме да направим необходимите промени в образователните политики и да съсредоточим своите усилия върху групите в неравностойно положение, особено към тези с увреждания, за да сме сигурни, че никой не е изоставен.

8. Признаваме важността на равенството на половете при осигуряване на правото на образование за всички. Във връзка с това изразяваме нашето намерение да подкрепяме политика, планиране и учебна среда, отчитащи равенството на половете, да включим въпросите на пола в подготовката на учителите и в учебните програми, както и да премахнем дискриминацията и насилието по полов признак в училище.

9. Ще работим за качествено образование и за по-добри резултати от обучението, което изисква по-голям принос, по-ефективни процеси и оценка на резултатите, както и изработване на механизми за оценяване на постигнатия напредък. Ще осигурим възможности учителите и възпитателите да имат съответните права и възможности, да има качествен подбор, да са добре обучени, да получат добра професионална квалификация, да са мотивирани и подкрепени от ефективни и ефикасно управлявани системи с достатъчен ресурс. Качественото образование стимулира творческия дух и знанията, гарантира придобиване на базови умения за четене, писане и смятане, умения за анализиране и решаване на проблеми, както и други много добре развити когнитивни, междуличностни и социални умения. То също така развива умения, ценности и нагласи, които дават на гражданите възможност да водят здрав и пълноценен живот, да вземат информирани решения, да се справят с местни и световни предизвикателствата, благодарение на Образованието за устойчиво-

то развитие (ОУР) и на Образование за световно гражданство (ОСГ). В тази връзка ние решително подкрепяме осъществяването на Глобалната програма за действие на Образованието за устойчиво развитие, обявена по време на Световната конференция на ЮНЕСКО по Образование за устойчиво развитие, проведена през 2014 г. в Айчи-Нагоя. Подчертаваме и важноста на образованието и обучението по правата на човека за осъществяването на програмата за устойчиво развитие след 2015 г.

10. Ангажираме се да съдействаме за създаване на възможности за качествено обучение през целия живот за всички, при всякакви обстоятелства и във всички степени на образованието. Това включва равнопоставен и разширен достъп до техническо и професионално образование и подготовка, както и до висше образование и научни изследвания, като се отделя специално внимание на качеството. Освен това, важно значение има осигуряването на гъвкави обучения, както и признаване, сертифициране и акредитиране на знанията, уменията и компетенциите, получени в рамките на неформалното обучение. Ние също така се задължаваме да осигурим на всички млади и възрастни хора, особено момичетата и жените, да получат съответното признато ниво на функционално владение на четенето, писането и смятането, да придобият нужните за всекидневното умения, както и да получат възможности за обучение и образование на възрастни. Освен това се задължаваме да развиваме науката, технологиите и иновациите. Необходимо е да се използват информационните и комуникационните технологии (ИКТ) за подобряване на образователните системи, разпространяване на знания, обезпечаване на достъп до информация, качествено и ефективно обучение и предоставяне на резултатни услуги.

11. Със сериозна загриженост отбелязваме, че днес значителна част от необхванатото от училищното образование население по света живее в засегнати от конфликти райони и че кризите, насилието и нападенията върху образователни институции, както и стихийните бедствия и пандемии продължават да подкопават образованието и развитието в света. Задължаваме се да изготвяме по-приобщаващи, по-оперативни и по-гъвкави образователни системи, които да удовлетворяват потребностите на децата, младежите и възрастните, живеещи в подобни условия, най-вече на вътрешно разселени лица и бежанци. Подчертаваме, че обучението трябва да се осъществява в безопасна, предразполагаща и сигурна среда, без каквото и да било насилие. Препоръчваме подходящи мерки за реагиране при кризи - от предприемане на извънредни мерки до пълното възстановяване; по-добра координация на национално, регионално и световно равнище; развитие на капацитета за намаляване и ограничаване на рисковете, - за да осигурим условията за непрекъснато обучение в условията на конфликти, извънредни и след конфликтни ситуации, както и в началния период на възстановяване.

Изпълнение на общата ни програма

12. Ние потвърждаваме, че основната отговорност за успешното осъществяване на тази програма се пада на правителствата. Твърдо сме решени да създадем правните и политическите рамки, които да обезпечават отчетността и прозрачността, а също така да съдействат за организиране на управление на основата на широко участие и с координирани партньорства на всички равнища и във всички сектори, както и да се отстоява правото на участие на всички заинтересовани страни.

13. Призоваваме за световно и регионално сътрудничество, съдействие и координация за осъществяването на дневния ред в областта на образованието на основата на събиране, анализ и обмен на данни на държавно равнище в рамките на регионални структури, механизми и стратегии.

14. Признаваме, че успехът на програмата Образование 2030 изисква стриктни политики и планиране, както и ефективни мерки за тяхното прилагане. Ясно е, че заложените в Цел 4 от Целите за устойчиво развитие (ЦУР) стремежи не могат да бъдат постигнати без значително и целенасочено увеличаване на финансирането, особено в тези страни, които са най-назад в осигуряването на качествено образование за всички на всички равнища. Ето защо ние сме решени да увеличим държавните разходи за образование съобразно положението във всяка конкретна страна. Настоятелно призоваваме да се следват международните и регионалните критерии/показатели, съгласно които за нуждите на образованието трябва да бъдат отделени не по-малко от 4-6% от БВП и/или не по-малко от 15-20% от всички държавни разходи.

15. Отбелязвайки важноста на сътрудничеството в областта на развитието, допълващо финансовия принос на правителствата, ние призоваваме развитите страни, традиционните и новите донори, страните със средно равнища на доходи и международните финансови механизми да увеличат финансирането на образованието и да подкрепят осъществяването на тази програма в съответствие с нуждите и приоритетите на различните държави. Ние считаме, че е от изключително значение да се изпълняват всички задължения по отношение на Официалната помощ за развитие (ОПР), включително приетото от много развити страни задължение да отделят 0,7% от БВП като държавна помощ за развитие за развиващите се страни. Настоятелно призоваваме тези развити страни, които още не са направили това, да предприемат конкретни допълнителни усилия, в съответствие с поетите от тях задължения, като отделят за развиващите се страни 0,7% от своя БВП за целите на ОПР. Задължаваме се да увеличим подкрепата за най-слабо развитите страни. Освен това смятаме, че трябва да бъдат деблокирани всички възможни ресурси за осигуряване на правото на образование. Препоръчваме да се повишава ефективността на помощта чрез по-добра координация и съгласуване, както и да се осъществява приоритетно финансиране и оказване на помощ на пренебрегва-

ните подсектори и на държавите с ниско равнище на доходите. Препоръчваме и значително да се увеличи подкрепата за образованието в условията на продължителни хуманитарни кризи. Приветстваме провеждането на Срещата на високо равнище за образованието в интерес на развитието, която се проведе в Осло (юли 2015 г.), и призоваваме Международната конференцията за финансиране на развитието в Адис Абеба, да подкрепи предлаганата Цел 4 от Цели-те за устойчиво развитие (ЦУР).

16. Ние призоваваме съорганизаторите на Световния форум за образованието (2015), по-специално ЮНЕСКО, а също така всички партньори, да оказват индивидуално и колективно съдействие на страните при осъществяване на програмата на Образование 2030 г., предоставяйки технически консултации, развивайки националния потенциал, оказвайки финансова подкрепа, при взаимна допълняемост. За тази цел ние поверяваме на ЮНЕСКО задачата да разработи, на основата на консултации с държавите-членки, със съорганизаторите на Световния форум за образование (2015) и с други партньори, глобален координационен механизъм. Като признаваме, че Световното партньорство за образование е платформа за многостранно финансиране на образованието в подкрепа на изпълнението на програмата, съобразно нуждите и приоритетите на държавите, препоръчваме тази платформа да стане част от бъдещия механизъм за световна координация.

17. Обръщаме се към ЮНЕСКО, като специализирана организация на ООН по въпросите на образованието, да продължи да изпълнява своята ръководна и координационна роля за осъществяване на програмата Образование 2030 в съответствие с мандат си, в частност, като призовава за поддържането на политическия ангажимент, като улеснява диалога в областта на образователните политики, споделянето на знания и осъществяването на законотворческа дейност, като подпомага изпълнението на образователните цели, като обединява световните, регионалните и националните заинтересовани институции за прилагане на програмата и като се превърне в координационно звено за образованието в рамките на глобалната структура за координация на Цели-те за устойчивото развитие (ЦУР).

18. Ние решаваме да разработим всеобхватни национални системи за мониторинг и оценка, за да осигуряваме достоверни данни, които да подпомагат изработването на образователни политики и на методи за управление на образователните системи, както и да гарантираме отчетността. Предлагаме на съорганизаторите и партньорите от Световния форум по образование 2015 г. да подкрепят укрепването на капацитета за събиране, анализиране и разпространяване на данните на национално равнище. Държавите трябва да се стремят да подобряват качеството и категоризирането на данните, както и да ги предават своевременно на Статистическия институт на ЮНЕСКО. Предлагаме също да продължи издаването на Световен мониторингов доклад по програмата „Образование за всички“ като независим Световен мониторингов

доклад за образованието (СДМО), подготвян и издаван от ЮНЕСКО, който да изпълнява ролята на механизъм за мониторинг и отчетност на Цел 4 от ЦУР, както и на въпроси на образованието залегнали в другите цели. Тази дейност да бъде осъществена в рамките на бъдещия механизъм за мониторинг и преглед на изпълнението на предложените ЦУР.

19. Ние обсъдихме и потвърдихме ключовите елементи в Рамката за действие по програмата Образование 2030 г. Като отчитаме резултатите от Срещата на високо равнище на ООН, посветена на приемането на програмата за развитие след 2015 г. (Ню Йорк, септември 2015 г.), както и резултатите от третата Международна конференция по финансирането на развитието (Адис Абеба, юли 2015 г.), окончателният вариант на Рамката бе представен за приемане и огласяване на специално съвещание на високо равнище, организирано успоредно с 38-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО през ноември 2015 г. Ние заявяваме твърдата си решимост да приложим тази рамка на действие, която ще насочва и вдъхновява държавите и партньорите при изпълнението на нашата програма.

20. Настоящата Декларация от Инчхон, опираща се на наследството от Джомтиен и Дакар, е за всички нас историческо задължение, което поемаме, за да променим живота на хората, благодарение на нова визия за образованието и на смели и новаторски инициативи, за да постигнем амбициозните си цели до 2030 г.

Инчхон, Република Корея, 21 май 2015 година

Incheon Declaration.

Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all

Preamble

1. We, Ministers, heads and members of delegations, heads of agencies and officials of multilateral and bilateral organizations, and representatives of civil society, the teaching profession, youth and the private sector, have gathered in May 2015 at the invitation of the Director-General of UNESCO in Incheon, Republic of Korea, for the World Education Forum 2015 (WEF 2015). We thank the Government and the people of the Republic of Korea for having hosted this important event as well as UNICEF, the World Bank, UNFPA, UNDP, UN Women and UNHCR, as the co-convenors of this meeting, for their contributions. We express our sincere appreciation to UNESCO for having initiated and led the convening of this milestone event for Education 2030.

2. On this historic occasion, we reaffirm the vision of the worldwide movement for Education for All initiated in Jomtien in 1990 and reiterated in Dakar in 2000 — the most important commitment to education in recent decades and which has helped drive significant progress in education. We also reaffirm the vision and political will reflected in numerous international and regional human rights treaties that stipulate the right to education and its interrelation with other human rights. We acknowledge the efforts made; however, we recognize with great concern that we are far from having reached education for all.

3. We recall the Muscat Agreement developed through broad consultations and adopted at the Global Education for All (EFA) Meeting 2014, and which successfully informed the proposed education targets of the Open Working Group on Sustainable Development Goals (SDGs). We further recall the outcomes of the regional ministerial conferences on education post-2015 and take note of the findings of the 2015 EFA Global Monitoring Report and the Regional EFA Synthesis Reports. We recognize the important contribution of the Global Education First Initiative as well as the role of governments and regional, intergovernmental and non-governmental organizations in galvanizing political commitment for education.

4. Having taken stock of progress made towards the EFA goals since 2000 and the education-related Millennium Development Goals (MDGs) as well as the lessons learned, and having examined the remaining challenges and deliberated on the proposed 2030 education agenda and the Framework for Action as well as on future priorities and strategies for its achievement, we adopt this Declaration.

Towards 2030: a new vision for education

5. Our vision is to transform lives through education, recognizing the important role of education as a main driver of development and in achieving the other proposed SDGs. We commit with a sense of urgency to a single, renewed education agenda that is holistic, ambitious and aspirational, leaving no one behind. This new vision is fully captured by the proposed SDG 4 *“Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all”* and its corresponding targets. It is transformative and universal, attends to the ‘unfinished business’ of the EFA agenda and the education-related MDGs, and addresses global and national education challenges. It is inspired by a humanistic vision of education and development based on human rights and dignity; social justice; inclusion; protection; cultural, linguistic and ethnic diversity; and shared responsibility and accountability. We reaffirm that education is a public good, a fundamental human right and a basis for guaranteeing the realization of other rights. It is essential for peace, tolerance, human fulfilment and sustainable development. We recognize education as key to achieving full employment and poverty eradication. We will focus our efforts on access, equity and inclusion, quality and learning outcomes, within a lifelong learning approach.

6. Motivated by our significant achievements in expanding access to education over the last 15 years, we will ensure the provision of 12 years of free, publicly funded, equitable quality primary and secondary education, of which at least nine years are compulsory, leading to relevant learning outcomes. We also encourage the provision of at least one year of free and compulsory quality pre-primary education and that all children have access to quality early childhood development, care and education. We also commit to providing meaningful education and training opportunities for the large population of out-of-school children and adolescents, who require immediate, targeted and sustained action ensuring that all children are in school and are learning.

7. Inclusion and equity in and through education is the cornerstone of a transformative education agenda, and we therefore commit to addressing all forms of exclusion and marginalization, disparities and inequalities in access, participation and learning outcomes. No education target should be considered met unless met by all. We therefore commit to making the necessary changes in education policies and focusing our efforts on the most disadvantaged, especially those with disabilities, to ensure that no one is left behind.

8. We recognize the importance of gender equality in achieving the right to education for all. We are therefore committed to supporting gender-sensitive policies, planning and learning environments; mainstreaming gender issues in teacher training and curricula; and eliminating gender-based discrimination and violence in schools.

9. We commit to quality education and to improving learning outcomes, which requires strengthening inputs, processes and evaluation of outcomes and mechanisms to measure progress. We will ensure that teachers and educators are empowered, adequately recruited, well-trained, professionally qualified, motivated and supported within well-resourced, efficient and effectively governed systems. Quality education fosters creativity and knowledge, and ensures the acquisition of the foundational skills of literacy and numeracy as well as analytical, problem-solving and other high-level cognitive, interpersonal and social skills. It also develops the skills, values and attitudes that enable citizens to lead healthy and fulfilled lives, make informed decisions, and respond to local and global challenges through education for sustainable development (ESD) and global citizenship education (GCED). In this regard, we strongly support the implementation of the Global Action Programme on ESD launched at the UNESCO World Conference on ESD in Aichi-Nagoya in 2014. We also stress the importance of human rights education and training in order to achieve the post-2015 sustainable development agenda.

10. We commit to promoting quality lifelong learning opportunities for all, in all settings and at all levels of education. This includes equitable and increased access to quality technical and vocational education and training and higher education and research, with due attention to quality assurance. In addition, the provision of flexible learning pathways, as well as the recognition, validation and accreditation of the knowledge, skills and competencies acquired through non-formal and informal education, is important. We further commit to ensuring that all youth and adults, especially girls and women, achieve relevant and recognized functional literacy and numeracy proficiency levels and acquire life skills, and that they are provided with adult learning, education and training opportunities. We are also committed to strengthening science, technology and innovation. Information and communication technologies (ICTs) must be harnessed to strengthen education systems, knowledge dissemination, information access, quality and effective learning, and more effective service provision.

11. Furthermore, we note with serious concern that, today, a large proportion of the world's out-of-school population lives in conflict-affected areas, and that crises, violence and attacks on education institutions, natural disasters and pandemics continue to disrupt education and development globally. We commit to developing more inclusive, responsive and resilient education systems to meet the needs of children, youth and adults in these contexts, including internally displaced persons and refugees. We highlight the need for education to be delivered in safe, supportive and secure learning environments free from violence. We recommend a sufficient crisis response, from emergency response through to recovery and rebuilding; better coordinated national, regional and global responses; and capacity development for comprehensive risk reduction and mitigation to ensure that education is maintained during situations of conflict, emergency, post-conflict and early recovery.

Implementing our common agenda

12. We reaffirm that the fundamental responsibility for successfully implementing this agenda lies with governments. We are determined to establish legal and policy frameworks that promote accountability and transparency as well as participatory governance and coordinated partnerships at all levels and across sectors, and to uphold the right to participation of all stakeholders.

13. We call for strong global and regional collaboration, cooperation, coordination and monitoring of the implementation of the education agenda based on data collection, analysis and reporting at the country level, within the framework of regional entities, mechanisms and strategies.

14. We recognize that the success of the 2030 education agenda requires sound policies and planning as well as efficient implementation arrangements. It is also clear that the aspirations encompassed in the proposed SDG 4 cannot be realized without a significant and well-targeted increase in financing, particularly in those countries furthest from achieving quality education for all at all levels. We therefore are determined to increase public spending on education in accordance with country context, and urge adherence to the international and regional benchmarks of allocating efficiently at least 4 - 6% of Gross Domestic Product and/or at least 15 - 20% of total public expenditure to education.

15. Noting the importance of development cooperation in complementing investments by governments, we call upon developed countries, traditional and emerging donors, middle income countries and international financing mechanisms to increase funding to education and to support the implementation of the agenda according to countries' needs and priorities. We recognize that the fulfilment of all commitments related to official development assistance (ODA) is crucial, including the commitments by many developed countries to achieve the target of 0.7 per cent of gross national product (GNP) for ODA to developing countries. In accordance with their commitments, we urge those developed countries that have not yet done so to make additional concrete efforts towards the target of 0.7 per cent of GNP for ODA to developing countries. We also commit to increase our support to the least developed countries. We further recognize the importance of unlocking all potential resources to support the right to education. We recommend improving aid effectiveness through better coordination and harmonization, and prioritizing financing and aid to neglected sub-sectors and low income countries. We also recommend significantly increasing support for education in humanitarian and protracted crises. We welcome the Oslo Summit on Education for Development (July 2015) and call on the Financing for Development Conference in Addis Ababa to support the proposed SDG 4.

16. We call on the WEF 2015 co-convenors, and in particular UNESCO, as well as on all partners, to individually and collectively support countries in implementing the 2030 education agenda, by providing technical advice, national

capacity development and financial support based on their respective mandates and comparative advantages, and building on complementarity. To this end, we entrust UNESCO, in consultation with Member States, the WEF 2015 co-convenors and other partners, to develop an appropriate global coordination mechanism. Recognizing the Global Partnership for Education as a multi-stakeholder financing platform for education to support the implementation of the agenda according to the needs and priorities of the countries, we recommend that it be part of this future global coordination mechanism.

17. We further entrust UNESCO, as the United Nations' specialized agency for education, to continue its mandated role to lead and coordinate the 2030 education agenda, in particular by: undertaking advocacy to sustain political commitment; facilitating policy dialogue, knowledge sharing and standard setting; monitoring progress towards the education targets; convening global, regional and national stakeholders to guide the implementation of the agenda; and functioning as a focal point for education within the overall SDG coordination architecture.

18. We resolve to develop comprehensive national monitoring and evaluation systems in order to generate sound evidence for policy formulation and the management of education systems as well as to ensure accountability. We further request the WEF 2015 co-convenors and partners to support capacity development in data collection, analysis and reporting at the country level. Countries should seek to improve the quality, levels of disaggregation and timeliness of reporting to the UNESCO Institute for Statistics. We also request that the Education for All Global Monitoring Report be continued as an independent Global Education Monitoring Report (GEMR), hosted and published by UNESCO, as the mechanism for monitoring and reporting on the proposed SDG 4 and on education in the other proposed SDGs, within the mechanism to be established to monitor and review the implementation of the proposed SDGs.

19. We have discussed and agreed upon the essential elements of the Education 2030 Framework for Action. Taking into account the United Nations summit for the adoption of the post-2015 development agenda (New York, September 2015) and the outcomes of the Third International Conference on Financing for Development (Addis Ababa, July 2015), a final version will be presented for adoption and launched at a special high-level meeting to be organized alongside the 38th session of the General Conference of UNESCO in November 2015. We are fully committed to its implementation after its adoption, to inspire and guide countries and partners to ensure that our agenda is achieved.

20. Building on the legacy of Jomtien and Dakar, this Incheon Declaration is an historic commitment by all of us to transform lives through a new vision for education, with bold and innovative actions, to reach our ambitious goal by 2030.

Изказване на президента Росен Плевнелиев на Срещата на върха на ООН за устойчивото развитие

27 септември 2015 г.

Господин председател,

Днес приемаме нов Дневен ред за развитие. Процесът на изработване на рамката за развитие след 2015 г. представлява уникално глобално усилие, целящо премахване на бедността и постигане на устойчиво развитие за всички при съхраняване на планетата и нейните ресурси. В процеса на договарянето му взеха участие всички: както ООН и неговите държави-членки, така и представители на гражданското общество, на частния сектор и на академичните среди.

България приветства приемането на Дневния ред за устойчиво развитие до 2030 г. Този прогресивен и амбициозен нов Дневен ред интегрира трите стълба на устойчивото развитие, като по този начин очертава взаимовръзката между премахването на бедността, устойчивото икономическо развитие и мирните и стабилни общества. Това е един впечатляващ и трансформиращ Дневен ред в много отношения. За първи път в историята документ от глобален мащаб поставя специален акцент върху отделния индивид, без никой да бъде пренебрегнат. Дневният ред поставя в центъра хората и се основава на принципите на универсалност, всеобхватност и споделени отговорности.

По време на междуправителствените преговори България, както в национално качество, така и като част от Европейския съюз, съдейства активно за изработването на Дневен ред, основан на правата на човека. Положени бяха максимални усилия за премахване на всички форми на неравенство и дискриминация. В качеството си на съпредседател на Групата на приятелите на децата и Целите за устойчиво развитие България работи усилено за интегрирането на човешките права на децата във всички аспекти на развитието, поставяйки децата в центъра на Дневния ред. За първи път децата и младежите бяха приети като активни участници във всички процеси, засягащи живота им.

Господин председател,

Целите на устойчивото развитие, които сме си поставили, са амбициозни и изискват смели и решителни действия за пълното им реализиране.

България ще положи всички усилия за изпълнението на новия Дневен ред и за постигане на целите му за премахване на бедността, елиминиране

на неравенствата и изграждането на мирни, справедливи и инклузивни общества, основаващи се на върховенството на закона. Нашата страна ще продължава да се стреми също да подкрепя по-уязвимите нации за постигане на тези амбициозни цели.

Начинът, по който бе приет Дневният ред, е показателен за наличието на силна политическа воля за неговото изпълнение. Постигнат бе баланс между съдържащите се в документа ангажменти и средствата за тяхното изпълнение. Въпреки това е необходимо да бъде осигурена стабилна национална и международна отчетност с участието на всички заинтересовани – правителства, гражданско общество, частен сектор, академични среди.

Приемането на Дневния ред след 2015 г. представлява успех за международната общност. Изпълнението му трябва да се ръководи от принципите на отчетност, прозрачност и инклузивност. Мониторингът и прегледът по изпълнението му трябва да бъдат основани на добре дефиниран набор от глобални индикатори, както и от навременното събиране на данни по възможно най-широк кръг показатели. Приветстваме извършваната от Статистическата комисия на ООН дейност в тази насока.

Господин председател,

Решенията, които взимаме днес, ще окажат въздействие върху всички нас през следващите 15 години. Дневният ред може да не е идеален, но е съвместно и постигнато с консенсус усилие, което към настоящия момент е единственото адекватно решение на предизвикателствата, пред които сме изправени. България е уверена, че сега вниманието трябва да бъде насочено към изпълнението на Дневния ред и поемаме силен ангажимент да дадем своя принос за постигането на тази цел.

Благодаря, господин председател!

Statement by President Rosen Plevneliev, at the United Nations Sustainable Development Summit 2015

Mr. President,

Today we are adopting a new development agenda. The Post-2015 process is a unique global effort aimed at ending poverty and achieving sustainable development for all while protecting the planet and its resources. The United Nations and its Member States, representatives of civil society, the private sector and academia, all participated in the deliberation process.

Bulgaria welcomes the adoption of the 2030 Agenda for Sustainable Development. This forward looking and ambitious new agenda integrates the three pillars of sustainable development – thus outlining the interlinkages between poverty eradication, sustainable economic development and peaceful and stable societies. It's an impressive and transformative Agenda in many ways. For the first time in history a document of global scale places special emphasis on the individual, leaving no one behind. The Agenda is people-centered and based on the principles of universality, inclusiveness and shared responsibilities.

During the intergovernmental negotiations Bulgaria strongly advocated, in its national capacity and as part of the EU, for the elaboration of a human rights-based agenda. Every effort has been made to eliminate all forms of inequality and discrimination. As one of the co-chairs of the Group of Friends of Children and SDGs, Bulgaria worked for the integration of children's human rights in all aspects of development placing children at the heart of the Agenda. For the first time children and youth were considered as active participants in all processes that affect their lives.

Mr. President,

The Sustainable Development Goals we have set out are ambitious and need bold and determined actions to be fully implemented.

Bulgaria will make every effort towards implementing the new Agenda and achieving its goals of eradicating poverty, eliminating inequalities and fostering peaceful, just and inclusive societies based on the rule of law. Our country will also continue to do its best to help more vulnerable nations achieve these ambitious goals.

The way the Agenda was adopted is indicative of the strong political will for its implementation. Balance was achieved between the commitments contained in the document and the means for their implementation. However, robust national and international accountability should be ensured with the participation of all stakeholders – governments, civil society, the private sector and academia.

The adoption of the Post-2015 Development Agenda is a success for the international community. The implementation of this Agenda should be guided by the principles of accountability, transparency and inclusiveness. The monitoring and review of the implementation should be based on a well-defined set of global indicators as well as on the timely collection of disaggregated data. We welcome the ongoing work of the UN Statistical Commission in this regard.

Mr. President,

The decisions we make today will affect all of us in the next fifteen years. The Agenda might not be perfect but it is a joint and consensual effort and, at this point, it is the only viable solution that we have to the challenges we face. Bulgaria believes the focus now should be on the implementation of the Agenda and we are fully committed to contribute to this end.

Thank you, Mr. President!

Изказване на президента Росен Плевнелиев на 21-вата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, 30 ноември 2015 г.

***Уважаеми господин Генерален секретар,
Ваши Превъзходителства,
Дами и господа,***

Днес сме тук, за да подкрепим споразумение, което ще ограничи измененията в климата до 2 градуса по Целзий, и ще доведе до успешен край две десетилетия на интензивни преговори. Това споразумение, също така, ще катализира трансформацията на световната икономика.

През последните няколко години цената на „чистата енергия“ намаля значително, докато нашата способност да ограничим потреблението на енергия се увеличи. Сега борбата с климатичните промени е не само наше морално задължение, но има и изключително важно икономическо значение за света.

Борбата с глобалното затопляне изисква да променим начина, по който живеем и работим. Трябва да реструктурираме нашите икономики, като изоставим ресурсно-интензивните модели на производство от миналото. Всички страни трябва да допринасят за намаляване на парниковите емисии, но те също така могат да извлекат ползи от икономическите възможности, които нисковъглеродната икономика създава.

Новият модел на икономически растеж не трябва да се превръща в привилегия за развитите страни. От него трябва да могат да се възползват и по-бедните региони в света, на които да донесе светлина, здраве и образование за всички. Развитите държави трябва да подпомагат развиващите се с трансфер на ниско-въглеродни технологии, инвестиции и търговия.

Моята страна, България, е благословена с голямо разнообразие от „чисти“ енергийни ресурси. Ще ги използваме по най-добрия начин. Като работим заедно със съседите ни от Югоизточна Европа, можем значително да допринесем за изпълнението на целите на европейската енергийна и климатична сигурност и за споделената ни мисия, свързана с глобалния климат.

Като горд член на ЕС, България подкрепя активно политиката за отворен Енергиен съюз, който да приобщи и държави извън своите граници. Енергийната ефективност, достъпност и диверсификацията са от ключово значение за устойчивото развитие. Българското правителство изпълнява приетия Трети

национален план за действие по изменение на климата, за да се ускори икономическото и обществено реструктуриране. Започнахме амбициозна програма за национална енергийна ефективност. Горди сме, че България успя да постигне Целите за 2020 г. по отношение на възобновяемите енергийни източници, седем години по-рано. Вече увеличихме дела на възобновяемата енергия, като постигнахме 20 процента от енергийния микс. Успяхме да намалим парниковите емисии с 20 процента и увеличихме енергийната ефективност с 20 процента. Опазването на нашите екосистеми и биоразнообразие е от важно значение за смекчаване на последиците от климатичните промени. България е водеща страна в Европа, тъй като една трета от нейната територия е защитена от най-високите в света стандарти за опазване на околната среда, като част от общоевропейската мрежа Натура 2000.

Поставили сме си високи цели и трябва да ги изпълняваме. Целта на ЕС за 2030 г., която споделяме, ни задължава да намалим парниковите емисии с 40 процента. Новото глобално споразумение върху климатичните промени трябва да засили системата за прозрачност и отчетност. Необходимо е да се установят общи правила и процедури за текущо отчитане и оценка, които да ни дадат възможност да установим дали заложените цели за намаляване на емисиите се постигат.

Дами и господа,

Преди два месеца приехме Целите за устойчиво развитие до 2030 г. – един план за действие за хората, планетата и просперитета. Поехме ангажимент да работим неуморно за цялостното му изпълнение. Днешната среща е важно изпитание. Нуждаем се от спешни и координирани действия, за да гарантираме бъдещето на човечеството и на нашата планета.

Бъдещето е безценно, но въглеродните емисии не са. Днес трябва да решим как ще платим тази цена, защото залогът е утрешният ден.

Благодаря за вниманието!

Speech by President Rosen Plevneliev on 2015 United Nations Climate Change Conference, 30 November 2015 г.*

***Dear Mr. Secretary-General,
Excellences,
Ladies and Gentlemen,***

We are here today to support an agreement that would keep climate change below two degrees Celsius and will bring to a successful end almost two decades of intense climate negotiations. This agreement should also catalyze the transformation of the global economy.

In the last few years the cost of clean energy declined significantly. Our ability to reduce energy use has increased. Now, fighting climate change is not only our moral obligation, it also presents a sound economic case for the world.

Fighting global warming requires that we change the way we live and work. We need to rebuild our economies by leaving behind the resource-intensive production models of the past. All countries should contribute to decreasing greenhouse gas emissions, but they can also benefit from the economic opportunities of the low carbon economy.

The new model of economic growth cannot be a privilege only for advanced countries. It must also benefit the poorer parts of the world by bringing light, health and education for all. More advanced countries should help the less developed with low carbon technologies, investments and trade.

My country, Bulgaria, is blessed with a wide variety of clean energy resources. We will make the best out of them. By working together with our neighbors in South East Europe we can make a significant contribution to European energy and climate security goals and to our shared global climate mission.

As a proud member of the EU Bulgaria is a strong supporter of the policy of an open Energy Union which involves countries beyond the borders of the EU. Energy efficiency, accessibility and diversification are crucial for sustainable development. The Bulgarian government is implementing our Third National Action Plan on climate change to accelerate economic and public transformation. We launched an ambitious national energy efficiency program. We are proud that Bulgaria managed to reach the EU 2020 goals on renewables seven years in advance. We have already increased the share of renewable energy to 20% of our

---

* COP21, 21st Conference of the Parties (or "COP") to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)

energy mix. We also reduced greenhouse emissions by 20% and increased energy efficiency by 20%. Our ecosystems and biodiversity protection is fundamental for climate mitigation. Bulgaria is the EU champion as we protect 1/3 of our territory under the highest environmental protection standards in the world as part of the pan European Natura 2000 network.

Our goals are set high and we must deliver. The 2030 EU target, which we share, commits us to reduce greenhouse gas emissions by 40%. The new global agreement on climate change should enhance the transparency and accountability systems. Common rules and procedures for regular reporting and review need to be established to enable all of us to assess whether emissions reduction targets are being achieved.

Ladies and gentlemen,

Two months ago we adopted the 2030 Sustainable Development Goals - an action plan for people, the planet and prosperity. We committed ourselves to working tirelessly for its implementation. This meeting is a big test. We need urgent and coordinated action to ensure the future of all people and our planet.

Our future is priceless but carbon emissions are not. Today we ought to decide how we will pay this price. Tomorrow is at stake.

Thank you!

Изказване на г-жа Цецка Цачева, Председател на 43-то Народно събрание на Република България

*Четвърта Световна конференция на Председателите на парламенти
Ню Йорк, 31 август-2 септември 2015 година*

Господин президент,

Процесът на глобализация не е повсеместен и не се развива с еднакви темпове. Всички хора по света са засегнати в една или друга степен от него, но на свой ред неравномерното развитие усилва диспропорциите в икономическия растеж и води до задълбочаване на социалните неравенства. Между бързо развиващите се региони и останалите части на света се очертават преходни зони, ясно обозначени от актуалните процеси на миграция. Исторически и политически, в съответствие с културните традиции на нашия регион, Република България заема специфично място в съвременния диалог между култури и цивилизации.

Нашият отговор на предизвикателствата, очертани от разрастващата се миграционна вълна, е свързан с традиционната роля на България като компетентен посредник в пространство на културно многообразие и диалог. Съвременните условия налагат да бъде отделено много повече внимание на *парламентарната дипломация* и на задълбочаването на сътрудничеството между парламентите като основа за взаимно разбирателство и развитие.

Република България, като ротационен председател на Процеса на сътрудничество в Югоизточна Европа, в двадесетата година от учредяването му, както и като съчредител през 2014 година на Парламентарната асамблея на ПСЮИЕ, подкрепя активно усилията на Интерпарламентарния съюз за реализиране на Целите за устойчиво развитие.

Като активен участник в Парламентарната асамблея на Черноморското икономическо сътрудничество Народното събрание на Република България полага усилия както за развитието на икономическите отношения, така и в установяването на активно междупарламентарно сътрудничество, насочено към трайно утвърждаване на международното право и ценностите на демокрацията и парламентаризма.

В рамките на своето участие в Парламентарната асамблея на Съюза за Средиземноморието, Народното събрание на Република България участва актив-

но в ключовия по своя характер дебат за миграционната политика и политиките на партньорство и сътрудничество за пълноценното развитие на страните от региона.

Предизвикателствата и рисковете, пред които се изправят днес страните от Югоизточна Европа, налагат да поставим акцент върху *регионалното измерение на Целите за устойчиво развитие*. Свързаността на Югоизточна Европа с процесите в Черноморския регион, Близкия Изток и Северна Африка повишава още повече нашата отговорност за предприемането на ефективни действия за превръщането на демокрацията във върховна гаранция за запазването на мира и устойчивото развитие, фокусирано върху човека.

Република България има волята и компетентността да развие и задълбочи *регионалното измерение на Целите за устойчиво развитие* чрез активно взаимодействие в рамките на Интерпарламентарния съюз. Ето защо предлагаме в заключителната Декларация на IV Световна конференция на Председателите на парламенти, в частите отнасящи се до Устойчивото развитие и Международното сътрудничество, да бъде отделено внимание на *регионалните измерения на процеса за постигане на Целите за устойчиво развитие*.

Господин Президент,

През изминалите години ние положихме много усилия, за да направим работата на парламента по-открита, публична и отговорна. Положихме допълнителни усилия за повишаването на ефективността на парламентарния контрол върху изпълнителната власт. Никога досега достъпът до информация за дейността на Народното събрание не е бил толкова обхванат. Предизвикателството днес е да направим законодателния процес прозрачен, разбираем и достъпен за гражданите. Ако не преодолеем публичния скептицизъм и недоверието в публичните институции, не бихме могли да продължим напред. *Ние поемаме инициативата, в рамките на нашия мандат, да положим всички необходими усилия за адаптиране на Целите за устойчиво развитие в национален план, както и за ускоряване на процеса на тяхната институционализация.*

Основният залог в това отношение, според нас е диалогът с младите хора.

В света на високите технологии те формират и споделят една нова *политическа култура*, която е по-критична, по-чувствителна към почтеността на политиките, но и много по-податлива на радикални идеологии и популизъм. Наш дълг като парламентаристи е да намерим нови форми на диалог с децата и младите хора, за да успеем да ги приобщим към *процеса на превръщането на демократичните ценности в норми на съвместния ни живот*, в името на бъдещето. В този диалог, повече от всякога се нуждаем от активно и ползотворно взаимодействие между нашите парламенти, в рамките на сътрудничеството между Интерпарламентарния съюз и ООН.

Именно затова ние подкрепяме изцяло включените в проекта на заклю-

чителната Декларация на нашия форум идеи, отнасящи се до диалога с младите хора, като подчертаваме още веднъж решаващата роля на парламента в процеса на съхраняване и предаване на политическите ценности на демокрацията между поколенията. Ние сме убедени, че създаването на адекватни условия за активното политическо участие на младите хора, включително и на представителите на различни етнокултурни, езикови и религиозни общности, е гаранция за качеството на демокрацията и нейното успешно развитие в страните от региона на Югоизточна Европа.

Ние познаваме трудностите при установяването на демокрацията и сме готови всекидневно да защитаваме нейните достижения като основа на просперитета и благосъстоянието на хората. *Пътят към демокрацията в България започна с гражданското разбиране за дълбоката свързаност между устойчивото развитие, съхранението на природата и защитата на правата на човека.* Именно затова Народното събрание на Република България ще продължи да полага всички усилия за насърчаване на диалога и активно ангажиране на гражданите в законодателния процес; за активизиране на регионалното партньорство и сътрудничество като основа на мира и взаимното разбирателство; за преодоляване на демократичния дефицит и активизиране на диалога с младите хора като гаранция за реализация на приоритетите в Програмата за развитие след 2015 година.

Благодаря Ви за вниманието!

Presentation by H.E. Ms.TsetskaTsacheva, President of the National Assembly of the Republic of Bulgaria

Fourth World Conference of Speakers of Parliament
New York, 31 August –2 September 2015

Mr. President,

Globalization does affect all regions equally and proceeds at different speeds. All people are impacted by it one way or another, but the disproportionate development deepens the disparities in economic growth and aggravates social inequality. Zones of transition are formed between the fast developing regions and the rest of the world which are beginning to be clearly defined by the current migration processes. Both from a historical and political point of view as well as due to the cultural traditions in our region, Bulgaria has always held a specific place in the contemporary dialogue between cultures and civilizations.

Our response to the challenges stemming from the growing migration wave is in consonance with the traditional role of Bulgaria as an experienced mediator in an environment of cultural diversity and intercultural dialogue. The present conditions oblige us to give much more priority to *parliamentary diplomacy* and to broaden the cooperation between parliaments as a basis for mutual understanding and development.

The Republic of Bulgaria as the Chairman-in-office of the South-East European Cooperation Process (SEECP) in the twentieth year since its establishment, and also as a co-founder of the Parliamentary Assembly of SEECP in 2014, actively supports the efforts of the Inter Parliamentary Union (IPU) to contribute to the implementation of the future Sustainable Development Goals.

As an active participant in the Parliamentary Assembly for the Black Sea Regional Economic Cooperation, the National Assembly of the Republic of Bulgaria works hard toward the development of the economic relations as well as the establishment of an active inter parliamentary cooperation aimed at strengthening international law, the values of democracy and parliamentarism.

In the framework of its participation in the Parliamentary Assembly of the Mediterranean Union, the National Assembly of Bulgaria takes active part in the key debate on migration policy and the policies of partnership and cooperation for the progress of the countries in the region.

The challenges and risks faced by the Southeast European countries today

require that we put special emphasis on the *regional dimension of the Sustainable Development Goals (SDGs)*. Southeastern Europe's integral linkage to the processes in the Black Sea region, the Middle East and North Africa increases our responsibility for taking action in order to consolidate democracy as the supreme guarantor or preserving peace and people-focused sustainable development.

The Republic of Bulgaria has the will and the capacity to develop and broaden *the regional dimension of the SDGs*, including through an active cooperation within the framework of the IPU. In this context, we would propose that in the Final Declaration of the Fourth World Conference of Speakers of Parliament special attention be given to the *regional dimensions of the process for achieving the SDGs* in the sections on sustainable development and international cooperation.

Mr. President,

During the past few years we dedicated a lot of efforts to make the work of the Parliament more transparent, more public and more responsible. We are constantly striving to improve the effectiveness of the parliamentary oversight over the executive power. Never before has the access to information on the work of the National Assembly been so transparent. The challenge we face today is to make the legislative process more transparent, clear and accessible to the people. If we do not overcome the skepticism and mistrust in the public institutions, we would never move forward. *We undertake the initiative, during our term in office, to spare no effort in implementing the SDGs at national level and in speeding up the process of their realization by the different institutions.*

The key prerequisite for success in this regard is the dialogue with the young people.

In the age of technological advancement they are the ones who form and share a *newpolitical culture* that is not only more critical, more sensitive to the integrity of the politicians, but also much more susceptible to the radical ideologies and populism. As parliamentarians, it is our duty to find new forms of dialogue with children and young people in order to succeed in integrating them into *the process of transforming the democratic values into norms of our common life*, for our future's sake. In this dialogue, more than ever we need the active and mutually beneficial interaction between our parliaments, in the framework of the cooperation between the IPU and the United Nations.

For those reasons we fully support the proposals laid down in the Draft Declaration of our Forum related to the dialogue with young people and emphasize once again the crucial role of parliaments in the process of preserving and passing on from generation to generation the political values of democracy. We are convinced that creating the adequate conditions for young people's active participation in politics, including representatives of diverse ethnic, cultural, linguistic and religious communities, is a guarantee for the strengthening of democracy and its successful

advancement in the countries of the region of Southeast Europe.

We are aware of the difficulties democracy faces and we are prepared to protect its achievements as the foundation for prosperity and well-being of the people. *The way to democracy in Bulgaria began with the people's realization of the deep interconnectedness between sustainable development, preservation of nature and protection of human rights.* That is why the National Assembly of the Republic of Bulgaria will continue to make every effort for promoting the dialogue and active participation of the people in the legislative process; for encouraging the regional partnership and cooperation as the basis of peace and mutual understanding; for overcoming the democratic deficit and fostering the dialogue with the young people as an important prerequisite for the fulfillment of the priorities of the Post 2015 development agenda.

Thank you, Mr. President!

38 сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО

Национално изказване от името на
Ръководителя на делегацията на Република България
направено от г-н Румен Александров, Заместник-министър на външните
работи и Председател на Националната комисия за ЮНЕСКО на България

Г-н Председател на Генералната конференция,
Г-н Председател на Изпълнителния съвет,
Госпожо Генерален директор,
Превъзходителства,
Дами и господа,

Бих искал да използвам възможността да поздравя г-н Председателя на Генералната конференция за неговия избор и да му пожелаая успешен мандат!

Нашата делегация се присъединява към изказването от страна на Европейския съюз, което ще бъде направено по-късно в процеса на дебата.

Госпожо Генерален директор,

През двете години, които изминаха от 37-та Генерална конференция, ние, държавите-членки, и Секретариатът, положихме огромни усилия и постигнахме видими резултати при изпълнението на своите цели, а именно продължаване с реформите с цел подобряване на фокуса и ефективността на организацията и използване на целия ни потенциал, за да се подготвим за Програмата за устойчиво развитие до 2030 г.

ЮНЕСКО успя да си спечели място в подготовката на Програмата за развитие след 2015 година в сферата на качествено образование, науката и интеграцията на културата като двигател за устойчивото развитие. Всъщност целият мандат на ЮНЕСКО е част от Целите за устойчиво развитие. Това е красноречиво признание за това, че днес ЮНЕСКО е нужно повече от всякога. За да може обаче да работи успешно и ефикасно, Организацията се нуждае от всеотдайността на всички държави, независимо дали са големи или малки.

От името на своята делегация бих искал да поздравя Генералния директор за отдадеността при преследването на тези цели, силното застъпничество и усилията, които полага, за да постигне координация с другите агенции на ООН. Бихме искали също така да поднесем своите комплименти за продължителните усилия в насока реформирането на ЮНЕСКО. Госпожо Генерален директор, може да разчитате на безусловна подкрепа от страна на България за всички Ваши начинания.

Днес трябва да приемем Рамка за действие за изпълнението на Цел 4, свързана с образованието. Трябва да бъдем също толкова отдадени, колкото и преди, за да успеем да завършим своята работа във връзка с *6-те цели* на кампанията "Образование за всички".

Ние напълно подкрепяме потвърждаването на образованието като основно право на човека и висшето образование като глобално публично благо.

България подкрепя по-специално холистичната, хуманитарна визия за Програмата за образование 2030, която разглежда образованието като „включващо, жизнено важно за насърчаването на демокрацията и човешките права, подкрепящо глобалното гражданство, толерантността и гражданското участие, както и устойчивото развитие, като подпомагащо межкултурния диалог и възпитаващо уважение към културното, религиозното и езиковото многообразие, които са от изключително значение за постигането на социална сплотеност и справедливост“.

В тази връзка ние потвърждаваме своята увереност, че образованието е ключ, който наред с други инструменти, служи за справяне с глобалното предизвикателство на нарастващото вербуване и радикализация на младежи в социалните медии, в общностите и в училище. По тази причина нашето правителство подкрепя от самото начало предложението за Конференция на високо равнище за използването на Интернет като инструмент за развитие на младите, срещу всички форми на екстремизъм и радикализъм. Със същата тази увереност България подкрепя инициативата на САЩ за съпътстващо събитие на 6 ноември, за да разгледа въпроса за използване на образованието за борба с насилствения екстремизъм.

В същия дух нашето правителство подкрепи и проекта „Овластяване на младежта в постконфликтната ситуация на Мали за помирение, мир и развитие чрез увеличаване на достъпа до, и използването на, новите информационни и комуникационни технологии“.

ЮНЕСКО отдавна разпознава увеличения достъп до информация като средство и инструмент за позитивна обществена промяна, мир и развитие и за превръщането на обществата на знание във включващи такива. Насърчаването на достъпа до информация и медии за момичета и млади жени в Буркина Фасо е още една от инициативите на ЮНЕСКО, които се радваха на подкрепа на България.

В рамките на приоритетите на ЮНЕСКО във връзка с Африка България подпомогна организацията в редица дейности, свързани с „Пътят на робите“, с повишаване на капацитета за опазването на нематериалното наследство, както и с ключовите теми в Общата история на Африка. През 2014 г. ЮНЕСКО получи наградата GEM-TECH на Световния телекомуникационен съюз и UN Women (Агенцията на ООН за равенство между половете и овластяване на жените) за разработването на инструмент за учене онлайн с фокус върху ролята на жената в африканската история, който бе финансиран от нашето правителство.

Приносът на нашата държава, макар и с ограничените ресурси, с които разполага, е всъщност израз на нашата увереност, че солидарност е това, което трябва да движи всички действия на ЮНЕСКО, за да можем да преодолеем всички предизвикателства, с които се сблъскваме.

Дами и господа,

През последните две години наблюдаваме безпрецедентен ръст в тероризма, насилствения екстремизъм и радикализацията, което цели да нанесе удар точно в сърцето на човешката цивилизация и ценностите, които споделяме. Унищожаването на културно наследство, „културното прочистване“ и незаконният трафик, които оказват влияние на общото наследство и всички религии, са обиди към цялото човечество.

Имаме нужда от твърд и координиран подход, за да можем да намерим както незабавни, така и дългосрочни решения на тази криза.

България се радва да види ЮНЕСКО и Генералния му директор в челните редици на инициативите и дейностите, насочени към облекчаване на настоящата ситуация, по-специално в Ирак и Сирия.

Госпожо Генерален директор, списъкът с Вашите действия в тази насока е дълъг, впечатляващ и добре документиран. България поднася своите поздравления за Вашата водеща роля в усвояването на потенциала и експертизата на ООН и други междуправителствени структури, лица и гражданското общество в насърчаването на културното многообразие и защитата на културното наследство.

Нашето правителство приветства новата стратегия за „Потвърждаване на действията на ЮНЕСКО за защита на културата и подкрепа на културния плурализъм в случай на въоръжен конфликт“, която трябва да бъде приета на тази сесия. Нашата делегация се присъединява също към италианското предложение за определяне на механизми за бързо организиране в подкрепа на приложението на тази стратегия.

Дами и господа,

България поздравява Франция за организирането на 21-та *Конференция на ООН за климатичните промени*. Впечатлени сме от нивото на включване на ЮНЕСКО в този форум, който е от изключителна важност за устойчивото опазване на нашия общ дом. В навечерието на 70-годишния юбилей на Организацията на ООН за образование, наука и култура ние трябва да се уверим, че нашата Организация ще продължи да подкрепя водещите принципи и цели, които държат ЮНЕСКО на ниво, както и да изградим заедно чувствителност към защитата на мира в съзнанието на всеки мъж, жена, момиче и момче.

Благодаря Ви!

38th session of the General Conference of UNESCO

National Statement of the Head of the Delegation of the Republic of Bulgaria delivered on his behalf by Mr. Rumen Alexandrov, Vice-minister of Foreign Affairs and President of the Bulgarian National Commission for UNESCO

Mr President of the General Conference,
Mr Chairperson of the Executive Board,
Madam Director General,
Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

May I take this opportunity, Mister President of the General Conference, to congratulate you on your election and wish you a very successful term of office!

My delegation associates itself with the statement on behalf of the European Union to be delivered later in the debate.

Madame Director-General,

During the last two years since the 37th General conference we, Member States and Secretariat, have made remarkable efforts and achieved tangible results in pursuing our major goals – continue the reform actions for the sake of a more focused and efficient UNESCO; harness the potential of all to prepare for the 2030 Sustainable Development Agenda.

UNESCO managed to successfully position itself in the preparation of the Post 2015 Development agenda in the areas of quality education, science, integration of culture as an engine for sustainable development. In fact, the whole of UNESCO's mandate is part of the Sustainable development goals and targets. This is a clear recognition that today UNESCO is more needed than ever before. And UNESCO needs the commitment of all countries, big and small, in order to deliver successfully and efficiently.

My delegation wishes to congratulate the Director-General for her commitment in pursuing these objectives through strong advocacy and efforts for a more coordinated interaction with other UN agencies. We also commend her for the continued engagement in reforming UNESCO. Rest assured, Madame Director-General of Bulgaria's unreserved support for all your endeavors.

Today we are to adopt the Framework for Action for the implementation of the SD Goal on Education. And we should remain as committed as we were before to complete the unfinished business regarding the 6 EFA Goals.

We commend the inclusion into the Framework the affirmation of education as a basic human right and the higher education as a global public good;

Bulgaria supports in particular the holistic and humanistic vision of the Education 2030 Agenda, which understands education as “inclusive and crucial in promoting democracy and human rights, enhancing global citizenship, tolerance and civic engagement as well as sustainable development, as a facilitator of intercultural dialogue in fostering respect for cultural, religious and linguistic diversity, which are vital for achieving social cohesion and justice”.

In this regard we reiterate our firm belief that education is key, along with other approaches, to address the challenge of increased recruitment and radicalization of youth on social media, in communities and in schools. That is why my Government has supported at its very inception the proposal for the High level Conference on the use of INTERNET as a tool for development of youth against all forms of extremism and radicalism. It is with the same conviction that Bulgaria supports the US initiative for the side event on the November 6 to address the issue of using education to combat violent extremism.

In a similar vein, my Government supported the project “Empowering youth in the post conflict situation of Mali for reconciliation, peace and development through an increased access to, and use of, new (ICT).

UNESCO has long recognised the power of increased access to information as a vehicle and tool for positive social transformation, peace and development, for making knowledge societies inclusive. The Promotion of access to information and media for girls and young women in Burkina Faso is yet another UNESCO activity that enjoyed Bulgaria’s support.

Within the priority Africa activities of UNESCO Bulgaria assisted the Organization in a range of other activities, related to the Slave Route, capacity building in the protection of intangible heritage, as well as on the key topics of the General History of Africa. In 2014 UNESCO received the ITU/UN WOMEN GEM-TECH Award for the development of an e-learning tool, financed by my Government, focusing on women’s role in African history.

My country’s contribution, to all these activities, within its limited resources, is the expression of our understanding that solidarity should guide all UNESCO’s action to overcome the challenges we all face.

Ladies and gentlemen,

Last two years saw an unprecedented rise in terrorism, violent extremism and radicalization that attempt to strike at the very heart of human civilization and the values we share. The destruction of cultural heritage, the “cultural cleansing” and the illicit trafficking that affects the common heritage and all religions is an affront to all humankind.

We need a resolute and coordinated approach in order to find immediate as well as long term sustainable solutions to this crisis.

Bulgaria is pleased to see UNESCO and its Director-General at the forefront of initiatives and activities aimed at alleviating the current situation, particularly in

Iraq and Syria.

The list of your actions in this area, Madame Director – General, is long, impressive and well documented. Bulgaria commends you for your leadership in harnessing the potential and expertise of the UN and other intergovernmental bodies, actors and civil society to promote cultural diversity and protect cultural heritage.

My Government welcomes the new Strategy for “Reinforcement of UNESCO’s action for the protection of culture and the promotion of cultural pluralism in the event of armed conflict” that we are to adopt at this session. My delegation subscribes as well to the Italian proposal to define rapid mobilization mechanisms in support to the Strategy implementation.

Ladies and Gentlemen,

Bulgaria commends France for organizing the COP 21 meeting. We are impressed by the degree of UNESCO engagement in this Forum of extreme significance for the sustainable protection of our common Home.

Celebrating the 70th anniversary of the United Nations’ Education, Science and Culture Organization, we should insure that Our Organization continues to strongly uphold the guiding principles and objectives that kept UNESCO relevant and build together the defenses of peace in the mind of every man and woman, of every girl and boy.

Thank you!

Заклучения на Младежкия Форум на ЮНЕСКО 38 С/19, 30 октомври 2015.

От 26-28 октомври 2015 г. около 500 млади жени и мъже от 159 държа-ви членки на ЮНЕСКО се срещнаха на 9-ия Младежки форум на ЮНЕСКО, озаглавен „Млади глобални граждани за устойчива планета“, за да обсъдят теми, свързани с климатичните промени и приетата през септември 2015 „Програма за устойчиво развитие 2030. По време на тридневния форум младите участници си представяха бъдещето и препоръчаха следните гло-бални дейности.

1. Млади граждани на света за Програмата за устойчиво развитие до 2030 година

1.1. Права, свободи, отговорности

– За да се научим да уважаваме, да се радваме и възползваме от права-та на човека, трябва да се срещаме с тях всекидневно чрез иновативни фор-ми на образование. Учейки се от опита на своите връстници, споделяйки от-говорности едни с други и стремейки се да променим към по-добро живота на хората около нас, ние всички можем да се ползваме от своите права.

(а) Създаване на универсална програма/наръчник по глобално образо-вание, който да може да се адаптира към различен контекст, да включва ино-вативни методи и да бъде приложим на всички нива с цел осигуряване на уни-версалното съблюдаване на правата на човека. Тази програма трябва да:

- Промотира включване и елиминиране на дискриминацията както във формалните, така и в неформалните методи на обучение;
- Отразява разнообразие от гледни точки, включителни тези на тради-ционните, местни култури;

(b) Координиране на мрежа от организации, които овластяват младите хора чрез менторство и тютъринг и ги провокират да започнат и останат в учи-лище. Подготовката на учителите и посрещането на конкретните нужди на учащите са от ключово значение тук.

(c) Осигуряване на сътрудничество и адекватна подкрепа за Африканския и Карибския регион с цел гарантиране успешното изпълнение на заложе-ните в Програмата за устойчиво развитие цели.

(d) Засилване сътрудничеството между местни структури и организации

и агенциите за ООН с цел местните действащи лица в икономиката и публичния сектор да бъдат движеща сила за промяна.

(е) Да се увеличи количеството и подобри разпределението на ресурси в образователния сектор, за да се осигури изпълнението на Цел 4 от Програмата за устойчиво развитие: „Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички“.

1.2. Разнообразие, идентичност

– *Повишаване на межкултурния обмен между бежанци и младежки организации чрез програми за обмен и спортни събития.*

– *Обучение на членове на местни младежки организации, които да станат обучители и да обучават и напътстват своите връстници.*

(а) Повишаване на межкултурния обмен между бежанци и младежки организации чрез програми за обмен и спортни събития.

(б) Поощряване на културното, сексуалното и етническото многообразие и преодоляване на джендър стереотипите.

- Организиране на глобален ежеседмичен фестивал чрез онлайн приложение, който да даде възможност на младежта по цял свят да комуникира и да обменя знание;
- Създаване на глобална младежка платформа за споделяне на проекти по цял свят;
- Организиране на културна седмица в училище два пъти годишно, в която да се разглеждат публикации на ЮНЕСКО;

(с) Създаване на глобална младежка организация за околната среда, чийто фокус да бъде:

- Достъпен за всички виртуален глобален университет, който да насърчава дискутирането и разработването на решения на проблеми с цел опазване и подобряване на политиките за околната среда;
- Създаване на „глобално село“, чиято екологична сигурност се осигурява от неговите пазители;
- Разработване на различни екологични програми;
- Да съдейства за разпространението на добри новини;
- Да научи бъдещите поколения да се грижат за околната среда;

(с) Създаване на младежки форум за прогнози в държавите по света, като се започне от тези, в които има регионални офиси на ЮНЕСКО. Фокусът на дейност на този форум трябва да е следният:

- Обучаване на членове на местни младежки организации за обучители, които да обучават своите връстници;

- Провеждане на сесии за прогнозиране с цел овластяване на младите хора, в това число и тези от отдалечените региони, да мислят критично за своето бъдеще и как могат да променят средата, в която живеят;
- Развиване на структури и процеси, които да осигурят наличието на последващи дейности и изпълнение на препоръките след Младежкия форум на ЮНЕСКО;

1.3. Учене, личностно развитие и устойчивост

- *Образование и опит, които са приложими в живота.*
- *Учене чрез придобиване на опит, а не наложено знание.*

(a) Образование и опит, които са приложими в живота.

- С цел овластяване на младите хора, разширяване на техните възможности и мироглед и признаване на тяхната роля в обществото е нужно да се промотира въвеждането на всеобща гражданска служба, чрез която въз основа на интересите си младежите да могат да допринасят за своята общност;
- Тази служба ще осигури възможност младите хора да мислят извън границите на учебния план и личните си интереси, което ще допринесе за развитието на по-широк, межкултурен и междуобщностен поглед върху живота. Тази служба може да бъде предвидена в националните образователни програми;

(b) Училището като повече от структура.

- Училището трябва да бъде разглеждано не само като структура, а като общност. Това означава, че трябва да се осъществи преход от формалния модел на образование към нов, който разглежда учениците не само като личности, но и като част от общност;
- Във връзка с това училището трябва да се превърне в защитено пространство, което допринася за личностното развитие на младежите, за придобиването на социални умения като междуличностно общуване, критично и креативно мислене, дебатирание;
- Училищата трябва да представляват институции, където учениците могат да опитват, да се провалят, да учат, да повтарят отново и да постигат успехи; защитена среща, която позволява учене на база опит и мислене извън рамките;

(c) Учене чрез придобиване опит, а не наложено знание.

- В сегашния модел на начално и средно образование националните образователни институции и учителите определят учебния план едностранно, като на учениците не се позволява да използват други източници на знание. По този начин се губи възможността за творчество и критично мислене;

- Използване на общностни източници на знание за формиране на критично мислене и разбиране на различните култури. Това трябва да се случи чрез разработването на платформа, в която учащите да имат достъп до информация за различни исторически събития и обществени норми, което от своя страна ще ги провокира да подлагат под съмнение, да задават въпроси и да изследват. По този начин образованието ще стане включващо и недискриминиращо и ще позволи чуваемост на различни мнения, които често не се вземат предвид;
  - Тази стратегия ще поощри откритост към многообразието и културното богатство сред учащите, ще им помогне в разбирането на комплексността на нашия свят и ще допринесе за мира;
- (d) Преодоляване на пропастта между зрялост и юношество
- Увеличаване разпознаваемостта на професионалното образование. Практическият опит е от изключителна важност за бъдещето на младите хора и личния и професионалния им живот.

2. Млади граждани на света за една устойчива планета

2.1. Знание, осведоменост и медии

– *Призоваваме ЮНЕСКО към създаването на структура, която да обединява потенциала на млади жени и мъже от целия свят, под формата на между-континентални социални инкубатори за иновации, които да развият социални инициативи и да подпомагат предаването на знания, умения и опит.*

(a) Разглеждане на климата като съществуващ съвместно с културното наследство. Разглеждане на смекчаването на последиците от климатичните промени, адаптирането към тях и осъществяването на трансформации като начини да бъде запазено местното знание и култура. Опазването на културата и подпомагането на обмена на знание между местните общности ще увеличи тяхната способност да предприемат ефективни и качествени действия.

(b) Създаване на структура, която да обединява потенциала на млади жени и мъже от целия свят, под формата на междуконтинентални социални инкубатори за иновации, които да развият социални инициативи и да подпомагат предаването на знания, умения и опит.

(c) Като млади хора, убедени в своята роля на агенти на промяната, ние се ангажираме да:

- Разпространяваме активното глобално гражданство чрез промотиране воденето на здравословен, устойчив начин на живот с цел допринасяне за изпълнението на Целите за устойчиво развитие като участваме в тяхното изпълнение и наблюдение и подпомагаме по-доброто разбиране на всички въпроси, свързани с тях;

- Прилагаме нови начини за създаване на знание в местните образователни системи, така че да се увеличи обществената и емоционалната интелигентност, което от своя страна да подпомогне развитието на умения за застъпничество и правене на политики.

2.2. Местни практики, биоразнообразие, предотвратяване на природни бедствия

– *Създаване на онлайн общност, чрез която правителствата, международните и местните организации да споделят информация, истории на успех и данни с обществата по целия свят.*

– *Окуражаване на местните общности да осъзнаят ключовата роля на биоразнообразието в предотвратяването на природни бедствия.*

(а) Тази онлайн общност ще научи децата и младежите как да прогнозират, да бъдат креативни и осъзнати, що се отнася до възможностите пред тях. Ще ги насърчи да опазват биоразнообразието, да бъдат адаптивни в случай на природни бедствия, ще могат да опазват знание и практики чрез:

- Образованост относно важността на биоразнообразието за предотвратяването на природни бедствия;
- Мониторинг на заплахите за биоразнообразието, предизвикани от нашите действия;

(б) Онлайн общността ще създаде осъзнатост у хората и обществата по целия свят относно връзката между местните практики, биоразнообразието и намаляването на риска от бедствия:

- Записване на исторически данни, включвайки местното и традиционното знание;
- Осигуряване на достъп до екологично образование на децата и младежите както в класната стая, така и онлайн;
- Подобен вид осъзнатост може да бъде постигната чрез подпомагане от връстници, изкуства, поезия и други средства за творческо изразяване;
- Този вид учене показва разликата между формалното и неформално образование;
- Тази платформа ще насърчи обществата, училищата и бизнеса да развият проекти, свързани с опазване на биоразнообразието и уязвими местни общности, изправени пред опасността от природни бедствия;

(с) Местните общности ще имат възможност да споделят опита си извън своите граници с цел подпомагане смекчаването на последиците от природните бедствия чрез стабилизиране на биоразнообразието.

- Споделяне на опит както индивидуално, така и вътре в общността, с цел прогнозиране на заплахите от природни бедствия в бъдеще;

- Споделяне на информация за риска от бедствия, включително успешни практики и истории;

(d) Насърчаване и обединяване на младите жени и мъже чрез създаването на платформа, която да промотира фондонабиране, стартиращи предприятия, насочени към разрешаването на конкретни проблеми, и други видове инвестиции в иновативни проекти за опазване на биоразнообразието, за подготвяне на обществата, за да могат да реагират в случай на бедствие, и за насърчаване развитието на капацитет в местните общности:

- Промотиране на интелигентно сътрудничество и генериране на нови знания;
- Ангажиране на младежта и университетите чрез участието им в проучвания на биоразнообразието и предотвратяване на заплахата от природни бедствия.

2.3. Улавяне енергията на младежта

– *Младежният форум на ЮНЕСКО трябва да действа всеки ден и навсякъде, така че гласът на всеки да бъде чул.*

– *Процесът трябва да се развива отдолу нагоре, като младежките представители трябва да пренасят идеите от местно към международно ниво до правещите политики.*

(a) Разширяване на Програмата за младежки делегати към ООН, като се създаде Програма за младежки делегати към ЮНЕСКО, с цел активното включване на младите хора в процесите на вземане на решения:

- От един до трима младежки представители от всяка държава-членка и асоцииран член трябва да участват в срещи преди, по време и след Генералната конференция на ЮНЕСКО;
- Резолюции и предложения от страна на младежките представители трябва да бъдат разглеждани и приемани на Генералната конференция;

(b) Разработване на учебен план по екологично образование, устойчиво развитие и права на човека за начален и среден етап на обучение.

- Националните комисии за ЮНЕСКО трябва да работят директно с министерствата по образованието с цел включване на Целите за устойчиво развитие в учебници и други пособия;
- Подпомагане развитието на капацитета на учители и млади лидери в образователните институции;
- ЮНЕСКО да бъде още по-включващо и достъпно за младите хора: Младежният форум на ЮНЕСКО да включва още по-голям брой младежи, както и експерти, които да ги подпомагат;
- Националните комисии за ЮНЕСКО да организират подготовителни срещи на национално ниво преди Форума с цел обсъждане темата му, събиране и формулиране на идеи;

(с) Създаване на платформа и мобилно приложение от ЮНЕСКО, което да подпомогне изграждането на връзки между младите лидери.

- Националните комисии за ЮНЕСКО трябва да отговарят за осъществяването на проекти за изграждане на мрежа в рамките на националните граници, както и извън тях и за популяризиране на платформата и нейната достъпност;
- Timescape трябва да бъде част от тази платформа и да подпомага комуникирането на идеи и дейности;

(d) Разработване на система за кредит и дебит при замърсяване на околната среда с цел регулиране на количеството отпадъци, произвеждани от държавите.

- Система за регулиране на всички видове отпадъци да бъде включена в изводите от 21-та Конференция на ООН за климатичните промени, като се разшири разбирането за замърсяване отвъд парниковите газове. Системата трябва да регулира и санкционира нивата на отпадъците, отделяни от всяка държава-членка или асоцииран член;
- Трябва да има леснодостъпна платформа за обратна връзка в реално време от страна на младежта с цел децентрализиране на властта в тази сфера.

CONCLUSIONS OF THE YOUTH FORUM 38 C/19, 30 October 2015.

From 26 to 28 October 2015, around 500 young women and men from 159 Member States met at the 9th UNESCO Youth Forum entitled “Young Global Citizens for a Sustainable Planet”, to discuss thematic issues related to climate change and the recently adopted 2030 Agenda for Sustainable Development. Throughout the three-day Forum, the youth participants imagined the future and identified the following global recommended actions.

1. Young Global Citizens for the 2030 Agenda for Sustainable Development

1.1. Rights, freedoms, responsibilities

– We have to encounter human rights every day through innovative forms of education – to learn to respect, enjoy, and live rights. By educating through our peers’ experiences, by sharing responsibility with each other and by making a difference in each other’s lives, we can all experience our rights.

(a) Create a contextually adaptable programme/toolkit on global citizenship education using innovative methods to be implemented at all levels to ensure the universal enjoyment of human rights. This programme must:

- Promote the inclusiveness of all and the elimination of discrimination in formal and informal methods;
- Include voices from multiple perspectives, including traditional and indigenous cultures;

(b) Coordinate a network of organizations that empower young women and men to start and stay in school through mentorship and tutoring. Educator training, and meeting contextspecific needs are of paramount importance;

(c) Guarantee partnerships, networking, and adequate support for the African and Caribbean regions to ensure their success in achieving the targets of the Sustainable Development Goals (SDG);

(d) Emphasize further cooperation between local entities and United Nations agencies in order to empower local economic and social actors from targeted communities to be agents of change;

(e) Dramatically increase and improve allocation of resources in the education sector to accomplish SDG 4: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all. Ensure access to safe learning opportunities for all marginalized groups including all gender identities, the LGBT community, migrants, and indigenous peoples.

1.2. Diversity, Identity

– Increase intercultural exchange between refugees and youth organizations through exchange programmes and sport events.

– Train members of local youth organizations to become peer trainers who will coach their peers in their communities.

(a) Increase intercultural exchange between refugees and youth organizations through exchange programmes and sport events;

(b) Enhance cultural, sexual and ethnic diversity, including breaking down gender stereotypes:

- Organize a global weekly festival through an online app to help youth to connect and share knowledge
- Create a global youth platform to share projects worldwide
- Organize a bi-annual cultural week in schools, sharing published UNESCO materials;

(c) Create a global environment youth organization that focuses on:

- A virtual global university, accessible to all, that encourages reflection and solution development in order to protect the environment and improve environmental policymaking
- A global village whose environmental security is ensured by guardians
- Piloting environment-oriented programmes
- An international medium for sharing good news
- The education of future generations so that they become environment-friendly;

(d) Develop a youth foresight knowledge-lab forum to be deployed all around the world starting in countries with UNESCO field offices:

- Train members of local youth organizations to become peer trainers who will then coach their peers in their communities
- Conduct foresight sessions to empower young women and men, including in remote communities, to think critically and see the future in a different way, in which they can meaningfully make a change in the present
- Develop structures and processes to ensure follow up to UNESCO Youth Forum recommendations.

1.3. Learning, personal development and sustainability

– *An education and experience for life.*

– *Community-built knowledge rather than imposed knowledge.*

(a) An education and experience for life:

- In order to empower young women and men in society and raise their recognition and broaden their view, it is crucial to promote a mandatory universal civic service where youth contribute to society through their involvement in community needs based on general interests;
- This service would also provide opportunities for young women and men to think outside the box of their regular curriculum and personal perspectives, getting a better intercultural and inter-societal view of life and its stakeholders, e.g. implement civic service in national curriculum;

(b) School is more than a structure:

- Schools should be seen as a community, not only as a structure. This implies that we must make the transition from the formal educational model to a new one that recognizes students not only as individuals but also as members of a community;
- Therefore, schools must be built as places for personal development and for establishing social skills such as interpersonal communication, critical and innovative thinking, and debating; 38 C/19 – page 3
- Schools must be institutions where youth can try, fail, learn, repeat and succeed; a safe place where we can learn by experience and where we could be encouraged to explore and go beyond limits; (c) Community-built knowledge rather than imposed knowledge
- In our current model with primary and secondary education, national education authorities and teachers define the curriculum from a unilateral position, not allowing students to go further and explore other sources of knowledge and therefore, killing creativity and critical thinking;
- We propose the use of crowdsourcing information and norm critical thinking for cultural understanding by developing a platform on which students would have access to different information about historical events and social norms, leading them to question and search. This would make education inclusive and non-discriminatory, allowing voices that normally are not heard to be taken into account;
- This strategy would also promote openness to diversity and intercultural richness among students, helping them to understand the complexity of our world and promote peace.

(d) Reducing the gap between adulthood and youth

- Raise recognition of vocational training. Practical experience is a crucial factor for the future of youth in their professional and individual life. 2. Young Global Citizens for a Sustainable Planet

2.1. Knowledge, Awareness and Media

We call upon UNESCO to create bridging capacity between young women and men from different continents by establishing intercontinental social innovation incubators that will produce social start-ups with empowering knowledge, skills and experience.

(a) Acknowledge climate as a co-existing cultural heritage and recognize that the way to preserve local knowledge and cultures is through climate change mitigation, adaptation and transformation. Furthermore: preserving culture and facilitating the sharing of knowledge among local communities would enhance their capacity to take effective and efficient actions;

(b) Create bridging capacity between young women and men from different continents by establishing intercontinental social innovation incubators that will produce social startups with empowering knowledge, skills and experience;

(c) As young people who are confident that we are agents of sustainable change, we commit ourselves to:

- Promote active global citizenship by adopting and advocating healthy and sustainable lifestyles in order to contribute to the achievement of the Sustainable Development Goals (SDGs) by involving ourselves in the implementation and monitoring of the Goals so as to achieve a better understanding of the issues surrounding the newly adopted SDGs;
- Implement in local education systems new ways of knowledge creation that increase social and emotional intelligence, in order to empower skills of advocacy and policy making.

2.2. Local practices, biodiversity and prevention of natural disasters

– Our recommendation is to set up an online community that will enable governments, international organizations and local organizations to share information, positive stories and data with communities around the globe.

– Encourage local communities to be aware of the importance of biodiversity in the prevention of natural disasters.

(a) The online community will educate children and young women and men about foresight so as to enable them to be creative and aware of upcoming possibilities in order to encourage them to protect biodiversity, to be prepared to adapt to future disasters and to preserve knowledge and practices through:

- Education on the importance of biodiversity, which in turn prevents global disasters
- Monitoring the risk that our actions might affect biodiversity;

(b) The online community will generate awareness regarding the linkage between local practices, biodiversity and disaster risk reduction for people and communities around the globe:

- Record historical data including local and traditional knowledge
- Ensure accessibility for children and young women and men through environmental education both within the classroom and online
- This form of awareness can be conveyed through peer facilitation, arts, poetry or imaginative formats
- This form of learning reveals the difference between formal and informal education
- This platform encourages communities, schools and industries to develop projects on the preservation of biodiversity and vulnerable local communities facing natural disasters;

(c) The online community will allow local communities to share their experiences outside their boundaries in order to aid in mitigating natural disaster through valorization of biodiversity:

- Share the experiences both individually and within the community in order to anticipate future risk of natural disaster
- Share disaster-risk information, including successful practices and hopeful stories;

(d) Encourage and embrace young women and men by creating a platform that will promote crowdfunding, start-ups, kickstarters and other types of investment in innovative projects that preserve biodiversity, prepare communities for disasters-risk preparedness and encourage capacity building in local communities:

- Promote collaborative intelligence and generate new knowledge
- Engage youth and universities through participation in research on biodiversity and disaster-risk prevention.

2.3 Sub-Theme: Capture the energy of youth

– *The UNESCO Youth Forum should be every day and everywhere, so that every voice will be heard.*

– *The process should be from the bottom to the top with youth participants carrying all the ideas from local communities to international policy-makers.*

(a) Extend the United Nations Youth Delegate Programme to UNESCO in order to actively involve young women and men in decision-making processes:

- One to three youth representatives from each Member State and Associate Member should participate at meetings prior to, during and after the UNESCO General Conference
- Submission of resolutions by youth representatives – to be discussed and adopted at the UNESCO General Conference;

(b) The elaboration of a guideline curriculum on environmental education, sustainable development and human rights for primary and secondary education:

- UNESCO National Commissions should work directly with ministries of education to include Sustainable Development Goals (SDGs) in textbooks and other educational resources
  - Assist capacity building in education facilities for teachers and young leaders;
- (c) UNESCO should be even more inclusive and accessible to young people:
- The UNESCO Youth Forum should include a higher number of participants and these should be assisted by UNESCO experts
  - UNESCO National Commissions should organize national preparatory meetings before the UNESCO Youth Forum to discuss the theme of the Forum and collect and sharpen ideas;
- (d) Create a platform and a mobile application by UNESCO to build up links among young leaders:
- UNESCO National Commissions should be responsible for creating projects that network within and across borders, and promote the platform and its accessibility
  - TimeScape should be integrated in this platform facilitating the communication of ideas and activities;
- (e) Develop a pollution credit and debit system to regulate maximum amounts of waste produced by countries:
- Integrate a regulation system of all kinds of waste to the COP 21 outcome, broadening the idea of pollution beyond greenhouse gases. The policy should regulate and sanction maximum amounts of waste produced by each Member State and Associate Member
  - There should be real-time feedback from the youth on their national policies through easy-to-access platforms, decentralizing power from authorities.

ДА ПРОМЕНИМ НАШИЯ СВЯТ:
Програма 2030 за устойчиво развитие

TRANSFORMING OUR WORLD:
The 2030 Agenda for Sustainable Development

Сборник с документи и изказвания пред международни форуми
Първо издание

Съставител:
Петранка Филева

Формат: 64/84/16
Печатни коли 9
Печат „БПС“ ООД

ISBN 978-954-90883-0-4
Дружество за Обединените нации в България
София, 2016